

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő

Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs

EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.

TELEFON-SZÁM:

Szerkesztőség 788.

Kiadóhivatal 708.

A kormány lemondása.

Budapest, április 16.

A munkapárt tehát nem volt hajlandó Auffenberget lenyelni. Kormány és önérzete között lévén csak választása, inkább az önérzetét menti meg. S ennélfogva a Khuen-kormány, mely a delegációk sima lefolyását sem garantálhatja, nem várja be a közös költségvetés provizóriumának elintézését, hanem haladéktalanul beadja lemondását. Gróf Khuen-Héderváry Károly a minisztertanács határozatával már Bécsbe is utazott.

Consummatum est. A kormány megbukott és úgy tetszik, most már véglegesen és visszavonhatatlanul. A két héttel a reaktiválás után már vége van. Mintha összesen csak annyi dolga lett volna, hogy a munkapárttal visszazivassa a rezolúciót, Horvátországban pedig megcsinálja az abszolutizmust. Ezt a két halhatatlan munkát elvégezte és most mehet. Hát ezért bizony keserves volt feltámadni. A rezolúcióval szebb lett volna a halál. De Ausztria nem szép halált vár a magyar miniszterelnököktől, hanem szolgálatot, még a halál után is. A bukott kormány is vissza kell jönnie, ha még tehet egy utolsó szolgálatot. S a Khuen-kormány jött, szolgált, mehet. Ausztria

nem sajnálja és mi? A kormányt mi sem sajnáljuk, de azt a szerencsétlen sorsot, mely minden magyar kormány-nak közös sorsa, ezuttal is mélységesen megsiratjuk.

Aztán pedig eltűnődünk azon a problémán, mely a jövő és még egyelőre ismeretlen kormány elé mered. Mi vár erre az új kormányra? Ha a Khuen-kormány azért kellett megbuknia, mert a munkapárti többség nem hajlandó Auffenberg lovagnak bizalmát és milliókat szavazni: föl kell tennünk, hogy a többség ezt a kis szívességet az új kormánytól is meg fogja tagadni. Mert hiszen a többség nem Khuent gondolta, hanem Auffenberget. Mit csinál tehát Khuen utóda? Ha nem hozza Auffenberg fejét: akkor a többség neki se deferál, mint ahogyan nem deferált Khuennek sem. S akkor lesz új miniszterelnök, de nem lesz neki többsége. Ha pedig az új miniszterelnök igenis hozhatja Auffenberg fejét: akkor a többségnek utólag azon kell eltűnődnie, hogy miért tagadták meg odafenn Khuentől azt, amit megadnak utódjának? De nem, Auffenberg fejét nem kapja meg az új miniszterelnök sem. S mégis reméli, hogy a munkapárt neki inkább rendelkezésére fog állani, mint Khuennek? Miért? Csak huszonnégy óráig fog tartani a munkapárt öné-

zete? Mire Khuen helyébe új ember jön, megszűnnek az önérzeti görcsök s a többség már megszavazhatja Auffenbergnek a bizalmat és a milliókat? Mindenesetre furcsa probléma lesz. Mert vagy kapunk egy új miniszterelnököt, aki nem számíthat a munkapártra, vagy kap az új miniszterelnök egy többséget, de az előbb elveszti az önérzetét.

Am tegyük fel, hogy az új miniszterelnök nem kapja ugyan meg Auffenberg fejét, amivel kiengesztelhetné a többséget, de kap olyan messzemenő felhatalmazásokat, amelyekkel megfélemlítheti a munkapártot. S akkor lesz új kormány a régi többséggel. Ez is szégyenletes feltevés ugyan, de vannak, akik úgy vélik ismerni a többséget, hogy egy felosztató királyi kéziratnak aligha tudna ellentállani. De hát aztán? Ha már lesz új kormány s mögötte is ott áll a régi többség: akkor nem marad meg az obstrukció problémája? Azt mondhatják erre, hogy az új kormány a választójogi alapon megegyezést kereshet és találhat a Justh-párttal. Igaz. De ha az új kormány leszerelné a Justh-párt obstrukcióját, nem támadna nyomban ellenzéke más oldalán és a saját háta mögött is? A szavazati jog reformjának választóvize veszedelmes folyamatot idézne fel s az új kormány

A halál.

Irta: Paizs Ödön.

(Utánnomás tílos.)

Jenő szőke volt és romantikus. A tizennyolcz éve miatt pirult, lángoló érzések fűtötték a belsejét. Órák hosszat elült az ablak mellett, kibámult az utcára. Meleg pillantása addig követte a gyönyörű hölgyeket, amíg eltűntek a szögleteken. Mindig várta, titkon remélte, hogy valamelyik visszafordul, feléje jön, megcsókolja...

Jenő megunta az életét. Megunta a sok várást, csókra szomjazott, nem kapott, égett az ajka. Megkísérelte még, hogy utána szaladjon a nőknek, de az utolsó pillanatban mindig visszariadt. Jenő elhatározta, hogy meghal.

Most már sajnálta is az ifjúságát. Elgondolta, kiszinezte magának, hogy milyen szép lenne egy leány mellett élni, mellette járni, a csókjait immel-ámmal fogadni. Aztán oda omolni a keblére, boldogan, mámorosan. Dalok bolygatták a lelkét, néha-néha megmozdult az ajka, selymes, lágy melódiák bugtak föl a szíve mellől szerelmes mondatok jártak csak az agyában. Néha még azt is észrevette, hogy kicsordultak az ajkáról a vallomások és belekiáltja a semmiségbe... Ez így tovább már nem lehet, inkább meghal, eltűnik. Annyiszor ismételte magában, hogy most már nem is félt a végtől. Ugy beleyugodott: ma még ott vánszorog, holnap már nincs, eltűnt.

Jenő azon vette észre magát, hogy szalad, fut ki a városból. Amikor kiért a palo-

ták közül, föllélegzett. Mintha valami nyomasztó nehéz teherrel szabadult volna meg. Megnyugodva, könnyebbülten tekintett végig. A zöldes pázsit a messzeségbe, a végtelenségbe veszett, elsimult a távolba. A rozsdamarta, tulerezt buzakalászkok elvéve dűledeztek le a földre. A fiatalos, aranyfól ékes szálak még itt-ott megcsillantak, de aztán ők is bágyadtan lankadtak el, lehulltak, mint az elveszett, megsemmisült, véres remények. Az égen piszkos, feketés felhők unatkoztak. Nagynéha megmozdultak, fáradtan kusztak egymásután. Sötét, homályos foltokkal tarkították a fényben égő pázsitot.

A fiu leheveredett az árnyékba. A felhők hirtelen foszladozni kezdtek s a sötét, borongós glóriából előbukkant, fényesen, tündöklön világlott a meleg nap. Pár lépéssnyire tőle a Maros muzsikált. A zavaros hullámok bánatosan hajoltak egymásra, lassan csörgedeztek tovább. Jenő föl-fölfigyelt. Mintha öreges, régi, elkopott nótákat mormognának a habok s a halk melódiák a fáradt lelkét még inkább álomba ringatták.

Érzéstelenül feküdt a folyó mellett. Tompa, nehéz harangszót hozott messziről a bágyadt, folyton halni készülő szél. A hangját nem is hallotta, még a zengése se ért el hozzá, csak a fájdalmas, mély bugás nyomta a lelkét. Gondolatai itt a nagy pusztaságban szertefeszültek, szétfolytak, nem tudta összpontosítani őket. Egyszerű, tulszimpla érzés fojtogatta a belsőjét. A tiszta, erős fájdalom. Ebben a pillanatban elfelejtett mindent, ami eddig történt. A teste elalélt, úgy feküdt ott, mint egy darab fa. Ösztönszerűen megpróbálta, hogy valamiképpen kivetkőzzék a dermesztő álmából, de nem sikerült.

A keze valami hideget ért. Nem tudta, hogy mi akadt az ujjai közé. Lassan emelte fölfelé, hogy egy arányban legyen a szemével. Belenézett a pisztoly csövébe. Belülről fényesen csillant elő a golyó ezüstös kupakja. Nem érzett semmit. A félelem nem rémítette, a vágyakozás nem hozott neki semmi örömet. Csak haloványan, mintha a ködfátyolon keresztül rezgett volna elő, gyenge öröm melengette. Csak arra gondolt: egy csattanás és megszűnik minden, nem lesz semmi.

De még egyszer meg akarta nézni az életet. Egy utolsó pillantást vetett az előtte mindinkább halványodó tájra. A Maros véget nem érő folyókigyója lomhán nyújtózott a messzeségbe. Jenő úgy érezte, várta, hogy a következő pillanatban szétterpeszkedik, előnti az egész vidéket, várta, remegett, de azért reménykedett is, hogy széttolja a partjait. De három hatalmas hid összetörhetetlen bilinesként markolta össze a hőmpolygó folyamat, összepántolta a szétszaladó partokat.

A fiu előbb egy kicsit fölemelkedett, most fáradtan, kimerülve esett vissza a földre. A megszáradt, kiégett buzakalászkok belevágtak a husába, kinczták, gyötörték. Az ereje elfogyott, elbágyadt. Nem tudott még mozogni se, nem bírta elhagyni a fekvő helyét.

Egy-két pillanatig még forgatta, játszott a fegyverrel. Ujját a ravaszra illesztette. Pompásan simult oda. Bágyadt agyában világosság, beteg öröm fénylett: egy lővés és vége, vége... és csak az akarata kell hozzá...

Vigyázva, lustán tépte föl az ingét.

megint csak ott állana az örök probléma előtt. Vagy radikális választójogos: akkor nincs többsége a véderőjavaslatokhoz, vagy a véderőjavaslatok számára tartja együtt többségét: akkor nem lehet a választójog terén a Justh-partig elmenne.

Csupa súlyos probléma leselkedik az új kormány érkezésének útján. Pusztán megérkezése se lesz könnyű dolog. Egész sor nehézségen kell magát átküzdenie, hogy csak besétálhasson a parlamentbe. S ha ezeket a nehézségeket már leküzdötte s a munkapárt támogatásával elfoglalhatja helyét a parlamentben, akkor vár még csak rá a nehezebbik munka. Akkor neki kell megoldania azt, amit Khuen ugyanazzal a többséggel nem tudott megoldani. Látnivaló tehát, hogy a válság csöppet sem mindennapi. Akárki jön Khuen helyébe, nem irigylésre méltó. Mert súlyosabb viszonyok között még nem igen született új kormány. A parlament többsége visszafojtott dühvel áll szemközt Ausztriával. A parlament kisebbsége hasonló érzésekkel áll szemközt Ausztriával is, a többséggel is. Nyakunkon a horvát válság. A háttérben fenyegetnek azok a titkos áramlatok, melyek a kettős monarchia irányítását szeretnék magukhoz ragadni. S egy ilyen kívül-belül, minden oldalon veszedelmekkel fenyegető helyzetben kell egy új kormánynak jönnie. Az is kérdés, jöhet-e? S ha jöhet, vajjon boldogulhat-e?

A magyar parlament s a magyar nemzet sorsa iránt való féltékenységgel nézünk a legközelebbi napok eseményei elé.

Budapest, április 16.

A képviselőház ülése. A képviselőház holnap délelőtt tíz órakor ülést tart a mai napirenddel.

Barnás mellett fölött kaczagva, vihánczolva futott el a megszállódott szellő. Egy ideig tapogatta a bőrét, majd a legjobb helyet kipérezte a szive fölött. Megremegett az ujjai: még bodog, de nem sokáig fog lázongani.

A keze már a ravaszon. Nem remeg, biztos a dolgában. Gyöngén, talán nem is tudja, hogy mikor, megnyomta a pisztolyt... Egy döbbenés, ijedten fölkiált... Ugy érzi, mintha csak megütötték volna a mellét... a vér... lassan folyik a vér...

Hirtelen, mesegyorsasággal átláthatatlan fátyol ereszkedett le a szeme elé. Messziről hatalmas zugás támadt, folyton nagyobodott, egészen betöltötte már a fejét. Nem bírta ki tovább: megsiketült. Benn az ereiben korbáccsal kavarták a vért, ütték, hajtották kifelé, a nyílás felé, a seb szájához, amelyet a golyó ejtett, amelyet a golyó tépett föl. A meleg vér lassan körülcsókolta az egész testét, de azért tovább ömlött, a hullámok már átcsaptak rajta. Fölemeltek, szeliden himbálták meg egyszer-kétszer...

Valahonnan messziről, a hegyek mögül, az erdőkből hideg szél szaladt le a tájra. Jenő teste megremegett, a hideg rázza, kék foltok ütötték át a bőrét. De azért nem mozdult, még meg se kísérelte, hogy megdörzsölje az el-elhaló, megdermedt tagjait. Még jobban erőt vett rajta a nagy kívánság: várta, igen, várta a halált...

Megint láz fütötte a testét, de jéghideg zuhanyok is ömlöttek rá. Érezte, hogy kifolyt már a vére, a seben megaludt a melegség. A meleg vér lassan elterpeszkedett a mellén, olyan volt, mint a kinyilott, széttagosított rózsza. De azért még az eszénél volt.

A kiujult válság.

— Héderváry ismét Bécsbe ment. —

Végleges fölmentését kéri.

— Lukács csütörtökön a király elé járul. —

— Hírek a politikai küzdőtérrel. —

Budapest, április 16.

Amint előrelátható volt: a reaktivált Khuen-kabinet két heti próbálkozás után távozni kénytelen, mert a lent és fent tornyosuló nehézségeket leküzdeni nem képes. Politikai körökben ugyan azt hitték, hogy a kormány legalább addig meg fog maradni, amíg a delegáció végzett a munkájával, de ebben csalódtak. Csalódtak pedig azért, mert nem számoltak azzal a körülménnyel, hogy éppen a delegációval összefüggő kérdések miatt már előbb vissza kell majd a minisztériumnak lépnie, miután az akadályokat elhárítani nem tudja. A legfőbb akadály kétségtelenül *Auffenberg* személye. Gróf *Tisza István* és társai ismételtén úgy nyilatkoztak, legutóbb még tegnap is, hogy kritika tárgyává fogják tenni a delegációban a hadügyminiszter ur viselt dolgait. Különösen pedig a provizorium lanszirozását s a rezolúció ellen kifejtett intrikáit. Gróf *Khuen-Héderváry* ettől a szándékától nem tudta pártját eltéríteni, de Bécsben sem bírta keresztülvinni *Auffenberg* menesztését, ami egvedül nyugtatta volna meg az elkeseredett többséget. Nem is szólva arról, hogy az esetben, ha a magyar delegáció bizalmatlanságot, akkor az osztrák delegáció bizalmat szavazott volna a hadügyminiszternek s így a két bizottság között eddig példátlan konfliktus tört volna ki. A delegációk megtartása a magyar kormány helyzetét tehát csak még jobban súlyosbította volna. Ehhez járul még az is, hogy az obstrukcióval szemben a király nem adott a miniszterelnöknek szabad kezet, hanem újabb békekísérletre utasította, ami idelent csak a Lukács-frakciót elégitette ki, míg a bihari gárda *Justhék* erőszakos letörését sürgette. Mindez nyilvánvalóan megegyezte a kabinetet

Csak egy gondolata maradt még meg: csak jönne már a halál, jönne, nem bírja tovább a várást...

Sokáig fetrengett már ott, anélkül, hogy gondolkodott volna. De a teste folyton hidegebb és hidegebb lett, a jeges zuhanyok mind gyorsabban jöttek. Nagyon fázott, meg akarta melegíteni a meggémberedett ujjait. Az arcza, mintha mosolygóssá szelidült volna, amikor eszébe villant: a vérbe, a vérembe mártom a hideg ujjaimat. Olyan jó lesz, olyan meleg, forró lesz...

Mintha kétségbeesett kiáltás tört volna elő a torkából: nem bírta az ujját megmozdítani... Aztán a szempilláját akarta fölnyitni, meg szeretett volna mozdulni, megfordulni... Már nem tudott... Szörnyű kíváncsiság vett rajta erőt. Csak még egyszer szeretett volna rámosolyogni a kék, derűs égre, olyan jó, olyan boldogság lenne a Maros hűs hullámaiban megmosni a sebet... Hiába már minden...

De legalább jönne már a halál! Hát nem tud meghalni, mikor semmisül már meg?! Zug a feje, fáj minden tagja, nem lát, nem hall semmit, nem érzi a virágillatot, kapkod a levegő után... Meddig késik még a vég, meddig kell még várnia...?

Majd hirtelen megremegett a teste, mintha valami szerencsétlen gondolatot akart volna magától elriasztani:

— Csak nem talán ez a vég, csak nem ez a halál?!...

Nem, nem, nem lehet! Hiszen mindent beszélnek, csak ezt nem. Van, aki azt hiszi, hogy új világ kezdődik, neki már rosszabb nem jöhetett, mint a mostani meddő élet volt. Mások esküdni mernek: megsemmi-

arról, hogy a legokosabb, ha demisszionál. A miniszterek ezt még tegnap este el is határozták s *Héderváry* ma már Bécsbe is utazott, hogy holnap a királytól végleges fölmentését kérje. Utódjául, hír szerint, *Lukács Lászlót* fogja ajánlani, akit *Justhék* is kevesebb bizalmatlansággal fogadnak s aki választójogos alapon talán meg is tudja valahára oldani a mostani bonyodalmat. De emlegetik *Wekerle* Sándor, sőt — *Kristóffy József* nevét is. A válság tartamára a képviselőház természetesen el fogják napolni s a delegációkat is el fogják néhány hétre halasztani.

A krízisről szóló híreink itt következnek:

A kormány lemondása.

Tegnap a déli órákban gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök és gróf *Tisza István* között hosszabb ideig tartó tanácskozás volt. A tanácskozás főtárgyát azok a nehézségek képezték, amelyeket lovag *Auffenberg* Móricz közös hadügyminiszternek hivatalában való maradása a kormánynak és a munkapártnak okoz. Az e tekintetben főnálló nehézségek a tanácskozás folyamán nem mutatkoztak elháríthatóknak.

A miniszterelnök a Bécsben tapasztalt nehézségek miatt még tegnap este titkos miniszteri konferenciát hívott egybe. A miniszterek tanácskozása *Lukács László* pénzügyminiszter lakásán volt, ahol *Khuen* közölte miniszter társaival bécsi tapasztalatait. Utána megbeszéltek a legközelebb teendő lépéseket. A tanácskozások eredménye az volt, hogy a kabinet elhatározta, hogy újból beadja lemondását.

Lukács miniszter ma délelőtt felkereste a miniszterelnököt s vele hosszabb ideig tanácskozott. Később báró *Lánq* Lajos, *Khuen* legjobb barátja és intimusa járt a kormány fejenél s igyekezett rábeszélni arra, hogy még ma utazzék Bécsbe és jelentse be a kormány lemondását, mert csak ezzel mentheti meg a pártot újabb megaláztatástól.

Gróf *Héderváry* miniszterelnök tévleg délután félhárom órakor Bécsbe utazott és holnap kihallgatáson jelenik meg a királynál, hogy a demissziót bejelentse.

Forrong a folyosó.

A képviselőház folyosója ma teljesen a válsághírek hatása alatt állt. Tiszáék teljesen elcsöndesedtek, részben eltűntek s akik az erő-

sülnek... Igen, igen, ez esábitotta. Meghalni, megsemmisülni, nem lesz se bánata, se öröme!...

De mégis, hátha ez volna a halál. Ez, persze ez: az örök szenvedés. Élni, élni, átvergődni az egyik napot a másik után, abban a fojtogató tudatban, hogy mindig élni fog, igen, szenvedni... De mit csináljon, mit csináljon. Jenő lehajtotta a fejét és megbékült magával:

— Ez a bűnhődés, ez a halál...!

... Egy fiu, meg egy leány jött arra. Ugy járkáltak édesen, boldogan összefonódva, mint ő szeretett volna. És megint eléje jönnek, hogy kinezgák, gyötörjék a csókokkal, amelyet ő csak sejtett, megálmodott, de soha-soha meg nem kapott. Föl szeretett volna ugyan kelni, elszaladni, elmenekülni...

Jenő süket volt már, de a leány éles sikítása még a veséjét is megrázta:

— Egy halott!

Ijedt arczczal hátra fordultak mind a ketten, szétváltak, meleg kezeiket szétengedték... És Jenő sirni szeretett volna: még egy ember boldogságát rabolta el, ha egy pillanatra is... Ugy sajnálta, úgy irigyelte őket...

Jöttek az emberek. Jenő már nem érzett, nem hallott, nem látott semmit, csak tudta: jönnek az emberek... Elöl egy rendőrtiszt, jól ismerte, sokat lumpoltak együtt. Utána az orvos, aki már fiatalon agyontépett idegeit akarta valamiképp összedrótózni. Aztán egy-két szép leány, fiatalok, öregek, a tömeg.

Körüálltak. Az orvos lehajolt, a mellére

szak hívei voltak még nem régen, ma elkedvetlenedve gubbasztottak. A lehangoltságot növelte a szélsőjobbon még az is, hogy *Návay* Lajos házelnök is engedékeny lett s nem akadékoskodott, hanem — tekintettel a fölfordult helyzetre — megengedte a napirend előtti felszólalásokat.

Egyszerre csak híre járt, hogy gróf *Zichy* Aladár valamely közvetítő akcióra szánta el magát. Csakugyan tizenegy órakor a néppárt gróf *Zichy* elnöklésével a jegyzőszobában értekezletet tartott s itt megbízták a pártelnököket, hogy a következő indítványt jegyezze be az indítványkönyvbe:

„Válasszon a képviselőház egy hatvan-tagú pártközi bizottságot, amelynek feladata a véderőjavaslatok tárgyalása alatt az alkotandó választói törvényjavaslatok alapelveit megállapítani. Utasítsa a Ház a kormányt, hogy ezen bizottság tanácskozásai során megállapított elvi alapokon sürgősen készítse el a választói reformról szóló törvényjavaslatokat és terjessze azokat nyomban a Ház el. Gróf *Zichy* Aladár, orsz. képviselő.”

Az indítványt *Zichy* már ma bejegyezte a Ház indítványkönyvébe. *Justh* Gyula, aki szintén elővasta az indítványt, méltatlankodva zudult föl:

— Nem kell! Ilyen akcióba nem megyek bele! Nem azért vagyok itt, hogy a kormányt mentegessem. Már egyszer megmentettem így egy kormányt és az lett a vége, hogy elteragotta a választójogot.

— Nekem se kell! — mondta *Polónyi* Géza. — Én se tartom oda a hátamat *Khuen* alá!

— De hiszen még tegnap te akartad ezt az indítványt! — válaszolt *Huszár* Károly.

— Ma már nem akarom! — felelt *Polónyi*. — Különbösen se ezt akartam tegnap, hanem éppen az ellenkezőjét. De arra semmi esetre se gondoltam, hogy kormánymentési akciózt csináljunk.

Közben odalépett a vitaközökhöz gróf *Zichy* Aladár.

— Nem tudtam, — szólta, — hogy *Polónyi* is ilyesfélét akart, de az se baj, ha ő is akarta.

— Hát én megmondom, — vágott bele *Polónyi*. — Nem akarok senkit se megbántani, de nem akarom *Khuen* menteni. Az volt a tervem, hogy üljön össze egy pártközi konferencia, de nem *Khuen*nel, hanem egy *homo*

fektette barnásan piszkos, ősz fejét. Lassan fölemeli, az arca komoly, közömbös:

— Vége!

Halk morajlás a tömeg sorai között:

— Meghalt!

Jenő nem tudta magának megmagyarázni. A szeme lecsukva, a fülén, mintha szörnyek ülték volna, a testét mindenfelől békóba verték és mégis látta, hallotta, érezte, hogy az első sorban sir egy leány. Mindig megakadt rajta a szeme, talán szerette is . . . És olyan boldogságot érzett, hogy a könnyek ráestek az arcára, égették, márták a bőrét.

Az öreg rendőrtisztviselő még egyszer ránézett a holttestre. Szempillája mintha megrezgett volna, halkán szólalt meg:

— Szegény már jól járt! Most már tul van mindenem!

Jenő kiabálni, zokogni szeretett volna. Az összes fájdalmait újra végigélte, ami eddig kizozta. Csak ő tudta, hogy mi a halál, élni kell tovább, igen: kell, úgy mint eddig, mindig . . . És nem tiltakozhatik, nem kiabálhat, nem sirhat. Nem veheti a gyilkos fegyvert a kezébe: ezentul mindig így lesz.

A szél belakapaszkodott a fába, megtáptázta a koronájukat, zugtak, sirtak. Jenő úgy érezte, mintha az ő bánatát keseregtek volna el . . .

Megint jöttek az emberek, elvitték, ravatalra tették, sirtak fölötte, sajnálták. Csak a sok viaszláng futkosott az arcán szilaj kedvvel, sistergett a kanóc, mintha csufondárosan a fülébe sugta volna a szegény halottnak:

— Soha, érted, soha se lesz vége a szenvedésnek?

. . . És másnap eltemették . . .!

regius-szal tárgyaljon, mint *Bánffy*—Szál idején. Másféle alkudozás nem kell!

Zichy idegesedve mondta:

— Nem személyekről van szó! *A helyzet egészen viaszatlan. Khuen nem tud kibontakozni.* Itt nem parlamenti válság van.

— Az az abszurdum, hogy egy nem létező törvényjavaslatra akarnak bizottságot kiküldeni, — felelt *Polónyi*.

Most *Szmrecsányi* György szólalt meg:

— Ha bizottságot küldünk ki egy javaslat szerkesztésére, azért a felelősséget mégis csak a kormány viseli. Amit csinálunk, nem mentőakció, de azt se bánjuk, ha azzá válik. Egyébként ez a kormány elvesztette a bizalmat fent is, lent is. De még ha nem így volna, akkor is az ország érdekét, személyes gyűlölségtől eltekintve, tartjuk szem előtt.

Zichy most nagyon indulatosan fakadt ki:

— Ha a Ház tulnyomó része elfogadja az indítványt, minden zavarért azokat terheli a felelősség sulya, akik a megvalósítás elé akadályként dobják oda magukat.

E pillanatban odaérkezett *Berzeviczy* Albert, aki hetek óta nem járt a Házban. A volt elnök nagy figyelem közben így nyilatkozott:

— A helyzet ugyanaz, ami az én elnökségem idején volt. Azt hiszem, csak az az egy kibontakozási mód lehet, amit akkor én megpróbáltam.

Désy Zoltán megerősítette:

— Ugy van! Csak a *Berzeviczy* megoldása helyes!

Végül *Mezőssy* Béla azt mondotta, hogy akadémikus jelentőségűnek tartja a néppárti indítványt, amelynek nem lehet eredménye, miután a pártok között tulnagyon az ellentétek.

Közvetítő indítványok.

Gróf *Zichy* Aladár, a néppárt elnöke indítványáról a következőképpen nyilatkozott:

— Indítványom megtételénél az a szempont vezetett, hogy a helyzetet a holtpontról végre el kell mozdítani. Az az aggodalmam ugyanis, hogy még egy rosszabb szituáció következhetik, mint a mostani. Ezért akartam én, mint kevésbé exponált politikus, a közvetítő szerepét átvenni. Én ezzel nem szolgálom azt a célt, hogy akár a kormányt megmentssem, akár pedig, hogy a *Justh*-párt sorába lépjek. Éppen mert az a meggyőződésem, hogy a választójog kérdése nélküli nincs megoldás s miután sem a kormány, sem a *Justh*-párt a kezdeményezést nem akarja megragadni, azért szántam el magamat a közeledés közvetítésére.

Zichy mellett *Polónyi* Géza is buzgólkodott valamelyes kompromisszumos kísérlet érdekében. A pártokivüli függetlenségek vezére ma délelőtt felkereste *Darvay* Fülöpöt az a kérelemmel, értesitené a miniszterelnöket, hogy ő, *Polónyi* felhatalmazást nyert egy esetleg összehívandó pártközi konferencián *új békeajánlatokat tenni, amelyek a mostani kuszált viszonyoknak véget vetnének.* *Darvay* nyomban érintkezésbe is lépett a miniszterelnökkel, aki az előterjesztést tudomásul vette, de — tekintettel az újabb konstellációra — *végleges választ nem adott.*

A miniszterelnök Bécsben.

Mint félhivatalosan jelentik: *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnök ma délután félhárom órakor titkára, *Marsovszky* Ivor dr. és *Barát* Armin királyi tanácsos, a miniszterelnökség sajtóosztályának vezetője kíséretében Bécsbe utazott.

A miniszterelnök este hét órakor odaérkezett és a Magyar Házban szállt meg. Megérkezése után a miniszterelnök *Thullóczy* Lajos osztályfőnök látogatását fogadta.

Héderváry a holnapi nap folyamán kihallgatásra megy a királyhoz, hogy jelentést tegyen a helyzetről. Ekkor újra följánlja lemondását s hogy ezuttal végleges fölmentését is kérni fogja nem személyes, hanem tisztára tárgyi alapon. Héderváry megismerteti a királlyal a helyzet tárgyi nehézségeit, amelyeket *Auffenberg*nek hivatalban maradása okoz és amelyek miatt a parlament működése is béna és meddő marad továbbra is.

Lukács, Wekerle, Kristóffy.

Igen jól értesült bécsi forrásból kapjuk a hírt, hogy a király holnapután, csütörtöklőn külön kihallgatáson fogadja *Lukács* László pénzügyminisztert, s nincs kizárva, hogy ez alkalommal deignálja is.

A belvedere-i s katonai körökben azonban nem néznek bizakodással *Lukács* vállalkozása elé, mert úgy hiszik, hogy *Tisza* a munkapártban ellensúlyozza majd az ő törekvéseit, s így a választójogos kibontakozás ismét nem fog sikerülni. Valószínűnek tartják, hogy erre újabb válság fog következni, s egy más férfinak kell majd *Lukács* örökébe lépni, aki egy választójogi pártot alakít, s egy új választáson szerez magának többséget. Az erre alkalmas politikus a bécsiek szerint *Wekerle* Sándor vagy — *Kristóffy* József lenne. (Az utóbbit Magyarországon aligha tartja valaki alkalmasnak ilyen nagy feladatra, legfeljebb az eszme végleges kompromittálására.)

A pártkörökből.

A nemzeti munkapártban ma este nagy számmal voltak fent a párt tagjai és kilenc óra felé a Hungáriába mentek rendezeti pártvacsorájukra. Egyik félhivatalos ezt közli:

„A párt hangulata ma is nyugodt volt és általános az a felfogás, hogy a nemzeti munkapárt a mostani válságos időben is oly példás magatartást tanusított minőnél különben soha egy uralkodó párt sán és természetes, hogy ha olyan nagy küzdelemre készül, mint aminő küzdelem előtt áll, hogy akkor keresi a biztosítékot arra nézve, hogy oly oldalról ne érje gáncsvetés vagy támadás, amely oldalról a gáncsvetésre nem lehet elkészülvé.

A miniszterek közül csak *Székely* Ferencz és *Hazai* Samu jelent meg a klubban, *Tisza* István is későn jött s tartózkodott minden nyilatkozattól. Amikor már menni készülődtek, *Nagy* Ferencz megkérdezte *Tiszát*, hogy mi lesz, képzele-e, hogy elsimulnak az ellentétek, rendbe jönnek-e a dolgok. *Tisza* elgondolkodva válaszolt:

— A munkapárt nagyzerüen megállná a helyét, csak adna Bécs garanciákat arra, hogy meg is állhassa a helyét.

A párt tagjai biztosra veszik a delegációk elhalasztását s úgy látszik, hogy a képviselőház már holnap el fogja magát napolni az elnökség indítványára, miután a miniszterelnök néhány napig Bécsben marad. Az *Auffenberg*-ellenes akció kezd szünni s egyesek már azt magyarázzák, hogy nem lehet egy közös miniszterrel szemben, aki szolidáris mind a két kormányval, bizalmatlanságot dokumentálni, mert ez a kormány ellen is irányul. Valószínűnek tartják *Lukács* László deignálását, amit *Tiszák* most elég higgadtan fogadnának. Arra az esetre, ha *Lukács* nem vállalkoznék, mint legvalószínűbb miniszterelnök-jelölteket: *Wekerle* Sándort és *Návay* Lajost emlegetik, akik a választójogos ellenzéknek szintén elég rokonszenvesek.

A *Kossuth*-pártkörben ma este igen mozgalmas élet volt. A párt vezérén kívül *Désy* Zoltán, *Sághy* Gyula, *Tóth* János alelnökök és a pártnak számos tagja volt jelen. Élénken kommentálták a mai nap eseményeit és a miniszterelnök Bécsbe való utazását. Általános volt a felfogás, hogy a felforgó körülmények között a kormány nem tehet egyebet, minthogy végleges lemondását benyújtja. Ezt a kormánynak már előbb is meg kellett volna tennie. Többen hangoztatták annak szükségét, hogy mindenütt érvényes parlamentáris szokás szerint a válság idejére az új kormány kinevezésig a képviselőház napolja el üléseit.

A függetlenségi és 48-as *Justh*-párt képviselő tagjai tulnyomó nagy része fent időzött az este a pártkörben, hol a nagy társalgóban eleven diskusszió folyt a politikai helyzetről és különösen a *Khuen*-kormány bekövetkezett lemondásáról. A

párt tagjai a fejleményeket megnyugvással látják és eleve biztosra vették, hogy a kormány újabb vállalkozását rövid időn belül ez a sors fogja érni. Az elnökség részéről *Justh Gyula* pártelnök, gróf *Batthyány Tivadar*, *Földes Béla* és *Holló Lajos* al-elnökök időztek fenn hosszasan. Szóba került a delegáció kérdései is és azután a beszélgetés a horvátországi állapotokról és a képviselőházban megindult horvát vitáról folyt. A párt tagjai a mai napirend előtti felszólalások során elhangzott beszédek e kérdésben, általános helyesléssel vették tudomásul és természetesen továbbra is kizárólag magyar alkotmányjogi vonatkozásban kívánják a kérdést a képviselőházban taglalni. A pártkörben elterjedt hírek szerint holnap a horvát képviselők csoportja részéről is felszólalás történik. Szó volt azután gróf *Zichy Aladár* indítványáról és erre nézve azokat, amiket *Justh Gyula*, a párt elnöke még a délelőtti folyamán a képviselőházban kijelentett, osztatlan tetszéssel és helyesléssel fogadták.

A közös költségvetés.

Ma osztották szét a zöld füzeteket, melyeknek az a hónap 23-ára összehívott delegációk elő kellett volna kerülniök. Ezek az 1912. évre vonatkozó közös kiadásról és bevételről szólnak. A közös költségelőirányzat 22.333.519 koronával több, mint a múlt évben volt. A netto-követelés 470.223.322 korona.

Az egyes tárcák netto-követelését a következő számok mutatják: 1. *Közös külügyminisztérium* 16.209.484 korona, vagyis 623.789 koronával több, mint 1911-ben. 2. *Hadügyminisztérium*: A) hadsereg 372.380.531 korona, vagyis 18.136.254 koronával több, mint 1911-ben. B) *Haditengerészet* 67.714.150 korona, vagyis 3.551.740 koronával több, mint 1911-ben. 3. *Közös pénzügyminisztérium* 4.697.872 korona, azaz 20.286 koronával több, mint 1911-ben. *Közös számvevőség* 344.466 korona, azaz 3190 koronával több, mint 1911-ben. A közös minisztérium rendkívüli szükségletei 9.576.819 koronát tesznek ki és a következőképpen oszlanak meg: 1. *Külügyminisztérium* 247.618 korona, vagyis 50 ezer koronával több, mint 1911. évben. 2. *Hadügyminisztérium*: A) *Hadsereg* 5.286.140 korona, épp annyi, mint 1911-ben. B) *Haditengerészet* 4.043.060 korona, 51.740 koronával kevesebb, mint 1911-ben.

Az egész szükségletből a *födözésre szoruló szükséglet* 282.456.603 korona, mielőtt a kvóta szerint a birodalmi gyűlésben képviselt királyságokra és országokra 63,6 százalék, vagyis 182.822.399 korona 51 fillér, a magyar szentkorona országaira 36,4 százalék, vagyis 104.634.203 korona 49 fillér esik.

E szükségleteken kívül a közös hadügyminisztérium a delegációktól többrendbeli hitelt kér rendkívüli szükségletre. Rendkívüli hadügyi szükségletekre Bosznia és Herzegovina parancsnokságai, csapatai és intézetei részére 1912. évben még 12.768.346 korona lesz szükséges, amely összeg a monarchia két állama részéről kvótaszerűen volna fedezendő.

A delegációk továbbá a következő rendkívüli hitelekről fognak tárgyalni. *Rendkívüli hitel* a császári és királyi hadsereg fejlesztésére 19 millió korona, *rendkívüli tüzérségi hitel* az új várüzemanyag beszerzésére (folytatólagos részlet) 4 millió korona a flotta fejlesztésére szolgáló tervszerűen több évre beosztott beszerzések címén második részleteül 67.000.000 korona *rendkívüli hitel*, a póliai várrayonban szükséges *kikötői munkálatok végeztetésére* 1911. évre szóló 100.000 koronányi rendkívüli hitel.

Továbbá a közös pénzügyminisztérium az 1911. évre 835.500 korona póthitelt kér, valamint kéri az 1910. évre megszavazott 227.000.050 korona fölhasználása és elszámolása tartamának meghosszabbítását. Épp úgy a hadügyminisztérium is kéri a hadsereg és haditengerészet részére megszavazott többrendbeli rendkívüli hitel fölhasználása és elszámolása tartamának meghosszabbítását, valamint a haditengerészet részére 1911. évre megszavazott 44.000 korona rendkívüli szükséglet rendeltetésének megváltoztatását.

A füzeteknek most aligha lesz alkalmazásuk, mert a miniszterelnök ezuttal magával vitte a kormányt az azt a javaslatát hogy a *delegáció ülészeit bizonytalan időre napolyák el*. Ez annál inkább lehetséges, mert a közöskiadások be vannak állítva a megszavazott állami költségvetésbe, ennél fogva exlex el nem következnek.

Engedékeny lett Návay.

— Napirend előtti felszólalások. —

A képviselőház ülése.

Budapest, április 16.

A kormány lemondásáról szóló hírek foglalkoztatták ma a képviselőket és ugyeszlólván senki sem törődött azzal, hogy mi történik az ülésteremben. A munkapárti oldalt valóságilag lesújtotta a kormány bukása és a párt korifeusai csüggetve, fejüket vesztve üldögéltek a folyosón, vagy itt-ott csoportokba verődve izgatottan tárgyalták a várható fejleményeket.

A munkapárt horezi kedvének hirtelen összeroppanása nem maradt hatástalan az elnökségre sem és *Návay Lajos* ma beszüntette a házszabályok szigorubb kezelését. Még tegnap ridegen utasította el azokat az ellenzéki képviselőket, akik a horvát helyzetet napirend előtti felszólalás alakjában szóvá akarták tenni, ma azonban egyszerre maga is fontosnak találta a horvát helyzet megvilágítását és egész sor napirend előtti felszólalásra adta meg az engedélyt.

Az ellenzék részéről *Egry Béla*, *Abrahám Dezső*, *Benedek János*, gróf *Batthyány Tivadar* és végül *Polónyi Géza* tették szóvá Cuvaj királyi biztosi kinevezését és a horvát alkotmány felfüggesztését. A szónokok egyértelműleg tiltakoztak a kivételes kormányzati eszközök alkalmazása ellen és azt követelték, hogy a kormány adjon felvilágosítást azokról a belső okokról, amelyek ily eszközök igénybevételét szükségessé tették.

A napirend előtti felszólalások a tanácskozára szánt időt teljesen kimerítették, a napirendre, a véderéreform tárgyalására nem került a sor.

A Ház mai üléséről részletes tudósításunk a következő:

Návay Lajos elnök fél 11 órakor megnyitja az ülést.

A mult ülés jegyzőkönyvét hozzászólás nélkül hitelesítik.

Elnök bemutatja az összeférhetlenségi bizottság elnökének jelentését, amely szerint az itélő zsüri a gróf *Széchényi Emil* ellen tett összeférhetlenségi bejelentés dolgaiban tegnap tartott ülésén úgy döntött, hogy összeférhetlenség esete nem fog fenn.

Tudomásul veszik

Elnök jelenti, hogy a mai nap során *Egry Béla*, *Bakonyi Samu*, gróf *Zichy Aladár*, *Benedek János*, *Abrahám Dezső*, gróf *Batthyány Tivadar* és *Polónyi Géza* a horvát kérdésben napirend előtt való felszólalásra kért engedelmet. Az ügy fontosságára való tekintettel megadta az engedelmet.

Egry Béla tiltakozik a horvát alkotmány felfüggesztése ellen, mert ott nincs külön alkotmány, hanem ott is a magyar alkotmány van érvényben. A királyi biztosi kiküldése egyenesen mérnyel a magyar alkotmány ellen. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) Követeli, hogy a miniszterelnök tájékoztassa a Házat intézkedéseinek okairól. (Helyeslés a baloldalon.)

Abrahám Dezső hangoztatja, hogy a magyar kormány a leghelytelenebb politikát üzi akkor, amikor az erőszak eszközehez nyul, mert hiszen minden akció reakciót szül. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) A bécsi lapok oroszországi módszerrel beszélnek a horvátországi állapotokkal kapcsolatban. Ezt a politikát nem szabad folytatni. Erős kéz kell, de erőszakos kézre semmi szükség. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.)

Benedek János a királyi biztosi intézmény ellen határozottan tiltakozik, mert ezt az intézményt közjogunk nem ismeri. Az abszolutizmust meg kell bélyegeznünk. Követelte végül, hogy a miniszterelnök tájékoztassa a horvát eseményekről a Házat. (Helyeslés a baloldalon.)

Gróf *Batthyány Tivadar* bírálja a királyi biztosi működését. A kibocsátott rendeleteket abszolutisztikusoknak mondja. A királyi biztosi nemcsak a horvát törvényeket helyezte hatályon kívül, hanem magát kivonta a magyar kormány ellenőrzése alól s ő csak a koronának felelős ezután. A királyi biztosi megcsontítja a magyar törvényhozást azzal, hogy megakadályozta a horvát képviselőválasztást. A miniszterelnök kötelessége lett volna a Házat tájékoztatni azon indokokról, ame-

lyek a királyi biztosság kinevezését szükségessé tették. Tiltakozik a magyar nemzet összessége nevében a Horvátországban történők ellen s felhívja a külföldet, hogy ne a magyar nemzetet, hanem csak a magyar kormányt hibáztassa Cuvaj királyi biztosi cselekedeteiért. Foglalkozik általánosságban a vélszláv politikával s a trialisztikus törekvésekkel. Szemrehányást tesz a kormány horvát politikájának, mert ez az üldözés és igazságtalanság politikája, amely célhoz nem vezet. Foglalkozik a vasuti pragmatika kérdésével. Kijelenti, hogy annak idején ő is figyelmeztette Szerényit, hogy ne csinálja meg a pragmatikában a horvát nyelvi kérdést. Egyébként Horvátországban meg kell csinálni a jó közigazgatást s akkor létrejön a megértés és nem lesz szükség királyi biztosságra. (Helyeslés a baloldalon.)

Polónyi Géza volt a következő szónok. Hogy a miniszterelnök nem igyekszik megokolni az abszolutizmust, az csak egy esetben érthető, ha a miniszterelnök már nem tekinti magát miniszterelnöknek. (Derültség a baloldalon.) Talán most azzal a kérdéssel foglalkozik, vajon jogosítottnak tartja-e magát arra, hogy nyilatkozzék. (Derültség a baloldalon.) A miniszterelnök ellenjegyezte a horvát abszolutizmusról szóló királyi kéziratot. Mit szól ehhez a horvát miniszter, aki egy személy a miniszterelnökkel? (Derültség.) Horvát miniszter csak nem járulhat hozzá, hogy Horvátországban az abszolutizmust inaugurálják?

Bakonyi Samu: Lenyelte maga-magát! (Nagy derültség.)

Polónyi Géza: Nem arculcsapása-e az alkotmánynak, hogy a miniszterelnök a Szentháromságon túl még negyedik tárcát is képvisel! (Nagy derültség a baloldalon.) Hogyan lehet összeegyeztetni, hogy egy- és ugyanabban az államban az egyik országban abszolutizmus van, a másikban nincs? A horvát abszolutizmussal a magyar országgyűlést elzárják attól a lehetőségtől, hogy törvényes és alkotmányos módon az egyezkedést létrehozassa. Már csak azért is követelnünk kell az alkotmánynak azonnal való helyreállítását, hogy az egyezkedés törvényes uton lehetővé váljék. (Helyeslés a baloldalon.) Ne csináljunk ebből a fontos kérdésből pártkérdést. Hanem kérjük föl a mai ülésből a miniszterelnököt, tárja föl a holnapi ülésen azokat az okokat, amelyek őt Horvátországban az alkotmány felfüggesztésére jogosították. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Elnök a holnapi napirend megállapítása után az ülést két órakor berekeszti.

Budapest, április 16.

A horvátok értekezlete. A Budapesten lévő horvát képviselők, a koalíció, a centrum-klub és a nemzeti haladás pártjának tagjai ma délután négy órakor a Continental-szállóban gróf *Pejacsevich Tivadar* volt ban elnöklésével értekezletet tartottak. *Papratovics* (koalíciós) szemrehányást tett *Pejacsevichnek*, hogy *Pinterovics* kérésére nem hívta össze a közös értekezletet. Indítványozta, hogy ezentul őt delegátus kérésére okvetlenül össze kelljen hívni a gyűlést. Ezután *Spevec* (nemz. bal. pártja) előterjesztette a párt deklarációját, amely reményét fejezi ki, hogy a horvát kormányzást mihamar ismét a kiegyezés szellemében fogják gyakorolni s mélyen sajnálkozik a királyi biztosi kinevezése felett. E deklaráció mellett *Avakumovics*, *Jucs* és *Schwartz* szólaltak fel. A koalíció és a centrum deklarációját *Popovics Dusan* ismertette, amely a legvehemensebben tiltakozik az alkotmány felfüggesztése ellen és az abszolutizmus következményeiért *Khuen* miniszterelnököt és *Cuvaj* királyi biztost teszi felelőssé, majd kijelenti, hogy ha az alkotmányosságot vissza nem állítanak, a koalíciók s centrum-pártiak mandátumaikról lemondanak. *Papratovics* s mások pártoló felszólalása után a szavazás következett: Tizenkilenczen a *Spevec*-féle, tizenhatan a *Popovics*-féle deklarációra szavaztak. Az ellenzékiek holnap reggel nyolcz órakor újra értekezletet tartanak, amelyen határozni fognak, alávetik-e inagukat a többségnek? Ma este különben *Polónyi Gézával* konferáltak. A nemzeti haladás pártja holnap előterjeszti a képviselőházban a deklarációját, utána pedig egy koalíciós beszél.

Szentesített törvények. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Bihar és Fogaras vármegyéknél 5 százalékot meghaladó vármegyei pótdadó kivételére adandó felhatalmazásról szóló törvényeket szentesítette.

Ezerötszáz ember halála.

— A világ legnagyobb hajója elsüllyedt. —
A „Titanic“ utasai a tengerbe fulltak. —
Borzalmas éjszaka a nyílt oceánon. — Mil-
liókat érő kincsek a tenger fenekén. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 16.

A világ legnagyobb szentélyszállító hajóját érte vasárnap rettenetes katasztrófa. Olyan katasztrófa, amely évtizedek óta nem ért még tengeri hajót. A katasztrófáról már tegnap is részletesen hírt adtunk, de ezek a hírek a mai napra borzalmas adatokkal bővültek.

A White Star Line hajóstársaság *Titanic* nevű negyvenöt ezer tonnás személyszállító gőzöse, amely április 10-én indult el az angol Southamptonból Newyorkba, az amerikai parttól nem messze. Új-Fundland szigetének közelében összeütközött egy jéghegygel s olyan léket kapott, hogy néhány órával később elsüllyedt. Bár a süllyedő hajó szikratáviróval segítséget kért s több nagy gőzös a katasztrófa helyére sietett, mégis csak az asszonyokat és gyermekeket lehetett megmenteni, akiket első sorban helyeztek el a *Titanic* mentőcsónakján. Körülbelül ezerötszáz ember vesztett. A szerencsétlenségről már tegnap jöttek hírek, amelyek azonban megnyugtatók voltak, mert azt jelentették, hogy a *Titanic* valamennyi utasát és egész legénységét megmentették s hogy a gőzöst is sikerült az új-skóciai Halifaxba vontatni. Ma reggelre azonban kiderült, hogy a hajó ezerötszáz emberrel együtt elsüllyedt.

A nagy katasztrófáról szóló részletes táviratainkat itt adjuk:

Az első táviratok.

Newyork, április 16.

A *Titanic* reggel 2 óra 20 perczkor elsüllyedt.

Newyork, április 16.
(Este 8 óra 40 percz.)

A *White Star Line* igazgatósága most már elismeri, hogy a *Titanic* 2200 utasa közül valószínűleg csak 675 menekült meg. Mint az *Olympic* gőzös jelenti, többnyire asszonyokat és gyermekeket mentettek meg.

Newyork, április 16.

Az *Olympic* jelenti szikratáviróval *Cap Raceba*: Amidőn a *Kárpátia* gőzös szürkületkor a baleset helyére érkezett, csak a csónakokat és hajóroncsokat találta.

Süllyed a hajó.

Hajifax, április 16.

Cap Race dróttalan táviróállomás tisztviselője a dróttalan segítségjelzésekről, amelyeket ötven helyen vettek föl, a következő följegyzéseket készítette:

Tíz óra tizenöt percz: A *Titanic* ról vészjeleket hallók. A jelekre több hajó válaszol, köztük a *Baltic*, a *Kárpátia*, a *Caronia* és az *Olympic*.

Tíz óra huszonöt perczkor: A *Titanic* jelenti, hogy a hajó előrésze süllyedni kezd.

Tíz óra harmincz perczkor: Összeköttetést létesítettem a *Virginával* s azt jelentettem neki, hogy a *Titanic* sürgős segítséget kér. Megmagyaráztam a hajó helyzetét és a többi körülményt. A *Virginai* azt felelte, hogy azonnal elindul a szerencsétlenség helyére.

Tíz óra harminczhat perczkor: A *Titanic* azt jelentette az *Olympic* nak, hogy az asszonyokat és a gyermekeket elhelyezte a mentőcsónakokban és arra kérte az *Olympic* ot, hogy mentőcsónakjait tartsa készen. A *Titanic* még mindig szakadatlan vészjeleket ad. A *Titanic* távirótisztje rendkívül hidegvért tanusított és ámbár jól tudja a hajó kétségbeesett helyzetét, mégis megmarad a helyén.

Száz milliók a tengerben.

London, április 16.

A *Times* jelenti, hogy a *Titanic* rakományja rendkívül értékes volt. Volt rajta körülbelül ötvenezer zsák kávé és ötvenezer láda tea. Azonkívül volt rajta száz millió márka értékű gyémánt és drágakő. Az utasok ékszere is körülbelül százmillió márka értéket képviselt. Egy amerikai utazónő a hajóra való lépésekor átadta a titkárnak ékszerdobozát, amelyben három millió márka értékű ékszer volt. Mindez a sok kincs most a tenger fenekén van.

Antwerpen, április 16.

A *Titanic* szállítmányai közt 25 millió frank értékű csiszolt gyémánt volt, amelyet amerikai drágakőkereskedők a mult hét elején hollandiai cégektől vásároltak. Ez az egész összeg biztosítva volt a *Lloyds* nál Londonban.

Hamburg, április 16.

A hajókatasztrófa következtében támadt anyagi kár a legtöbb német szállítmányozási biztosító társaságot is érinti viszontbiztosítás révén. Ez a részesedés hozzávetőleges számítás szerint fél millió márkára rug.

Bécs, április 16.

A legtöbb osztrák biztosító társaság, mely szállítmányok biztosításával és viszontbiztosítással foglalkozik, közvetve, vagy közvetlenül károsodik a *Titanic* pusztulásán. Nem számítva az elveszett készpénzt, aranyeműket, ékszereket és az utasok egyéb poggyászát, a kár körülbelül 70 millió koronára becsülhető.

A milliárdos utasok.

London, április 16.

A newyorki lapok következőképpen becsülik a *Titanic* gőzöslőn képviselt vagyont: *Astor* hatszáz millió, *Bruce* Izidor kétszáz millió, *Widener* János kétszáz millió, *Guggenheim* Benjámín háromszáznolcvan millió, *Röbling* száz millió. Azok, akiknek csak néhány milliójuk van, nem számítanak. Ezek az utasok mind megmenekültek.

Az első osztályon.

Newyork, április 16.

Az utasok közt sok ismert személyiség volt, de ezek valószínűleg mind megmenekültek, mert az igazgatóság jelentése szerint az összes elsőosztályú utasok a *Carpathia* fedélzetén vannak. Közük között a következő newyorkiak utaztak a hajón: *Astor* John Jakab és neje, *Guggenheim* Benjámín, *Widener* és *Strauss* Izidor bankárok, *Vanderbilt* Alfréd. *Bütt* Archibald őrnagy, Taft elnök főhadsegéde és neje és még mások.

Németországból: *Fröhlich* Margit, *Klaber* Herman, *Saalfeld* Adolf, *Stehli* Mikea és neje meg leánya, *Taussig* Emil és neje és *Röbling* Washington voltak az elsőosztályú utasok között, míg az angol és amerikai utasok között még a következők neveit tartalmazza az utasok listája: *Carter*-család, *Frauenthal* orvos és felesége, *Rothschild* M. és neje és a másodikosztályú utasok között mr. *Jacobson*, *Lehman* Berta kisasszony, *Otter* Richárd és mások. — *Stead*, a híres békeapostol, a Nobel-díj nyertese, szintén a hajón volt nejével együtt.

Vanderbilt is meghalt?

London, április 16.

Newyorki kábeltelegramm jelenti ma reggel: A *Titanic* áldozatai közt van hír szerint *Vanderbilt* is. Southamptonban az induláskor 1380 utas és 160 főnyi legénység volt a hajón, amely *Cherbourg* ban még 142 első, 30 második és 90 harmadosztályú utast vett föl. A katasztrófa idején összesen 2510 ember volt a *Titanicon*, s most már biztos, hogy csak hatszázhatvenöt a menekültek száma. Rengeteg milliókat érő értékű küldemények veszttek a tengerbe. A vállalat a kárt husz millióra becsüli. Az *Anglobank* egy nagy aranyküldeményt akart a *Titanicon* szállíttatni, de az lemaradt

ellenben volt a hajón egy gyémántszállítmány, amely szintén milliókat ért.

Hét milliárdos halála.

London, április 16.

A hét amerikai milliomos, *Astor*, *Videner*, *Guggenheim*, *Robling*, *Straus*, *Vanderbilt*, *Mayer*, akik állítólag mind a tengerbe fulltak, összesen 2 és negyed milliárd korona vagyont képviseltek. *Astor* sorsáról Newyorkban nem tudnak bizonyosat. Egy távirat szerint ő is a menekültek között van, míg más jelentések azt állítják, hogy *Astor* is a tengerbe fullt. A *Titanic* értékét 64 millió márkával számítva, s hozzávéve a rengeteg hajórakományt, amelyet a *Titanic* első útján vitt, félmilliárd koronára lehet becsülni az elvesztett vagyont. Volt az elsüllyedt hajón temérdek ékszer és a hollandi drágakőkereskedők milliókat érő gyémántokat vittek magukkal Amerikába. Mindezt hozzávetőleg 120 millióra lehet tenni, a postaszákok, s egyéb értékes küldemények legalább 256 milliót értek, a teheráruszállítmány, az 50,000 zsák kávé, a sok láda tea körülbelül 100 millió márka vagyont képviselt. Mindehhez járul és a biztosító-társaságoknak legnagyobb kára az a rengeteg összeg, amelyre az elvesztett utasok élete volt biztosítva.

Páris, április 16.

A tengerbe fullt *Astor* volt a világhírű *Valdor*-*Astoria* hotel alapítója Newyorkban s aztán ennek mintájára épültek az európai világvárosokban az óriás vendégfogadók. Az amerikai hadseregben ezredesi rangot töltött be, az önkéntescsapatoknak pedig ő volt a főfelügyelője. A spanyol-amerikai háboru idején egy teljesen felszerelt ágyúteget ajándékozott hazájának. Tavaly a 47 éves milliárdos újra nősült. Elvett egy alig 20 éves szegény leányt, miután első feleségétől elvált. Új hitvesének 50 millió frankot adott nászajándéknak. Ez a második házasság Amerikában rossz vért szült, nem akadt lelkész, aki be akarta volna szentelni *Astor* második frigjét s ezért sokáig kellett halasztani azt. *Astor* nászuton volt fiatal nejével s most tért vissza Newyorkba. Felesége a menekültek közt van, *Astor* holtestét már kihalászták a tengerből.

Borzalmas jelenetek.

Páris, április 16.

Newyorkból táviratozzák: Az összeütközés pillanatától, mikor a *Titanic* teljes sebességgel nekirohant a jéghegynek, az elsüllyedésig négy és fél óra telt el. Ez alatt az idő alatt borzalmas jelenetek történtek a süllyedő hajó fedélzetén. Az utasok, legnagyobbbrészt hiánvoöltözékben, az ágyakból rohantak fel és quilkos küzdelem keletkezett a mentőcsónakok körül, amelyeket a kapitány azonban még nem bocsátott le. A menekültek elbeszélése szerint, akiket a mentőcsónakokból a *Virginian* vett fel, senki sem engedelmesskedett a hajótesteknek s azok sokszor kénytelenek voltak a halálos félelmükben megriadt utasokat revolverrel fenyegetni, hogy rendet tartsanak. Másfélezer ember futkosott össze-vissza s mikor az első mentőcsónakot lebocsátották, mivel azokba csak asszonyokat és gyermekeket engedtek beszállni, a férfiak leugráltak a jéghegyekre, mert abban bizakodtak, hogy így a csónakok őket is felveszik. A quzdaok licitálni kezdtek s egész vagyont ígértek a matrózoknak, ha engedik őket soron kívül a mentőcsónakokba, de a hajótestek vigyáztak és a matrózok sora közt csak az asszonyokat és gyermekeket bocsátották a csónakokhoz. Majd ha a holtesteket felhozzák az elsüllyedt hajóból, bizonyára lesznek köztük súlyosan sérültek, akik kétségbeesetten viaskodtak a menekülésért.

A békeapostol pusztulása.

London, április 16.

Most már biztos, hogy *William Stead* a világhírű békeapostol is elveszett a *Titanic* katasztrófája alkalmával. *Astor* amerikai milliárdos feltehetően a halottak közt van. Ő az *Astor*-dinasztia megalapítójának unokája. A *Harward*-egyetemen

elvégezte a mérnöki szakot. Az áldozatok közt több kiváló sportférfi is volt, így *Behr* az amerikai tennis-mester, továbbá *Charles Williams*, a fiatal raket-champion, *Clarence Moor* és *George Widner*, akik mindnyájan az *International Horse Show*-ra mentek Londonba s onnan tértek vissza.

A newyorki közönség fel van bősülve a *White Star Line* igazgatósága ellen, amely még tegnap délután is hamis híreket terjesztett. Ezért van, hogy Newyorkban azt sem hiszik el, hogy 675 utas megmenekült. Az *Allan Line* igazgatósága Montrealban közli, hogy késő éjjelig sem a *Virginian*, sem a *Parisiana* nem küldött jelentést menekültekről, akiket fedélzetére vett volna. Nem igaz az az első távirat, hogy a *Virginian* néhány száz hajótöröttet felvett s aztán átadta őket a *Carpathian*nak. Mind a két hajó már későn érkezett.

Részletek a katasztrófáról.

London, április 16.

Az óriás hajó minden erejének megfeszítésével haladt a sűrű sötétségen keresztül, ámbar a kapitánynak tudnia kellett, hogy hetvenöt méter hosszúságú és ugyanoly szélességű uszó jéghegy mellett kellett elhaladnia, amely már sok gőzösnek bajt okozott. *Smith* kapitánynyal nemrég az a szerencsétlenség történt, hogy az *Olympic* testvérhajót vezette, amely *Southampton*-nál mellett *Hawke* ezirkáló hajóval összeütközött. Igaz ugyan, hogy az *Olympic*-ot révkalauz vezette, de a tengerész-tisztek az ilyen balesetet mégis nagy kudarcnak tartják, amelyet jóvá kell tenni. A társaság-erre alkalmat adott *Smith*nek s azt tüzte ki föladatavá, hogy a *Titanic* első útján eddig nem létezett rekordot érjen el. Ez volt az oka annak, hogy a *Titanic* a jéghegyek régióját szinte örületes sebességgel szelte át. Kevésel előbb más gőzösek is keresztlimentek a veszedelmes tájékon és dróttalan táviratokat küldtek Európába, amelyeket bizonyára a *Titanic* is fölvet. A *Daily News* azt írja, hogy a *Titanic* útját a jéghegyeken túl is ugyanazzal a sebességgel folytatta volna, akkor bizonyára hallatlan rekordot ért volna el. Nem szolgálhat mentésül, hogy *Smith* kapitány nem tudott a jéghegy közelségéről, mert már a hőmérséklet is olyan volt, hogy minden kétséget el kellett osztlatni. Ha az *Olympic*, a *Virginia*, a *Kárpátia* és *Parisienne* hiányos táviratait olvassuk, azt kell belőlük következtetni, hogy egyáltalában semmiféle hajó sem juthatott el a szerencsétlenség színhelyére, amikor a *Titanic* tegnap éjjel két óra husz perczkor elsüllyedt. A *Virginia* a hajó pusztulásáról csak a mentősönakokban lévő életben maradt utasoktól értesült. Ezeket az utasokat a *Virginia* vette föl s aztán átadta őket a *Kárpátia*-nak. Az összeütközésről egyelőre nincsenek részletek. Amit a *White Star Line* dróttalan táviratokban megtudott, azt elnyomta. Newyorki lapok nagyon fogyatékos dróttalan távirataiból azt kell következtetni, hogy a sülyedő hajón az utasok között rettenetes jelenetek folytak le. A *Titanic* a *Lloyd*-nál husz millió márkával volt biztosítva, a hajó építési költsége harminczkét millió márkával volt biztosítva. A társaság a biztosított összegnek csak egy százalékát fizette. Ezenkívül igen sok utas is biztosította életét és vagyonát úgy, hogy a biztosító-társaságoknak rendkívül nagy veszteségük lesz. A *Titanicon* 3418 postaszák volt, amely mind elveszett.

London, április 16.

A *Titanic* katasztrófájáról a legellentmondóbb s legriasztóbb hírek érkeznek. A „*Times*“ azt jelenti, hogy a *Kárpátia* a szerencsétlenség színhelyén az elpusztult hajónak csak romjait látta. Ez a hajó megmentett hatszázharminczöt asszonyt és gyermeket. A „*Daily Mail*“-nek még ma reggel azt táviratozták Newyorkból, hogy az óriás katasztrófának hírére ott egyelőre kétségbevonják. A „*Daily Telegraph*“ rövid táviratot közöl Newyorkból, amely szerint a *Titanic* reggel két óra husz perczkor elsüllyedt, de egyetlen emberélet sem pusztult el. A többi lap csak a tegnapi híreket közli és sejtelve sincs róla, hogy valójában mi történt. A „*Daily News*“ halifaxi tudósítója fölfogja

a *Titanic* távirótisztjének első dróttalan táviratát, amely azt jelentette, hogy a hajó lassan halad Halifax felé és hogy elsüllyedése miatt nem kell aggódni. Más táviratok szerint körülbelül félórával az összeköttetés után a dróttalan táviró dolgozni kezdett s a kapitány intézkedett, hogy a mentősönakokat leeresztsék. Minthogy a *Titanic*-nak tizenöt vízálló falazata volt, általánosan remélték, hogy a víz fölött tarthatja magát, amíg segítség érkezik. A tenger nyugodt volt és a gépek rendesen dolgoztak, ámbar a hajó előreszébe agasztóan kezdett a víz betódulni. A mérnökök és a gépészek, akik a szivattyuzást intézték, azt a reményüket fejezték ki, hogy a hajó elérheti a legközelebbi kikötőt s erre a biztatásra a *Titanic* nyugodtan folytatta útját. A hajó sülyedéséről még eddig alig érkeztek hírek. Nem kevesebb, mint tizenkét gőzös sietett a *Titanic* segítségére. Elsőnek a *Parisienne* érkezett oda. A *Titanic* ekkor már nagyon mélyen volt a vízben és előreszé egészen megtelt vízzel, de a kapitány és a legénység biztak munkájukban és ügyességükben.

London, április 16.

Az éj folyamán az amerikai partvidék dróttalan táviróállomásainak hivatalnokai szakadatlanul dolgoztak és odatörekedtek, hogy más hajókról szerezzenek hírt, melyek felvették a *Titanic* vészjeleit és a hajó segítségére siettek. A beérkezett jelentések szerint a katasztrófa színhelyére érkezett első hajó csak azt állapíthatta meg, hogy a *Titanic* 2 óra 20 perczkor éjjel sülyedt el, négy órával a jéghegygyel való összeütközés után. Amikor a hajó odaért, már csak hajóroncsokat és néhány utassal telt csónakot talált.

Páris, április 16.

Ma egész nap száz meg száz ember állotta körül a *White Star Line* itteni ügynökségét. Ma itt hivatalosan megerősítették, hogy 1480 utas halt meg. A menekültek névsorát még nem állapították meg. Valószínű, hogy a fedélközön lévő 800 kívándorló között osztrákok és magyarok is voltak.

London, április 16.

Campertownból (New Shottland) jelentik: Eleinte úgy látszott, hogy a *Titanic* a maga erejével képes lesz Halifaxot elérni s ezért nem láttak azonnal hozzá az utasok megmentéséhez. Csak amikor a hajó sülyedni kezdett, bocsátották le a csónakokat s ekkor félig öltözetlenül rohantak le az asszonyok. Rémitő haláltusák voltak, hogy kit vigyenek le először a csónakokba. Mihelyt egy-egy csónak megtelt, azonnal eltasztították csákyáikkal a sülyedő hajótól, s aztán evezni kezdtek, hogy elküldjenek a nagy hullámverés közelségéből. Hatalmas jéghegyek usztak a felszínen és a menekültek halálos félelemben voltak. Egész éjjel nagy kinokat állottak ki a dermesztő hidegtől. Amitől félték, az tényleg bekövetkezett: Több mentősönak felborult, mikor a *Titanic* elsüllyedt. Ekkor néhány száz utas a tengerbe fullt. Ez magyarázza meg azt, hogy mikor a *Carpathia* a katasztrófa színhelyére érkezett, felborult csónakokat talált.

London, április 16.

Azért menekült meg olyan kevés utas, mert a *Titanic* kapitánya elbizta magát. Azt remélte, hogy hajója felszínen marad és kibírja az utat Halifaxig, mikor aztán rohamosan sülyedni kezdett a hajó, már késő volt és kapkodva szállították a mentősönakokban az utasokat. Ennek tulajdoníthat, hogy a helyet a mentősönakokban nem használták fel elég jól. Növelte a veszedelmet, hogy a *Titanic* vilamos gépei felmondták a szolgálatot és nagy sötétségben verekedtek az emberek a helyekért.

Frankfurt, április 16.

Newyorkból ma délután feladott távirat jelenti, hogy a *Titanic* áldozatainak száma 1364.

Berlin, április 16.

Itteni lapok newyorki táviratai szerint a partvidéki dróttalan táviró állomásokra a mentésben résztvevő gőzöskről tegnap éjfélig, illetőleg kelet-amerikai időszámítás szerint reggeli 6 óráig egyetlen jelentés sem jött további menekültekről. Az

egyetlen megbízható távirat az, amelyet az *Olympic* kapitánya küldött és amely tegnap éjjel 2 órakor érkezett a *White Star Line* igazgatóságához, de a hajósvállalat ezt agyonhallgatta. Késő éjjel a *Carpathia* ezt a jelentés küldte:

Hétfőn délelőtt fél 11 órakor egy kis mentősönak-flotillával találkoztunk, amely nyolcz óra hosszat bolvongott a nyugodt tengeren.

Bostonba az *Olympic*-ről tegnap éjjel az a távirat érkezett, hogy a *Carpathia* a *Titanic* 868 menekültjével, aki majdnem kivétel nélkül asszonyok és gyermekek, uton vannak Newyork felé.

Közvetlenül ezután ugyancsak a *Carpathia* azt a hírt küldte, hogy a *Titanic* többi utasának és legénységének sorsáról semmit sem lehet tudni.

A *Lloyds* Montrealból kapott egy táviratot, hogy 675 utas és a matrózok meg a tisztek közül 200 ember menekült meg.

London, április 16.

A *Titanic* megmenekültjeinek névsorából ki-tűnik, hogy az elsüllyedt gőzöson a legnagyobb fe-gyelem uralkodott. A megmenekültek legnagyobb része nő, amennyiben férfiak vannak közöttük, azok nők. A *White Star Line* irodáit a szerencsétlenül jártak kétségbeesett rokonai és barátai egész éjjel ostromolták, akik csak azt mondhatták, hogy a *Kalifornian* gőzös abban a reményben, hogy még az utasok közül megmenthet valakit, a katasztrófa színhelyén maradt.

A menekültek.

Boston, április 16.

Az *Olympic* hajóról tegnap este feladott és ideérkezett dróttalan távirat szerint a *Carpathia* a *Titanic* 868 utasával és pedig többnyire asszonyokkal és gyermekekkel utban van Newyork felé. A jelentés azzal a megjegyzéssel zárul, hogy a többi utas és a legénység sorsa komoly aggodalomra ad okot.

Montrealból érkezett *Lloyds* jelentés szerint mintegy 675 utas és legénység 200 embere megmenekült.

Newyork, április 16.

Örömet keltett a katasztrófában is, hogy 865 utast mégis sikerült megmenteni. A *Carpathia*, mely a megmenekülteket fölvette, az éj folyamán dróttalan érintkezésben állott a *Raco*-fokkal és a megmenekültök egy részének nevét közölte. Remélik, hogy a *Carpathia* rövidesen a newyorki dróttalan zónába ér, amikor is további részleteket közölhet a szerencsétlenségről. Nyilván a legnagyobb katasztrófáról van szó, amelyet a hajózás története ismer. Azt hiszik, hogy legalább ezerkét száz ember vesztette életét. A legtöbb nő és gyermek megmenekült. A *Carpathia* fedélzetén lévő menekültek között van *Bruce Ismay*, a *Titanic* társtulajdonosa is.

St. Johnsból (Uj-Foundland) érkezett távirat jelenti: A *Virginian* ide visszatért. Miután a hajó Európába indult, remélik, hogy visszatérése azt jelenti, hogy fedélzetén is vannak még menekültek.

Newyork, április 16.

A *Virginian* gőzös jelenti, hogy később érkezett a katasztrófa színhelyére és egyetlen menekült sincs fedélzetén. A *Parisian* gőzös sem vitt föl menekülteket. A *Carpathia* fedélzetén lévő menekültek száma a legújabb jelentés szerint 800. Eszerint mintegy 1550 ember vesztette életét.

Fiume, április 16.

Ideérkezett magántáviratok szerint a *Cunard*-Társaság *Kárpátia* nevű gőzöse, mely utban volt Newyorkból Fiume felé, amely az elsüllyedt *Titanic* gőzös utasai közül 675 asszonyt és gyermeket megmentett, a megmentett utasokkal visszaindult Newyorkba és így a *Kárpátia* május elseje helyett csak később fog Fiuméa érkezni.

Newyork, április 16.

Midőn tegnap este a *Sable*-Izlandi dróttalan táviróállomás hivatalnokához azt a kérdést intézték, lehet-e a *Titanic* utasaival távirati összeköttetésbe lépni, azt válaszolta, hogy az igen nehéz, miután az utasok ugylátszik különböző hajókon

vannak elhelyezve. Ebből a kijelentésből arra következtetnek, hogy a hajótöröttet a Kárpáthian kívül más hajók is felvették.

Newyork, április 16.

A Kárpáthia parancsnoka táviratilag arról értesítette a Cunard Line igazgatóságát, hogy 800 megmentett utassal hajózik Newyork felé.

London, április 16.

Newyorkból táviratozzák, hogy a *Kalifornia*, *Virginian* és *Parisiana* gőzösök még a katasztrófa színhelyén maradtak. Az áldozatok számának nagyságát az a körülmény magyarázza, hogy a *Titanic* elsüllyedésekor a nagy hullámveréstől több mentőcsónak felborult és a már megmenekült utasok a tengerbe fulltak. Az utolsó jelentés szerint 1254 áldozata van a hajótörésnek. A szerencsétlenség színhelyétől, ahol a *Titanic* összeütközött a jég-heggyel, még 50 kilométert volt képes menni a sulyosan megsérült gőzös, ott merült el. Megszűnt már minden remény, hogy talán még más hajókon is vannak menekültek. Majdnem kivétel nélkül minden Atlanti gőzös fel van szerelve szikratávíró-készülékkel s bizonyára jelentette volna a hajó-vállalatnak, hogy menekülteket vett fel fedélzetére. Tegnap óta ilyen jelentés nem jött sehonnan. Abban sem lehet bizakodni, hogy valaha is sikerül majd kiemelni a *Titanicot*, vagy a belsejében lévő kincseket, mert ahol a hajó elmerült, ott 800 méter mély a tenger.

Páris, április 16.

Mr. Bacon itteni amerikai nagykövét a *Titanic*-on akart Newyorkba utazni. Már jegyét is megrendelte, de ugyszólván az utolsó pillanatban elhagyta utazását.

Newyork, április 16.

Az *Olimpia* 863 utast mentett meg és utban van velük Newyork felé, ahova csütörtökön fog megérkezni. A st.-lorensi világitótoronyból jött értesítés szerint olyan sűrű köd ereszkedett le, hogy mentésre már gondolni sem lehetett. A Halifax több uszó jégtáblával találkozott, de embert nem látott. Ha a hajóroncsok lettek volna is menekülők, azok a rémas hidegben megfagytak. St.-Johnból (Ujfoundland) kapott értesítés szerint a mentésre érkezett hajók feladták a reményt, hogy élő emberre akadhasanak. A mentést a hajók abanahagyták és visszatértek a kikötők felé.

A részvét.

Berlin, április 16.

A birodalmi gyűlés mai ülésén elején dr. Kaempf elnök napirend előtt fájdalmas részvétszavaival emlékezett meg a *Titanic* elmerüléséről.

London, április 16.

Az alsóházban Asquit miniszterelnök mely rendben felolvasta a *White Star Line* táviratát a *Titanic* elsüllyedéséről és azt mondta:

— Mélyen elszomorít ez a borzalmas katasztrófa, melyt a gondviselés így határozott, amely övatoságunkat semmivé teszi. A legmerészebb fantázia által is elképzelhetetlen borzalmas katasztrófa érezteti velünk, mily szegények vagyunk a szavakban, ha ily szerencsétlenség alkalmával el akarnók mondani, hogy mit érzünk. (Helyesítés) Csak coedállkozásunknak adok kifejezést afelől, hogy úgy látszik, a tengeri segélynyújtás tekintetében a fennálló hagyományok eléget tettek és hogy minden áldozatot meghoztak azért, hogy azoknak, akik maguk is segíteni tudtak magukon, módot nyújtottak a megmenekülésre. Együttérzünk mindazokkal, akiket a borzalmas katasztrófa oly birtelen megfosztott szeretett hozzátartozóiktól.

EGYHÁZAK.

(Püspöki konferencia.) Vaszary Kolos bíboros hercegprimás elnöklése alatt április 25-én, a jövő csütörtökön lesz a budavári primási palotában a tavaszi püspöki konferencia, melynek napirendjén kisebb jelentőségű egyházi és iskolai ügyeken kívül a római magyar kulturintézet ügye szerepel. Fraknoi Vilmos püspök ugyanis felszólította a magyar püspöki kar tagjait, hogy Rómában kulturintézetet létesítsenek, amelyben jogtudósokon és történetbuvárokon kívül otthon leljenek a magyar képzőművészek is.

Rómában még kisebb nemzeteknek is van olyan intézményük, mely az illető nemzetek fiainak menedéket és alkalmat nyújt, hogy a tudományok egyes ágait művelhessék, egyedül Magyarországnak nincs ilyen intézménye, mert a Germanicum Hungaricum intézet növendékeinek alig tíz százaléka magyar. Magyarországnak pedig az Árpádok ideje alatt és később is külön társháza és nevelőintézete volt Rómában. E régi intézmény felújítását célozná az új kulturintézet, melynek céljaira Fraknoi Vilmos felajánlotta Róma legszebb pontján épült két nagy házát. A püspöki konferencia Fraknoi püspök javaslatával behatóan foglalkozni.

TÁVIRATOK.

Az olasz-török háború.

Konstantinápoly, április 16.

A hatalmak képviselői délelőtt 11 órakor megjelentek a külügyminiszter palotájában és megtették a jelzett diplomáciai lépést. Elsőnek az orosz nagykövét jelent meg, utána Németország, Ausztria-Magyarország, Anglia és Franciaország nagykövetei jelentek meg a külügyminiszternél. A *Tanin* megelégedésének ad kifejezést afelől, hogy a hatalmak lépése, miután csak informatív jellege van, semmiféle nézeteltéréseket a porta és hatalmak közt előidézni nem fog.

Milánó, április 16.

Az *Avanti* jelenti Tripoliszból, hogy nyolc nap előtt Bumelianában a 40. gyalogezred legénységének nagy része felázadt. Amikor a 7. századnak utnak kellett volna indulnia Zaurburba, a katonák ezzel a kiáltással tiltakoztak: — *Haza akarunk menni!*

Néhányan közülök még azzal is fenyegettek, hogy a századot vezénylő tisztet agyonlövés. Tizenhat zendült, köztük három tisztet letartóztattak és a haditörvényszék elé állították őket, mely néhányat közülök halálra fog ítélni. A 40. gyalogezred legénysége Toscanából való és már négy hónappal szolgál tovább Tripoliszban, mint a többi csapatok.

Róma, április 16.

A kormány megtiltotta, hogy a Sara-Sal-nál elesettek tiszteletére emléktáblát helyezzenek el, mert az emléktáblának *D'Annunzio* által irt irredentista szellemű szövege egy ellenességnek Róma közelében való partraszállásának az elhárítását említi.

Konstantinápoly, április 16.

A hatalmak képviselői által tett közlés átvételekor a külügyminiszter kijelentette, hogy a közlést a legnagyobb gyorsasággal a kormányfőnöknek tolmácsolni fogja és kellő időben meg fogja adni a választ.

Róma, április 16.

A Stefani-ügynökség beható jelentést közöl a macabezi operációkról. A jelentés szerint az olaszok az eljűk törnyosuló nehézségeket fényesen legyőzték. A hajók közeledése a parthoz, kellő térképek nélkül, és az első partraszállások az éjszaka folyamán, továbbá Bu Kemez erőd-megszállását a macabezi félsziget és a szárazföldi partvidék közti tengernyulvány merész földértése biztosította, amelyet Canoppo torpedó-parancsnok araboknak öltözött olasz matrózokkal együtt végzett. Az erőd megrohanása, a falak megmászása szép fegyvertény volt. Közben a csapatok és a hadianyag partraszállítása incidens nélkül törénhetett meg.

Török választások.

Konstantinápoly, április 16.

Eddig 128 képviselő végleg meg van választva, köztük 122 ifju-török és hat ellenzéki. Lutfi Fikri, aki dersini választókerületben megbukott, Marmuret-Ul-Aziz kerületben mandátumot kapott.

Orosz készülődések.

Konstantinápoly, április 16.

A Szabah-jelentése szerint Oroszország folytatólag tüzörséget és muníciót koncentrált a török-orosz határon, bár a csapatok összevonását beszüntette.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND: Naptár. Szerda, április 17.

— Róm. kath.: Anivét p. vt. — Prot.: Bulesu. — Görög-orosz: április 4. József. — Zsidó: Nizan 30. — A nap két reggel 5 óra 9 perczkor, nyugszik este 6 óra 50 perczkor. — A hold két reggel 5 óra 7 perczkor, nyugszik este 7 óra 4 perczkor.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor.

A horvát miniszter fogad délután 4 órakor.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.

Japánkiállítás a Teréz-körút 7. szám alatt lévő földszinti termekben. Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona.

Nyitvalevő muzeumok: Nemzeti Muzeum állattára 9—2-ig. — Erzsébet Muzeum 9—4-ig. — Földtani Muzeum 10—1-ig. — Gyermektanulmányi Muzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig és 4—7-ig. — Mezőgazdasági Muzeum 10—1-ig. — Tanszermuzeum 3—7-ig. — Társadalmi Muzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12 óráig és 4—7-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—1-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Muzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Muzeum Könyvtára 9—2-ig. — Pedagógiai Könyvtár 3—7-ig. — Statisztikai Könyvtár 10—1-ig.

Nyitvalevő képtárak: A Képzőművésznők kiállítása a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A francia grafikusok és humoristák kiállítása a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 60 fillér. — Vaszary János kiállítása a Művészházban (Krisztof-tér 2.) Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Muzeum modern képtára. Nyitva 10—1-ig.

— A király. Bécsi jelentés szerint a király ma délelőtt Schönbrunnban a nevét viselő 4. számú ulánuszeregnek, mely csak nemrég került Bécsbe helyőrségre, a parancsnokát, Zietkievicz Szeverin ezredest és törzskari tisztjeit külön kihallgatáson fogadta.

— Királyi kitüntetések. A király Florschütz Józsefnek, a horvát-szlavon-dalmát létszemélyes tábla elnökének nyugdíjazása alkalmából a II. osztályú vaskoronarendet; Kiss Sándornak, a kolozvári kereskedelmi akadémia igazgatójának a királyi tanácsosi címet. Lehmann Róbertnek, Veress Vilmosnak, Kerestély Lajosnak és Hangay Ök-távrak, ugyanez intézet tanárainak a Ferencz József-rend lovagkeresztjét; dr. Fodor Oszkárnak, a Dunántúli Közművelődési Egyesület főtitkárának a királyi tanácsosi címet; Faith Mátyásnak, a körmöcbányai állami főcáliskola igazgatójának és Margitai Péter mohácsi gyakorló ügyvédnek a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— A czárné állapota. Kölni híradás szerint a czárné, akiről a minap azt jelentették, hogy Nauheim-fürdőbe megy kurára, az utóbbi napokban ismét nagy fájdalomról panaszkodott a lábában, úgy hogy csak két botra támaszkodva tud járni és egyelőre még nem lehet szó a nauheimi kuráról. Azonkívül szivgöresei is voltak, úgy hogy környezete komolyan aggódik érte. Valószínűleg csak a nyár vége felé megy majd Nauheimba.

— Vécsey Tamás temetése. Delután három órakor temették a tudományegyetem hatalmas, feketével bevont oszlopcsarnokából hernádvecsei dr. Vécsey Tamás udvari tanácsost, egyetemi rendes tanárt, a M. Td. Akadémia tiszteleti tagját, az egyetemes református konvent világi főjegyzőjét. Az oszlopcsarnokban elhelyezett kátafalkon rengeteg sok koszoru által körülvéve volt felravatalozva Vécsey Tamás holtteste. A gyászszertartást a református teológia énekkarának gyönyörű gyászéneke nyitotta meg. Utána Petri Elek budapesti lelkész mondott megható imát. Majd Kálmán Gyula esperes, a külsősomogyi református egyházmegeje elnöke, az elhunyt elnök-társa bucsuzott a nagy halottól. A teológiai énekkar újabb gyászéneke után Schwarz Gusztáv egyetemi tanár tartott bucsubeszédet a tudományegyetem nevében. Az egyetemi énekkar gyászdala után Nagy Ferencz nyug. államtitkár a M. Tud. Akadémia és a Magyar Jogászegyesület nevében bucsuztatta a halottat. A mely hatást tett beszéd után a koporsót a hatlovas kocsihárta tették, mire a menet, amelyet egy szakasz lovasrendőr nyitott meg, a kerepesi-uti temetőbe indult. A sírnál dr. Szabó Aladár református lelkész mondott imát, mire a koporsót leeresztették a sírba.

— Egy magyar ezred jubileuma. Ujvidékről jelentik: A Károly román királyról elnevezett 6. gyalogezred, Ujvidék város házierege, ma ünnepelte fennállásának százötvenedik évfordulóját. Délben a laktanyában ünnepi ebéd volt, amelyen a polgári hatóságok is részt vettek.

— **Magyar nemesség.** A király dr. Szendrei János miniszteri tanácsosi czimvel és jelleggel felruházott miniszteri osztálytanácsosnak és törvényes utódainak a magyar nemességet „Mindszenti” előnévvel, továbbá dr. Földváry József kereskedelmi miniszteri osztálytanácsosnak, valamint törvényes utódainak a magyar nemességet „kisirédei” előnévvel, végül Szilágyi Mór balassagyarmati ügyvédnek és törvényes utódainak a magyar nemességet „Peszerényi” előnévvel adományozta.

— **Brisson temetése.** Párisi táviratunk jelenti: Ma minisztertanács volt, amely elhatározta, hogy Brisson temetése e hó 19-én délután megy végbe államköltségen.

— **A román követ Budapesten.** Mavrokor-dato Edgár bécsi román követ ma Budapestre érkezett, hogy a VI. Károly román király nevét viselő ezred 150 éves jubileumán résztvegyen. A követ délután 5 órakor visszautazott Bécsbe, de legközelebb újra Budapestre jön, hogy a kormány tagjainál bemutatkozzék és az itteni vezetőkörökkel érintkezésbe lépjen.

— **A Györffy—Farkas-affér.** A Györffy Gyula és Farkas Pál országgyűlési képviselők között támadt afféren bonyodalmas fordulat következett mára. Farkas Pál megbízottai becsületbíró-ságot kértek Györffy ellen, azon az alapon, hogy Justh Gyula állítólag 1904-ben súlyos nyilatkozatot tett Györffyről. Erre Györffy báró Mandorf Gézá és Valentsik Ferenczet bizta meg, hogy Justh Gyulától elégtételt kérjenek. A segítők tárgyalta Justh segédeivel gróf Batthyány Tivadarral és Földes Bélával és jegyzőkönyvvel intézték el az interpellát új affért. Ennek a jegyzőkönyvnek birtokában azután Bosnyák Géza és Polónyi Dezső, mint Györffy Gyula megbízottai újból felkeresték Farkas Pált és fegyveres elégtételt kértek tőle. Farkas Pál azonban ragaszkodik ahhoz, hogy a bonyolult ügyben becsületbíró-ság döntsön és egyelőre nem akar elégtételt adni Györffynek. Farkasnak ez az elhatározása újabb bonyodalmak szülőke lett, mert Farkas segédei nem osztották felüknek ezt az álláspontját és viszályt a segítőkésztől. Farkas erre másokat bizott meg ügye elintézésével, de nem sok szerencsével, mert *estig összesen nyolcz ember adta vissza Farkasnak a megbízatást.* Ily előzmények után valószínű, hogy Farkas végre is el fog állni a becsületbíró-ság forszírozásától és az ügyet mégis csak párbajjal intézik el.

— **Gyászmenet a kávéház előtt.** A pinczerek nemrég röpiratot adtak ki a nagyközönséghez s abban törekvéseik igazolásul felemlítik, hogy a pinczér-ségnek minden harmadik napon halottja van, akit a tüdővész ragad el. A múlt hét óta ismét négyen haltak meg tüdővészben s mert azt látják, hogy a kávécsok mégsem tesznek semmit, kimondták a pinczerek, hogy ezután minden halottjukat elviszik valamely nagyobb kávéház mellett s ott megállva, elbucszatják. Ma délután volt az első ilyen temetés. Meghalt tüdővészben a Weingruber-féle kávéház felirónője, Burro Gizella 24 éves korában s temetésén, amelyet ma délután négy órakor tartottak meg, mintegy háromszáz pinczér jelent meg fekete zászlóval. A menet utközben megállt a Newyork-kávéház előtt s ott Földy Imre tartott gyászbeszédet. A különös temetés a járókelők közt nagy feltűnést keltett.

— **A szerdai napfogyatkozás.** Európaszerte megfigyelhető napfogyatkozás lesz holnap, szerdán. Egész Magyarországon, tehát Budapesten is látható a ritka égi esemény, amidőn a hold árnyéka eltakarja a nap nagy részét. Európa egyes helyein gyűrűs lesz a napfogyatkozás, néhol azonban teljes lesz az elsötétedés, az igaz, hogy csak másodpercekre. Mint a kalocsai Haynald-csillagvizsgáló jelenti, Magyarországon körülbelül a nap héttized részét fogja eltakarni a hold s ezért a nap fénye némileg eltompul s a sötétedés idején a hőmérséklet is csökken. Budapesten a fogyatkozás déli 12 óra 13 perczkor kezdődik és 2 óra 52 perczkor ér véget. Legutoljára vagy nyolcz évvel ezelőtt láttunk Budapesten napfogyatkozást. Hogy az érdekes természeti tüneményt jól megfigyelhessük, bekormozott üveget kell használni, amelyen keresztül pompásan megfigyelhetők, mint nyeli el egyre nagyobb mértékben a hold árnyéka a nap tányérját.

— **A Vasutas Szövetség köszönete.** A Vasutas Szövetség által múlt év december hó 21. és 22-ikén rendezett árvanapi gyűjtés 38,047 korona 74 fillért eredményezett. A Szövetség vezetősége a közönségnek ez uton mond hálás köszönetet.

— **Az áprilisi tél.** Az áprilisi szeszélyes időjárásról ma a következő jelentéseket kaptuk: — *Sepsiszentgyörgy* Kézdivásárhely és Háromszék-megyében az éjjel magas hó esett és erős szél fúj. A levegő hideg. A tavaszi vetések szünetelnek tiz nap óta. Fagykár eddig nem tapasztalható. Az erdei vizek, valamint az Olt és Feletegy folyó áradásától tartanak. — *Alsódbabason* e hónap 13-áról 14-ikére, reggel 6 órakor, fagyponat alatt 5 fok C volt. A hordócan álló vizen 2 centiméter vastag a jég. Mindenfelé nagy dér. A kertekben a szőlő, barack, szilva, körte, alma, mandula, dió, cseresznye, mind elfagyott, sőt sok helyen a már csírában levő, korán ültetett burkonyát is megfogta a fagy. — *Fiume:* A napok óta dühöngő bóra ereje ma fokozódott és még metszőbb hideget hozott, mint eddig. Eddig is többen kisebb zizdálásokat szenvedtek, akiket a mentőállomások részösítették segélyben. Az Ungaro-Kroata társaság Hegedüs Sándor nevű gőzöse Velenczéből másfél órát, ugyanczen társaság Fiume nevű hajója Triesztből három órással késéssel érkezett meg. A vihar folytán a buccarii vonalon kettő, a novii vonalon egy járat elmaradt. — *Pétervárról* jelentik: Samara környékén az ár sok házat elsodort. Át ember a vízbe fullt. Szaratowban a Volga magával sodort jégtáblái nagy károkat okoztak. Tizenhat hajó zátonyra jutott.

— **Áradnak a folyóvizek.** Törökbecsei jelentés szerint a Tisza oly rohamosan árad, hogy a Tisza-mentét komoly veszedelem fenyegeti. Ma az araci határban az arra czirkáló csendőrszázadok elfogtak két parasztsuhanczot, akik a Tisza töltését át akarták vágni: Ezzel azt akarták elérni, hogy az árvíz az araci határban elterülő mintegy 5000 holdnyi területbe betörjön és az ily módon lecsapolt ár megkímélje a péterrévei, óbecsei és csurogi, szintén veszedelemben forgó földeket. A csendőrség kutatja, hogy a suhanczokat kik bujtatták fel. — *Szegedről* jelentik: A Tisza folyó teljesen elöntötte az újszegedi oldalon levő rakpartot. Ennek csaknem áldozata lett hétfőn *Vesernyész* József újszegedi gazdálkodó, aki a gátörháznál négy lóval lement a Tisza partjára, hogy felvontasson egy teherhajót. Egyik lova befordult a sebes folyású vízbe és magával rántotta a többi. A lovak a vízbe rántották gazdájukat is. Az állatok küzdelmükben maguk alá taposták gazdájukat, akit a segítségére siető hajósok huztak ki a vízből. Az egyik ló a Tiszába fullt, a többi mentetették. *Vesernyész* a kórházba szállították. — A szilágymegyei *Nábrád* község és *Nagynyíres* közötti utat több helyen elszakította a Szamos árja és a közlekedést több napra megakadályozta. A víz több arra menő szerkeret állatokkal együtt elsodort. A parti lakosok kiköltöztek, mert a víz még egyre nő és az utolsó napok hóvizatarai az erdélyi havasokat ellepte, s a most olvadó hó még nagy veszélyt fenyeget. A Szamoson való átkelés lehetetlen, még csónakon is nagyon életveszélyes. A földek víz alatt állanak. Az utak járhatóvá tételét a főispán sürgősen elrendelte.

— **A cigányok sztrájkja.** Kassáról táviratozzák: A kassai cigánystrájk ügyében tegnap Sárosi Árpád rendőrfogalmazó előtt békéltető tárgyalás volt. A cigányok, valamint a kávécsok is kijelentették, hogy ragaszkodnak álláspontjukhoz. A kávécsok utóbb kijelentették, hogy azon cigányokat, kik négy napon belül a régi feltételek mellett nem hajlandók játszani, egy évig nem engedik játszani helyiségeikben.

— **Házasság.** Fényes esküvő volt ma délelőtt Vácson gróf Csáky Károly váci püspök házi kápolnájában. A miniszterelnök titkára, dr. Bárczy István vezette oltárhoz *Luczenbacher* Edithet. Az esketést gróf Csáky püspök maga végezte és az ifjú házaspárhoz gyönyörű beszédet intézett.

Samlunchi Blass Adéltát eljegyezte *Bátor* Pál tanár.

Sós Lajos erdőgyakornoki kereskedő tegnap délelőtt tartotta esküvőjét Berettyóújfaluban *Szabó* Margittal, néhai *Szabó* Elek volt berettyóújfalui községi jegyző leányával. Násznapok voltak *Baksa* Lajos, a budapesti ref. konvent elnöke és dr. *Gardig* József orvos.

Müller Emil, a Magyar bank és kereskedelmi r. t. tisztviselője f. hó 14-én délután 4 órakor tartotta esküvőjét a Dohány-utcai izr. templomban *Beck* Ilonkával, *Beck* Adolf leányával.

— **Nagy erdőtüz.** Déváról nagy erdőtüzet jelentenek. A Marzsina község mellett levő erdőben a Baiersdorf és Bich-czég szállításra készen álló huszezer köbméter tűzifája ismeretlen okból meggyult és mivel oltani nem lehetett, hamuvá égett. Az égő fa rettenetes hőt árasztott és nem lehetett megközelíteni. A tüztől az erdő is kigyuladt és még mindig ég. A tüzet a facsádi tűzoltóság igyekszik fékezni.

— **A péksegédek kizárása.** A sütőmunkaadók szövetségének igazgatósága ma délutáni ülésén megállapították, hogy a péksegédek kizárását az összes műhelyekben befejezték. Egyes kisebb műhelyek tulajdonosai, akik eddig nem voltak tájékozva a határozatról, tegnapelőtt és tegnap még sütöttek fehérsüteményt, de ezek a már szintén beszüntették a kis sütemények készítését. A szövetség körrendeletben felhívta tagjait, hogy a kenyér és kalács árát semmi szín alatt ne emeljék és maga fog gondoskodni arról, hogy esetleges visszaélésekkel szemben a megtorlás el ne maradjon.

— **Kéjgyilkosság az országúton.** Illaváról jelentik: Németpróna és Villabánya közti úton megnyitkozva találták *Roszina* béresnek 21 éves leányát. A jelek arra vallanak, hogy a leány kéjgyilkosság áldozata lett. A vizsgálatot megindították.

— **Alkoholelles küzdelem a nyári kiránduló helyeken.** A gróf Csáky Albiné elnöklété alatt működő Általános Közjótékonyági Egyesület a nyári kiránduló helyeken is fölveszi a harcot az alkohol ellen. Egyebek között művészi plakátokkal is el akarja riasztani a kirándulókat a bor és a sör káros élvezetétől. A művészi plakátokra most nyilvános pályázatot hirdet. A legsikerültebb pályamű jutalma 500 korona, ezenkívül még 500 koronát szánt az egyesület kiválóbb pályaművek megvásárlására. A bíráló bizottság elnöke gróf Csáky Albiné, tagjai: dr. Lányi Márton főtitkár, Gerő Ödön, dr. Marschann Géza, dr. Deutsch Ernő. Művésztagjai: Kernstock Károly, Körösfői Kriesch Aladár, Lyka Károly és Nádler Róbert. A pályázat 1912. május 18-án déli 12 órakor jár le. Részletes pályázati feltételek az Országos Magyar Iparművészeti Társulatnál (IX., Ulói-ut 33—37.) vehetők át.

— **Athénben összeégett magyar énekesnő.** *Acsády* Elvira budapesti énekesnő most Athénban vendégszerepel egy nagy orfeumban. Vasárnap este előadásra készült a kis énekesnő és petróleumlámpa mellett benzinnel tisztította a keztyűjét. Egyszerre a lámpát feldöntötte, a tüztől felrobbant a benzin üveg és pillanat alatt az egész szoba lángokban állott. Az énekesnő menekülni próbált, de mire az ajtóhoz ért, könnyű selyemruhája tüzet fogott. *Acsády* Elvira teljesen összeégett, beszállították az athéni Charité kórházba, ahol most a halállal vívdik.

— **Tűz a parkettgyárban.** Neuschlosz Ödön és Marczel Pozsonyi- és Wahrmann-utca sarkán levő parkettgyárban éjjelkor tűz ütött ki. Kivonult négy őrség. A tüzet fél órán belül lokalizálták, a kár egészen jelentéktelen.

— **Az Angol Park sikere.** Az Angol Park ugyan par excellence nyári mulatóhely, azonban dacára ennek, máris igen nagy közönség keresi fel napról-napra Budapest egyetlen és nélkülözhetetlen szórakozóhelyét. Különösen a „skating rinknek”, a kőrakosolyapályának van nagy sikere. A skating rink sportszemlemből óriási híányt pótol, mint látványosság pedig nagyszerű. Az igazgatóság a helyiséget délelőtt is nyitva tartja, délután pedig katonazene is nyújt szórakozást. Stuart M. Johnston híres angol bajnok vezetése mellett számos angol tanító és tanítónő oktatják a közönséget.

— **Eltűnt napidíjas.** Bejelentették a rendőrségnek, hogy *Kugl* József pásztori születésű 21 éves kultuszminiszteri díjnok az Úgynök-utca 8. számú lakásáról eltűnt. A rendőrség keresi.

— **Royal-Orfeum.** A Wiesenthal nővérek hétfő esti első fellépése minden várakozást felülmúló, művészi esemény számba menő nagy sikerrel járt. A zsuftolt ház közönsége dragadattva gyönyörködött a Wiesenthal nővérek poitikus, a zene minden szépségét a legművészebb tökélytel kifejező tánczában. Táncz-eladásuk kitűnően illeszkedik a pompás áprilisi műsor keretébe, melynek egyik fő vonzóereje: Paul Beckers, a hírneves variété komikus, aki teljes új műsorrall lép fel; azonkívül Fred Marion, Oscar et Suzette, The haunted Castle, Maggie May, The 4 Orig. Clifont, Les Avarinoss stb. stb. aratuak estéről estére zajos sikert. Vasárnap, április 21-én délután 3 és fél órakor rendkívüli mérsékelt helyáru családi előadás lesz teljes esti műsorrall és a Wiesenthal nővérek felléptével.

— **Életuntak.** Ma reggel a Városmajor-utca 73. szám alatt levő pénzügyi iktanyában *Csés* Pál 18 éves pénzügyi vizgázó szolgálati fegyverével föbe-lötte magát. Nyomban meghalt. Csés az utóbbi időben elhangoalta a szolgálatát, engedély nélkül kimaradt, egész éjszaka mulatott. Ma is reggel ment: haza és amikor az inspekcziós tiszt kérdőre vonta, szobájába sietett és ott és ott elkövette az öngyilkosságot. Allítólag szerelmes volt s ezért hanyagolta el a hivatalát. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — A Wesselényi-utca 61. számú kávéházban *Bálint* József 33 éves szobafestő mellbelötte magát. A Rókus-kórházba vitték. Idegessége miatt lett öngyilkossá. — A Fehér-ut és Róna-utca sarkán egy idősebb nő a czinkatai villamos elé ugrott. A vonatvezető azonban idejekorán észrevette és megállította a vonatot. Az öngyilkosjelölt azt mondotta, hogy *Steft* Károlyné a neve, 61 éves magánzónő. Gyógyíthatatlan betegsége miatt kereste a halált. — *Varga* Mária 19 éves cseléd az Andrássy-uton az éjszaka sósavat ivott. A Rókus-kórházba vitték. Tettének oka ismeretlen.

— Rablógyilkosság a budakeszi erdőben. Borzalmas rablógyilkosság történt a napokban a főváros határában. Budakeszin, alig egy órányira járásra Budapesttől. A budakeszi erdőben, a nyaralók kedves szórakozó helyén agyonütöttek egy gazdaembert. A megindult csendőri nyomozás — bár már öt napja történt a bűntény — még eddig eredménytelen, csak a gyilkos személyleírását tudták pontosan megállapítani. Simon János 54 éves dudori lakó a mult csütörtökön a fővárosba ment lovat vásárolni. Pompás két fekete kanca lovat vásárolt s mindenkinek eldicsekedett, hogy nagy-szerű vásárt csinált, a pénzének felét se költötte el, még mindig egy pár százat huzódik meg; a háromréti barna bőrtárczája mélyén. A máskor is nagyon jókedvű ember betért a „Pebele“ című csárdába s majd felfordította a kis vityillót, ugy mulatott. A társaságában volt egy 30—35 év körüli magas szőke paraszt, aki pantallót viselt. Németül beszéltek, de nagyon sokat suttogtak egymással. Mind a ketten eleget ittak, Simon János azonban alig bírt fültápázkodni a kocsi, annyira elkábította a sok szesz. A másik azonban az eszénél volt. A kocsi nemsokára elrobogott a budakeszi-pátyi országuton Duder felé. Azóta Simont senki se látta. Szombaton délután Orbán József paraszt-gazda földült ábrázattal rohant be a budakeszi csendőrségre.

— A budakeszi erdőben halva fekszik egy szerencsétlen ember! — kiáltotta.

A csendőrség emberei közül kettő azonnal a helyszínre sietett és tényleg ott találtak egy hullát. Sok vért vesztethetett, mert a földet köröskörül pirosra festette a vér. Pénteken nagy hidegek jártak s a holttest egészen összefagyott. Amikor az arczát megszabadították a sok maszattól, ismerték rá az emberek:

— De hiszen ez a szerencsétlen Simon!

A csendőrség intézkedésére egy orvos azonnal megvizsgálta a hullát és azonnal konstataálta, hogy először doronggal támadták rá, aztán kövekkel verték agyon. A csendőrség széleskörű nyomozást indított, hogy a gyilkosnak a nyomára akadjon. Minden jel arra mutat, hogy Simon társaságában tartózkodó ismeretlen lehet a gyilkos. Leitatta a szerencsétlent, becsalta az erdőbe és ott hamar végzett vele. Azt hiszik, hogy Budapest felé menekült. A detektívek a főváros lebujaiban keresik.

— Kiss Károly és Társa bankház (Kossuth Lajos-utca 13.) mai hirdetésében különböző férfi- és női nevek vannak felsorolva és mellette szerencseszámok. Minden ember életében vannak pillanatok, mikor szerencsés megállapíthatná. Talán a neve melletti osztályosjeggyel nagyobb nyereséggel lesz kihuzva már a május 22-én kezdődő huzáson! Kísérleje meg! Kiss szerencsésje Nagy!

— Halálozás. Kajosa Ferencz, Szarazpatak-nak sok éven át volt főbírája és egyházi főgondnoka, 50 éves korában, Kézdivásárhelyen meghalt. Holttestét Szarazpatakra szállították és ott helyezték örök nyugalomra.

Özveggy sepsiszentiványi Szent-Iványi Gyuláné, a törzsi Szabó Polixéna életének 70-ik évében meghalt Budapesten.

Szalay József földbírtokos, megyebizottsági tag, a békésvármegyei függetlenségi és 48-as párt volt elnöke 67 éves korában, hosszú szenvedés után elhunyt Békéscsabán.

Barton Clara, az amerikai Vöröskereszt megalapítója, — mint Newyorkból jelentik — meghalt.

Stamosi György, a szeged-alsótanyai állami iskolák igazgatója, életének 34-ik évében elhunyt Szegeden.

Frankó József püspökhatvani esperes-plébános, életének 56-ik évében elhunyt Budapesten.

Lovag Sambucchi-Blessz Viktor nyug. osztrák-magyar altengernagy, aki tegnap Velenczéből Nizzába érkezett, a mult éjjel szívizékhüvés következtében meghalt.

x Ha őszül a haja, használja a Stella-vizet. Ára 2 K. Kapható egyedül Zoltán B. gyógytárában. Budapest, V., Szabadság-tér.

x Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 21. sz. Színházi és variété műsor. Kezdeté 8 órakor.

x Fodor-féle vivóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

Yes porcellán powder

legjobb powder a világon. Előkelően mattá teszi a női arczbőrt, mintha tejben volna fürösztve. Ára 3 és 5 korona.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A kulisszák világából.

— Színházi csevegés. —

(Egy elkésett bemutató.)

Csinos 2335 év előtt, Dionysos örömmünnepe volt a „Felhők“ — Aristophanes vigjátékának atheni premiérje. A Nemzeti Színház közönségének most jut az a nem mindennapi élvezet, hogy a klasszikus darab bemutatóját élvezhesse.

Arany János remek fordításában birjuk Aristophanes mind a tizenegy megmaradt darabját. Nagynevű költőnk 1871—74 ben végezte ezt az óriás munkát, de csak 1878-ban szánta rá magát — az Akadémia unszolására — hogy fordításával a nyilvánosság elé lépjen. Inkább a maga gyönyörűségére foglalkozott azzal, s szinte restelkedett az ókori író helyett is, a lépten-nyomon előforduló sikamlósságok miatt, melyekről így emlékezik meg a jelentésében: „Ahol csak a szóban volt a *diszteléség*, ott népies euphemissussal — amit úgy sem ért meg mindenki — tettem legalább kétértelművé a nagyon is egyértelmű kifejezést, de ahol egész darabok fordulnak meg ily obscumumon: mit tegyen velők a szegény fordító.“

Nos, a „Felhők“ is hemzseg az efféle két- és egyértelműségektől, úgy, hogy a modern párisi coehonériák Aristophanes mellett csupa fehér darabok.

Egyáltalában sok modern vonást és vonatkozást találunk ebben a kétezerévesnél régibb darabban. A szofizmus — melynek kigunyolása vonul végig az egészen — ma is elég dusan burjánzik, ha talán az ujkori Aristophanesek nem találnának is Socrateseket, akikre sarkazmusuk nyilait lövöldözték.

És mintha pesti lakásról lenne szó, úgy hangzik az éjszakai álmukból ébredező apa és fia következő beszélgetése:

Pheidippides:

Igazán apám,
Mit hánykolódom egész éjszaka!

Strepsiades:

Csip itt az ágyból valamely tribun.

Legalább megtudjuk, hogy a görögök „tribun“-nak hitták azt a gyötrő teremest, mely a mi álmunkat is megzavarja.

A darabban szereplő felhőket — a strófákat és antistrófákat szavaló kart — szép nők személyesítik és *Socrates* így mutatja be őket:

... Égbeli fellegek ők, henyé bölcsek
imádot istennői;

Ezek adnak eszet minékünk, eszmét,
szónoklatot és körülírást,

Szemfényvesztést, csürést-csavarást, leleményt,
s jól tudni hazudni.

Na hát, az ilyen felhőknek manapság nem igen akadna dolguk, mert hazudni nagyon jól tudunk.

Kíváncsi vagyok, fog-e a mai publikumnak tetszeni ez a kegyetlen szatira. Mert már a régiak is prüszköltek tőle: 423-ban Kr. e., amikor először került színre — megbukott. Akkoriban ugyanis az volt a szokás, hogy a Dionysziákon három darabot adtak elő; a közönség szavazott, s amely darab a legtöbb szavazatot kapta, nyerte el az első díjat; a következő a másodikikat és a harmadik megbukott. E nevezetes alkalommal

Első lett: „Csutora“ — szerzője *Kratinos*,

Második: „Konnos“ — szerzője *Ameipsias*,

Harmadik: „Felhők“ — szerzője *Aristophanes*.

És ime ez a bukott darab tulélt évezredek, míg a másik kettő teljesen elmerült a feledés ködében.

De azért ma is megtörténik, hogy akadémiai pályázatokon *Areténosok* viszik el a pálmát.

(A tantiémek.)

Hálás vicczanyag az a kérdés, hogy a „Felhők“ bemutatójakor megköszöni-e szerző a közönség tapsait s hogy felveszi-e a jövedelemből neki járó tantiémeket.

Ami azonban nálunk és *Aristophanes*-szel szemben viccz, az Bécsben most egész komoly

valóság: A berlini *Reinhardték* a Cirkus Busch-ban előadták a „Jedermann“ című szenzációs darabot, melyet vigszínházi programjukba is fölvettek s melynek senki sem ismeri a szerzőjét.

A darab középkorból maradt fenn s a berliniek pazar kiállításban és raffinált rendezésben hozták színre. Csakhogy a bécsi Lustspiel-theater éppen olyan előjogokat élvez, mint *Feld* papa a Városligetben: *Jarno* igazgató minden a Práterben előadott darab után a jövedelemből perczenteget kap. Ami elég csinos összegre rughatott, ha igaz, hogy *Reinhardt* esténként 10.000 koronát vett be.

Igy keletkezett azután a bécsi viccz:

— Én tudom, ki a „Jedermann“ szerzője.

— Nos?

— *Jarno József*.

— Ugyan!

— De igen! — Ő kapja a tantiémeket.

(Testvéri büszkeség.)

A vasárnapi football-matchen, amikor a magyarok válogatott csapata csak 4:4 arányban tudott megmérkőzni a németekkel, a 26.000 főnyi közönség szinte ijeszto szenvedélyességgel szidalmazta azokat a szerencsétlen fiukat, akiknek játékával nem voltak megelégedve; viszont zajosan ünnepezték azokat, akiknek fölüyes ügyessége megmentette a megmenhetőt.

Ezek között *Sebestyén Bélát*, akinek dalias alakja is messze kimagaslott a társai csoportjából. Körülfogták, ölegették, éljenezték. De senki se volt boldogabb, mint *Sebestyén Géza*, a Magyar Színház kitünő művésze, a bravuros labdarúgó testvérbátyja.

— Gratulálok az öccséhez! mondta neki egy hölgy.

— Ugy-e, Béla mennyivel szebb, mint Géza? — inceskedett egy vese-ember.

Mire *Sebestyén Géza* boldog büszkeséggel közbeszólt:

— És mennyivel jobban játszik!

Egy látcsöves ur.

(*) Opera. Mefiszto, majd a „Zsidónő“ biborosa után ma este a „Hugonották“ Raoulja fegyverhordozójának szerepében folytatta vendégjátékát a bécsi operaház volt baritonistája, a nagyhírű *Braun Károly*, akiről e harmadik operaházi szereplése után immár teljes határozottsággal meg lehet állapítani, hogy minden újabb produkciójával fokozza a közönség csalódottságát. Annyi bizonyos, hogy *Braun* hanganyaga egyike a legesodátosabbaknak, amit mély baritonban hallhattunk, hangjának kiművelése azonban hiányos s nincs benne bensőség, valamint a drámai lendület erejét is nélkülözi. Lehet, hogy az idegen nyelven énekelt szöveg is befolyásolja az előadását, amely inkább deklamáció, mint a szó szoros értelmében vett éneklés. Az első felvonás híres „Paffpaff“ dalát még sohasem hallottuk oly száraz előadásban, mint ma este. Épp oly hatástalanul hangzott el a harmadik felvonás *Valentine*-nel énekelt kettősében is *Braun* áriája és a közönség, amely iránta még kevésbé melegegett fel ezuttal, mint az előző este, ugyszólván csak udvariasságból tapsolta ki néhányszor a felvonások végén. A vendégbaritonistán kívül még egy vendége és egy debütánsa volt a mai előadásnak. *Maleczky Bianka*, a jól ismert énektárnőnek leánya és tanítványa, aki *Kreccányi* szintársulatánál működik és néhány évvel ezelőtt már vendégszerepelt az Operaházban, a királynő szerepét énekelte ezuttal. Meglehetősen kiterjedelmű hangja nem predesztinálja ugyan koloraturára, mindamellert trilláinak és pianissimóinak kifogástalansága jó kiképzésre vallanak. Ezzel szemben azonban hangja fáradtan és minden fény nélkül eseng, hiányzik belőle a zománc, amely nélkül koloratura-éneket el sem lehet képzelni, az intonálása helyenként ingadozó és a stakkatói erőltetettek. A vendégművésznőnek szép sikere volt és a második felvonásbeli nagy áriája után nyílt színen megtapsolták. *Valentine* szerepében *Bánó Irén* mutatkozott be, de az új alakításával sem változtatott a róla régebben meg-

állapított véleményünkön. Egyébként érthetetlen az Opera vezetőségének eljárása, hogy ily exponált szerepet kísérletezés gyanánt enged át egy operett-szubrettből erőszakkal operatívává csinált énekesnőnek. Erre már csak azért sem volt szükség, mert éppen Valentine szerepére Vasquezné, Krammer Teréz, Medek Anna és Sebeők Sári személyében négy kitűnő művésznő áll a színház rendelkezésére. A mai debütálás, úgy látszik, az Opera elvűségének bizonyítéka. Legutóbb Slezák vendégszereplésénél az Aidában volt kénytelen a felemelt helyáratat fizető közönség Bánó kisasszony vergődését végignézni, ma este pedig Braun Károly tiszteletére állították színpadra a nagyon kis és hibásan képzett hanggal éneklő, állandóan hamisan intonáló énekesnőt. A harmadik felvonás nagy kettősében az énekesnő kirívó fogyatékosai láthatólag zavarták a vendégművészt. Ilyennek nem volna szabad előfordulnia a magyar királyi Operaházban és hogy a külföldön azután első zenei intézetünknek nem a legjobb híre kel szárnyra, ily körülmények között nem is lehet csodálni. — A közönség egyébként volt annyira jóízű, hogy a harmadik felvonásbeli sikertelen produkció után felhangzó gyér tapsok mellett erélyes püsszegéssel adta tudtul véleményét. A többi kisebb szerepben Payer Margit, Lunardi, Takács és Szemere ezuttal is derekasan megállták helyüket. Elismerés illeti ifj. Ábrányi Emilt is, aki ma a megbetegedett Kerner helyett „beugrott” és a zenekarral és kórusal művészi, derék munkát végzett. — (na.)

(*) **Lida Lipkovska.** A Népopera olasz staggioneja csütörtökön játsza először a Traviatát és az előadásnak lesz egy szenzációszámba menő érdekessége, a czímszereplő személyében Lida Lipkovskában. A művésznő ma az olasz énekes gárda egyik legünnepeltebb starja, akire nemcsak az európai metropolisoknak, hanem az amerikai operaházaknak a közönsége is legforróbb sikerek kaposán emlékezik vissza. Az orosz születésű fiatal művésznő diadalmas pályáját a pétervári császári operaházban kezdte meg; onnan került a milánói Scalához, ahol Dieppel András első felléptekor látta és nyomban Amerikába szerződtette. Két évig volt a newyorki és chicagói operák ünnepelt primadonnája. Leghíresebb szerepei a Traviata és a Rigoletto-beli Gilda. Ezeket a világhírű alakításokat fogja élvezni a budapesti közönség is, amelynek azonban csak három estén lesz alkalma látni a művésznőt, mert kedden már Londonba kell utaznia, mert a Coven Gardenbe fog hosszabb ideig vendégszerepelt.

(*) **Az Operaházban holnap, szerdán** Tosca kerül előadásra, amelyben a czímszerepét Krammer, a pásztorfiút Haber Györgyike, Mariót Környei, Scarpiát Takács, Angelotit Kornai, a sekrestyést Hegedűs, Spoletát Kertész Ö., Sciaronet Kárpát, a börtönőrt Ney B. énekl. Utána a Magyar táncgyüleget adják Pallai és Brada fellépésével. Mind a két dalművet Szikla Adolf vezényli, az operát Kis Dezső, a balletet Guerra Miklós rendezi. (Évi bérlet 65. sz. Kezdeté 7 és fél órakor.) Csütörtökön Burrián Károly kamaranékes fellépésével Carment adják. — Burrián Don Jose, Carmen Szamosi, Michaela Ambrusné, Escamilló Rózsa lesz. (Évi bérlet 66. sz.) Kinzl Vilmosnak, a Bibliás ember című dalművet vjítják fel vasárnap az Operaházban. Az 1905. év november elseje óta pihentetett művet teljesen új szereposztással hozzák színre. A czímszerepét, Mátyást Burrián Károly kamaranékes énekl. magyar szöveggel, a női szerepét, Mártát Marschalkó Rózsa, Jánoszt Szemere énekl. A betanítás zenei részét ifj. Ábrányi Emil végzi, a színpadi rendezés Alszegey Kálmán főrendező munkája.

(*) **A Lakás.** Ma jelent meg Rákosi Tibor szerkesztésében A Lakás Interieur művészeti képes folyóirat legújabb száma. Az előkelő külsejű, tartalomban és illusztrációkban gazdag folyóirat értékes és praktikus cikkeket tartalmazó cikketeket közöl irodalmunk legkiválóbb esztétikusaitól, műépítésztől és iparművésztől. A folyóirat építészeti és képzőművészeti rovata nemcsak a művészeteket kedvelő közönség köreiből, hanem a szakemberek között is feltűnést kelt. A Lakás megrendelhető egy évre 12 koronáért, félévre 6 koronáért a kiadóhivatalban, Vörösmarty-utca 69. szám.

(*) **A Bohémélet.** Az olasz staggione szerdán a Bohéméletet ismétli meg, amelynek művészi előadásával valóságos fanatizálta a közönséget. A dalművet ezuttal is Vigna vezérli, akit a közönség

ujjongó óvációkkal ünnepel zseniális művészléért, amelyet főként a Bohémélet dirigálásával csillogtatott teljes egészében. Rudolfot Pietro Navia énekl. Mimit Ida Quaiatti, Musettet Marcelia D'Orta, Marcellt Ergardo Demarco és Collinet Luigi Lucenti.

(*) **A Művészház rendkívüli közgyűlése.** Művészkörökben már régen híre járt, hogy a Művészház nevében az egyesület elnöke gróf Teleki Géza tárgyalásokat folytat gróf Zichy Raffaellel, a néhai gróf Zichy Jenő múzeumul szolgált Rózsa-utcai Zichy-palotájának a Művészház céljaira való megvásárlása tárgyában. Az egyesület vezetősége megnyerte a szép tervnek a vallás- és közoktatásügyi minisztériumot is, amely a maga részéről évi 8000 korona segély alakjában szintén megígérte a hozzájárulását, csak hogy az új kulturpalota létesülhessen. A palota földszintjén az egyesület megvalósíthatja a művészvilág régi vágyát s létesítheti a közel egy esztendőre tervezett „Művészközpontot”. A nagy szabású kettős koncepció ma került a Művészház közgyűlése elé. A rendkívüli közgyűlést gróf Teleki Géza elnök nyitotta meg és megnyitó beszédében vázolta az alig három éves egyesület küzdelmeit és művészi munkásságát. Erkölcsi kötelesség indította az igazgatóságot arra, hogy a kiállítási palota megszerzésére törekedjék. E célra legalkalmasabbnak látszott néhai gróf Zichy Jenő Rózsa-utcai palotája. Nagy köszönettel tartozik az egyesület és az egész magyar művészvilág gróf Zichy Raffaelnek, aki nemcsak elhunyt nagynevű atyja intencióit vélte szolgálni, mikor a palotát jóval értéken alul bocsátotta a Művészház rendelkezésére, hanem egyben a maga művészet-szeretetéről is bizonyosságot kívánt tenni. A lelkes éljenzéssel fogadott megnyitó beszéd után dr. Kovács István ügyész bemutatatta az igazgatóság által ideiglenesen megkötött vételi szerződést. Eszerint a palota vételára 380.000 korona, amely az átíratási költségekkel együtt 400.000 koronára fog emelkedni. Egyelőre a vételi szerződés jóváhagyását kéri az igazgatóság a közgyűléstől azzal, hogy az átépítésre és belső installációra vonatkozó költségvetést a rendes közgyűlésen fogja az igazgatóság jóváhagyás céljából előterjeszteni. Miután a közgyűlés a jóváhagyást megadta, Vágó László műépítész, igazgatósági tag, ismertette a palota átépítésére vonatkozó, általa készített tervezetet. Dr. Rózsa Miklós igazgató jelentette ezután a közgyűlésnek, hogy a Művészház igazgatósága a Művészközpont előkészítésére művész- és műpártoló tagjaiból bizottságot kért fel. Miután a közgyűlés az összes előterjesztett jelentéseket egyhangulag nagy örömmel tudomásul vette, Rippl-Rónai József meleg szavakkal méltatta gróf Teleki Géza elnöknek a Művészház körül szerzett kiváló érdemeit. Indítványozta: örökítse meg a közgyűlés a mai jegyzőkönyvében gróf Teleki Gézának a magyar művészet körül szerzett hervadhatatlan érdemeit. Nagy lelkesedéssel tette magáévá a közgyűlés Rippl-Rónai indítványát. Vaszary János szólalt még föl. Indítványozta, hogy iktassa az egyesület igazgatójának érdemeit szintén jegyzőkönyvbe. Miután a közgyűlés mind a két indítványt egyhangú lelkesedéssel magáévá tette, a közgyűlés a vezetőségnek rendezett tüntető óvációk közben ért véget.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© **Egy léghajó katasztrófája.** Párisból jelentik: Tegnap délelőtt a Skradast norvég gőzös az Atlanti Óceánra a parttól mintegy 15 mértföldnyire Sables d'Olonne közelében megtalálta a Centaure léghajót, amelyvel egy nappal előbb *Leloup* léghajós a St. cloudi verseny keretében fölszállt. A ballon gondolája üres volt, a burok félig el volt távolítva és a léghajó-abroncs eltört. Attól tartanak, hogy *Leloup* meghalt. Gyöngye remény van arra, hogy leszállási kísérletnél talán a gondolából kisorsodtatott, míg a ballont a szél elvihette. A versenyben résztvevett többi 17 ballon közül 16 szerencsésen kikötött. A Phantasque ballont a leszállott léghajósok jelentése szerint vihar kapta el és a tenger felé sodorta.

© **Miss Quimby repülése.** Boulogne sur Merből jelentik: *Quimby* aviatikusnő ma reggel 5 óra 35 perckor Doverben felszállt és 7 óra 30 perckor Boulogne mellett Hardelóban leszállt. *Quimby* az első aviatikusnő, aki átrepülte a csatornát.

**BELATINY
PEZSGÓ**

FŐVÁROS

(*) **A pörnyertes főváros.** Igen érdekes pörnyert ma bírói ítélettel befejezést. A pörben a főváros szerepelt alperesként és a főváros javára meghozott ítélet elvi jelentőséggel bír. 1911. május hó 31-én ugyanis több óráig tartó felhőszakadás vonult végig Budapesten. Az esővíz patakokban ömlött végig az utcákon és a csatornák nem voltak képesek az óriási vízmennyiséget teljesen levezetni. Több helyen a víz a csatornákból visszanyomult a házi csatornába és a pinczhelyiségeket elöntötte. Így a felhőszakadás több telektulajdonost érzékenyen károsított. Tetemes kárt szenvedtek többek között egy Vinczellér-utcai ház tulajdonosai, mert a víz a pinczét és a ház falait megromlaltta. A telektulajdonosok azzal az indokolással, hogy a főváros köteles oly csatornáról gondoskodni, amely az összes felgyülemlett vízmennyiséget levezetheti, az objektív felelősség alapján kártérítési keresetet indítottak a főváros ellen. A perben, amelyben Szabó Imre tisztii ügyész képviselte a főváros községét, beigazolódott, hogy a főváros csatornázási szabályrendeletének megfelelően oly csatornát épít, amely a rendes vízmennyiséget 10 százalékkal meghaladó mennyiséget képes levezetni. A pert ma fejezték be, amennyiben a bíróság a felpereseket az ügyesség indokai alapján keresetükkel elutasította.

(*) **Villamosvasuti ügyek.** A Budapesti Városi Villamos Vasút Részvénytársaság a munkásforgalom czélszerűbb lebonyolítása érdekében a Máv. gépgyára mellett, a Simor-, Delej-, Golgota- és Szapáry-utczákon át sínpart tervez, amely a Hungária-köruton át a Simor-utczától a Kőbányai, utig lebonyolódó forgalmat közvetítené. A társaság továbbá az Erzsébetfalváról a Határ-uton át az állami munkástelepig kétsínpáru vonalat óhajt építeni, a Markusovszky-uti, Hungária-köruti és Mester-utcai vonalai között négy új összekötő sint és végül az Üllői-utról a Zombori-utczán és Gyáli-uton át a munkástelepig kétsínpáru vonalat szándékszik létesíteni. Valamennyi tervezett újítás különösen a főváros külterki forgalmát szolgálja. Ma délelőtt tartották meg *Halászy* László miniszteri tanácsos vezetésével a tervezett vonalak közigazgatási bejárását. A vasúttársaság részéről botfai *Hüvös* József elnök-vezérigazgató, botfai *Hüvös* Iván vezérigazgató és *Wörner* Adolf műszaki igazgató jelentek meg. A bizottság a tervekhez hozzájárult.

(*) **A lipótvárosi telkek.** Az V. ker. fővárosi telkek dolgában, mint ismeretes, a városépítési ügycsztály oly előterjesztést tett, hogy a főváros a telkekből 8100 négyszöglet engedjen át, ölenkint 750 korona árban a kincstárnak, középületek céljára. A pénzügyi bizottság a javaslatot magáévá tette és ma a tanács elhatározta, hogy az ügyet pártolólag terjeszti a közgyűlés elé.

(*) **A környék és a felemelt vasuti tarifa.** A magyar királyi államvasutak tudvalevően ez év július 1-én életbe léptetik a személyszállítási díjakat és kiterjeszti azt a szomszédos forgalomra is. Ez a menetdíjemelés nemcsak a fővárosban elfoglalt, de falun lakó munkásaladókot sújtja, hanem a szomszéd községeket is nagy veszteséggel fenyegeti, mert a környékbéli lakosok nagy része kénytelen lesz a fővárosba visszaköltözni, ahonnan éppen a nagy lakbér és drágaság miatt menekültek. Rákosliget község képviselő testülete e tárgyban április 28-ára értekezletre hívta össze a fővárostól 40 kilométernyi távolságon belül fekvő községek előjáróságát, hogy egyöntetű eljárásra határozzák el magukat.

(*) **A főváros és a bakkarat.** Dr. Glücksthal Samu, fővárosi bizottsági tag, a törvényhatósági bizottság legutóbbi közgyűlésén interpellált a fővárosi társaskörökben elharapódzott bakkaratjáték miatt és intézkedést sürgetett a játék megszüntetése ügyében. Az interpelláció folytán a tanács ma tartott ülésében elhatározta, hogy 1907-ben, majd utóbb 1910-ben ebben az ügyben a kormányhoz intézett feliratainak elintézését megsürgeli a kormánynál.

(*) **Az állami munkáskörház.** A pénzügyi bizottság legutóbbi ülésén elfogadta a városépítési ügyosztály előterjesztését, amelynek értelmében a fővárosi állami munkáskörház céljára 13.000 négyszögöl területet enged át. Ez a terület a Jászberényi- és Maglódi-utak, továbbá az Apaffy-utca és a megnyitandó Thász-utca között fekszik. A tanács ma elhatározta, hogy a javaslatot pártolólag terjeszti a közgyűlés elé.

KÖZIGAZGATÁS.

Pestvármegye közgyűlése. Ma délelőtt folytatták Pestvármegye tavaszi közgyűlését, amelyen a tegnapi nappal 461 ügyet végeztek el. A fontosabb ügyek a következők voltak: a vármegye Tahitófalu alá a kis Dunán hidat akar építtetni és kérte a kereskedelemügyi minisztert, hogy a költségekhez járuljon hozzá. A miniszter leiratilag felhatalmazza a törvényhatóságot, hogy a vármegye 120.000 koronát terhére a hid építési költségeihez járuljon hozzá. A vármegyei tartálmunka terhére a hid építési költségeihez 120.000 koronát folyósítsa az államsegélyre való kilátás reményében. *Szenessy Aladár* arra nézve tett indítványt, hogy a törvényhatóság írjon fel a kormányhoz, hogy a járási számvevők államosítása miután már megfelelő eredménnyel, revidáltassék. *Ujpest* város polgármestere, *dr. Ugró Gyula* tudvalevőleg nyugdíjaztatását kérte és ezt a kérelmet a város teljesítette is. Az állandó választmány javaslatához képest a közgyűlés kimondta, hogy a város utasítandó, hogy a nyugdíjazás elintézését függessze fel mindaddig, amíg *dr. Ugró* elleni fegyelmi eljárás befejezését nyer. Különben is *dr. Ugró* állami szolgálatban eltöltött öt esztendejének nyugdíjba való beszámítását kérte, azonban előbb megállapítandó, vajjon erre az öt évre kap-e nyugdíjat az államtól is. Az orvosi bizonyítvány, amelyet *dr. Ugró* betérjesztett, nem konstatálja a munkaképtelenséget, csupán azt, hogy *dr. Ugró* egészségi állapota megrendült és pihenésre van szüksége, ez pedig nem elegendő ok arra, hogy egy tisztviselőt nyugdíjazzanak. Az újpesti képviselőtestület egyik tagja felelőzködött *dr. Ugró* felfüggesztése ellen, de a közgyűlés kimondta, hogy a felfüggesztés törvényességéhez kétség nem fér. A törvényhatóság elhatározta végül, hogy a megyei utalózatot 43 új utvonallal, 675 kilométer hosszúságban kibővíti és erre a célra 12 millió korona beruházási költséget vesz. Ennek engedélyezését majd egy újabb közgyűlés fogja eldönteni, a mai közgyűlés egyelőre csupán felhatalmazást adott az alispánnak, hogy az új utvonalak megállapítása és az érdekelt községekkel való tárgyalások megkezdése iránt intézkedhessen. Ezzel Pestvármegye közgyűlése véget ért.

EGYESÜLETEK.

(—) **A kávéipartársulat közgyűlése.** A *Budapesti Kávéipartársulat* tegnap este tartotta meg kilencvenhetedik rendes évi közgyűlését. *Ujor József* alelnök vezetésével. A székesfőváros részéről *Goretsky Zsigmond IV.* kerületi előjáró, az Országos Iparegyesület képviselőjében pedig *dr. Soltész Adolf* titkár vett részt a közgyűlésen. *Ujor József* alelnök rövid megnyitóbeszéde után bemutatta *Harsányi Adolf* tag, az ipartársulat alelnökének levelét, amelyben bejelenti, hogy az ipartársulati elnökségről lemond és kéri a tagokat, hogy *feloldásáról mondjanak le.* Ezután a választmányi terjedelmes jelentése került bemutatásra, amelyet a közgyűlés elfogadott. Az alelnök ezután előterjesztette a kávéipartársulat, kávéfőzők és egyéb kávéipari alkalmazottaknak az országos munkások rokkantsági nyugdíjbiztosító intézetnél leendő biztosítását célzó választmányi javaslatot. A választmányi javaslata szerint minden kávé alkalmazottját egyénienként és hetenként 20 fillér biztosítási díj ellenében munkaképtelenség esetére negyven év után évi 600 koronára biztosítja. A biztosítás már a tizedik évtől kezdve életbelép. Az egész biztosítási díjat az ipartársulati tagok fizetik. A biztosítás hat hónapon belül az ipartársulati tagokra kötelező. Az indítványt széleskörű vita követte. A közgyűlés nagy többséggel elfogadta a választmányi indítványt. Az alelnök ezután bejelentette, hogy az ipartársulat választmányának régebbi határozata értelmében a *pinzereknek havi fizetését egy koronával felemelték* és a választmányának ezt a határozatát az egész vonalon keresztülvitték. Ezután a választásra került a sor. Alelnök lett: *Weingruber Ignác*, alelnökök: *Ujor József* és *Szeiffert Antal*, pénztáros: *Holstein Zsigmond*, ellenőr: *Gruber Károly*, választmányi rendes tagok: *Árvay Ottó Ede*, *Brück Károly*, *Gál Arnold*, *German Jenő*, *Glaser Fülöp*, *Kállós Márkus*, *Sachs Ödön*, *Wassermann Mór*; választmányi póttagok: *Harkai Gyula*, *Kovács József*, *Nemény Béla*, *Steiner József*; felügyelőbizottsági rendes tagok: *Bayer Marcell*, *Fejér Gyula*, *Pálfi Miksa*, *Tauber Salamon*, *Wertheimer Lajos*; felügyelőbizottsági póttagok: *Rónai Adolf*, *Sprung János*, *Weisz Bertalan*; a kávéipartársulat segítő-alapjára felügyelő bizottság tagjai: *Gárdonyi József*, *Gruber Károly*, *Holstein Zsigmond*, *Ujor József*. A választás kihirdetése után *Weingruber Ignác* alelnök elismerő szavakban mondott köszönetet *Harsányi Adolf* tag, a társulat volt alelnökének.

TÖRVÉNYSZÉK.

Esküdtszéki tárgyalás a fegyházban,

— A gyilkos rab. —

Vác, április 16.

Nagy érdeklődés nyilvánult meg azzal az esküdtszéki tárgyalással szemben, amelyet a pestvidéki törvényszék az itteni fegyház igazgatósági termében tartanak.

Ritka jelenség az, hogy esküdtek elhagyják az igazság csarnokát és a bűnhődés szomorú fészkebe menjenek igazságot tenni. De a vádlott, *Oláh Farkas Márton*: fegyenc és fegyenczek a tanuk nagyobb része is s így az elnök a tárgyalás színhelyét közelébe hozta annak a helyiségnek, amelyben *Oláh Farkas Márton Fábian Ferencz* munkafelügyelőt meggyilkolta.

A vádlott, akit három szuronyos börtönör vezetett bírál el, elmondta, hogy *Fábian Ferencz* állandó rosszindulattal viseltetett vele szemben. Minden kicsiségért fegyelmi büntetést szabott rá. A gyilkosságnak az volt az oka, hogy *Fábian* leszidta *Oláht*, mert kérvényben akarta kérni fegyelmi büntetésének elengedését. Sőt ököllel ment neki. Erre *Oláh* hátulról kétszer nyakon szurta.

Dr. Szikszay Sándor törvényszéki szakértő jelentése után *Péter János*, a fegyház nyomdai művezetője állott a sorompók elé. Elmondta, hogy a vádlott szorgalmas, kissé heves természetű volt. Ellenben *Fábian* durva természetű, aki szidta a fegyenczeket.

Gedeon Emil, a fegyház igazgatója elmondta, hogy *Fábian* 36 éve szolgálja a fegyházat. Tudja róla, hogy szigorú volt, de panasz sohasem volt rája egész idő alatt.

Mutu fegyenc volt akkoriban, de igazságtalan bánásmódot nem szenvedett *Fábiantól*.

Galántai János volt fegyőr adta elő a gyilkosság lefolyását. Üvegablakon át látta az előzményeket és látta, mikor *Oláh* elkapta a főfegyőr nyakát és feljéle döfött. Arról azonban nem tud, hogy *Fábian* megpofozta *Oláht*. Sőt, hogy ez meg sem történhetett, arra akár meg is esküszik.

Bukalov Emil a legérdekesebb tanu. Csontosképi, durva hangu ember. *Mitroviczán* fegyőr volt, de utóbb őt magát zárták fegyházba emberölés kísérlete miatt. Most már szabadlábon van, mert kitöltötte a büntetését.

— Durva, kegyetlen ember volt az a *Fábian*, — mondja idegen akcentussal.

Szünet alatt a modernül berendezett, nagyszerű intézetet nézték meg az esküdtek. Szünet után olyan tanukat hallgattak ki, akik még ma is a váci fegyház foglyai. Cs. *Szabó József*, a vádlott lakótársa ellene vallott. Egymásután jöttek a fegyenczek. Mindegyik megmondja, hogy miért van bezárva.

Radoszav Vazul, a fegyház iródeákja, a véres kérvény fogalmazója, illedelmesen üdvözölte az elnököt. Intelligens ember, dijnok volt a módosi járásbírósnál, de tizenöt évig nem szívbát szabad levegőt, mert őt és rabolt. Mikor a fegyházban a borzalmas gyilkosság híre szétfutott volt, *Radoszav* így sóhajtott fel:

— Dehogy is vérzik el *Fábian*! Bár végeztek volna vele örökre!

Most is *Fábian* ellen vallott. Azt mondja, hogy erőszakosan és rosszul bánt vele, *Farkast* pedig állandóan üldözte.

Még egy pár fegyenczet hallgattak ki. Mindannyian a vádlott ellen vallanak. Utóljára egy *Musulín Száva* nevű szerb tanu hallgattak ki a szerb tolmács segítségével. Ez az ember egész határozottsággal azt állítja, hogy *Fábian* nem ütötte meg *Oláh Farkast*, aki a kérvény átadása után nyomban a fegyőrre vetette magát.

Csemann János szándékos emberölésért az újvidéki törvényszék által hat évi fegyházra elítélt fegyenc azt vallotta, hogy *Fábian* azt mondta *Oláh Farkas*nak, hogy imádkozzék, nehogy vasat kapjon. Egyebet nem tud. A következő tanu *Jeges Molnár Péter* szándékos emberölésért a kalocsai törvényszék által nyolc évi fegyházra elítélt fegyenc volt, aki jelenleg az aszódi javítóintézetben van munkára kirendelve. A kérdéses eset alkalmával a szomszédos teremben dolgozott. Délelőtt hallotta, hogy *Fábian* kemény hangon beszélt *Oláh Farkas*-sal, de hogy mit beszéltek, azt nem tudja.

Lényegtelen vallomások után a bizonyítási eljárás ezzel befejezést nyert.

Dr. Gál Endre kir. főügyész helyettes, a vád képviselője, az esküdtekhez intézendő kérdésében a szándékos emberölés és két rendbeli hatóság elleni erőszak büntetéről szóló vádat teszi fel, *dr. Hets Béla* védő pedig az erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés büntetéről vonatkozó kérdést

kérte felvenni az esküdtekhez intézendő kérdések közé. A bíróság a kérdések megszövegezése céljából tanácskozási vonult vissza.

A perbeszéd elhangzása után az esküdteket verdikthozatalra vonultak vissza.

Este háromnegyed hét órakor hirdette ki az esküdtek verdiktjét *Brankovich György* választott főnöki. Az esküdtek bűnösnek mondták ki a vádlottat a szándékos emberölés büntetésében és a megölt *Fábian Ferencz* munkafelügyelő sérelmére elkövetett hatóság elleni erőszak büntetésében. Ellenben nem bűnösnek mondták ki a *Galántai János* fegyőrzőrrel szemben elkövetett hatóság elleni erőszak büntetésében.

Dr. Gál Endre főügyész helyettes a büntetés kiszabásánál súlyosító körülményül kérte betudni a bűncselekmények halmazát, a vádlott rovvott multját, hogy fiatal kora dacára már rovvottmultu és büntetésének kitöltése alatt követte el tettét nagy brutalitással és minden ok nélkül, enyhítő körülményül pedig azt kérte betudni, hogy a fegyház légkörében élve, eltempult erkölcsi érzékkel bír. *Dr. Hets Béla* védő enyhítő körülménynek kérte betudni az ítélet kiszabásánál a vádlott igazgató kedélyhangulatát és töredelmes beismerését.

Az elnök megkérdezte a vádlottat, hogy az elmondottakon kívül kíván-e még valamit felhozni védelmére.

Oláh Farkas kijelentette, hogy nem kíván mondanivalót.

A bíróság ezután meghozta ítéletét, amelyvel a vádlottat szándékos emberölés és hatóság elleni erőszak büntetésért tizenkét évi fegyházra ítélte. Az ítélet kiszabásánál súlyosító körülménynek vette a bíróság a bűnhalmazatot, továbbá azt, hogy a vádlott mostani büntetését megelőzőleg már többször volt büntetve és enyhítő körülményül tudta be a bíróság *Oláh Farkas* igazgató kedélyállapotát. Az ítéletben a főügyész helyettes, valamint a vádlott és védője megnyugodtak, mire a bíróság *dr. Gál Endre* kir. főügyész helyettes indítványára nyomban *összbüntetés* szabott ki, amelyet *husz év fegyházban állapított meg*. Ebből a büntetésből egy évet kitöltöttnek vett a bíróság. *Oláh Farkas* büntetése 1909. november 19-től számítódik és így 1927. november 29-ig tart.

§ Balázs Istvánt kivégzik. Temesvárról jelentik: A törvényszék és ügyészség nagy titkolózása dacára ma kipattant, hogy csütörtökön akasztják *Balázs István* zálogházi rablógyilkost. A tábla ugyanis ma foglalkozott az újrafelvétellel *Lászy József* elnöklésével. *Stein József* táblabíró másfél órai referálása után az újrafelvételt elutasították. A törvényszéki elnök erről azonnal értesítette az ügyészséget, amely az akasztáshoz szükséges intézkedéseket megtette, ami arra vall, hogy a *kegyelmi kérvénynek nem adnak helyt*. Az ítéletet e szerint holnap már kihirdetik és csütörtökön szabad folyást engednek az igazságszolgáltatásnak. Hogy a Regula akasztásánál Miskolcon lefolyt botrányok megismétlődését elkerüljék, a bíróság ugyszólván csöndben tette meg az előkészületeket. Az ügyészség ma az egyik belvárosi kis szállóban *Bali Mihály* hétért és két segédje részére szobát rendelt. Valószínű, hogy *Balázs* szerdán már a sírlopházba kerül és csütörtökön reggel az ügyészségi épületben hajtják végre az ítéletet. Az akasztás a közönség kizárásával megy végre és azon csak a hatóság és hírlapírók lehetnek jelen.

§ A kivándorlás doktora. *Dr. Bolgár-Schlöszinger Lajost*, akit tegnap este kísérték át a rendőrségtől a kir. ügyészséghez, ma délelőtt hallgatta ki a soros vizsgálóbíró, *dr. Szlavék Ferencz*.

§ Akasztanak Nagyváradon. A biharmegyei Jákóhódos községben *Nagy Bálint* földműves, aki 14 év előtt elvette *Szabó Julianna* módos leányzót, az utóbbi években örökös perpatvarban élt feleségével, aki az ivásra adta magát. Emiatt a tönk szélére jutott a család. Az asszony agya is meghibbant a részegeskedés következtében. Nagy Bálint a község előjáróságánál kieszközölte, hogy az asszonyt a nagyváradi tébolydába vigyék gyógykezelés végett, de nem volt elég pénze, hogy a feleségét el is szállíthassa. Bajában *Sipos Bálint* hoz fordult segítségért, aki 1910 júliusában azt ajánlotta neki, hogy tegyék el az asszonyt láb alól. *Nagy Bálint* hajlott a barátja tanácsára és egy este választóvízzel kevert pálinkát adott be az asszonynak. Ez nagy fájdalommal jajtani kezelt, mire férje *Sipos Bálint* segítségével hurokkal meggyilkolták a szerencsétlen teremtést. Bűnpalástolás céljából a hullát egy szegre akasztották és sikerült is a holttestet eltemettetniük. *Sipos Bálint*,

aki *Filipás* Lőrinczné bábával vadházasságban élt, míg ennek férje a szőlőben dolgozott, rövidesen e gyilkosság után elverte az asszonyt, mire ez férjéhez távozott. Sipos visszatérésre szólította fel kedvesét, aki csak arra az esetre volt hajlandó utat elhagyni, ha tőle Sipos segítségével megszabadjul. Sipos ráállott az alkura, felkereste *Filipást* és két revolverlövéllyel meggyilkolta. A holttestet meguntatta az asszonynak és aztán elföldelte. Egy névtelen levél folytán a rendőrség kinyomozta a két gyilkost, *Nagy Bálint* és *Sipos Bálint* büntetteit. A nagyváradi esküdtszék *Nagy Bálintot* egy rendbeli, *Sipos Bálintot* kétféle gyilkosság büntette miatt *kötél általi halálra*, illetőleg életfogytiglani fegyházra ítélte. *Filipásné* a felbujtás vádjára alól felmentette. A Kuria ma *Vavrik Béla* elnöklésével *Valkó bíró* előadásában foglalkozott a semmisségi panaszokkal. A legfelsőbb bíróság a védő védelem meghallgatása után az esküdtbírói ítéletnek *Nagy Bálintra* vonatkozó részét megsemmisítette és ezt a vádlottat az enyhítő szakasz alkalmazásával tizenöt évi fegyházra ítélte. *Sipos Bálint halálbüntetését a kir. Kuria helybenhagyta.* A kir. Kuria után *Sipos Bálint* ügyében kegyelmi tanácsosa alakult át.

§ **Választások az Ügyvédi Kamarában.** Az új ügyvédi párt holnap, szerdán, este fél hét órákor az ügyvédi kör helyiségében az ügyvédi kamarai elnökség megválasztásának tárgyában nagy értekezletet tart, amelyen *Brüll Ignác* és *Erdélyi Sándor* jelöltek fogják kifejtetni munkaprogramjukat. A párt álláspontját *Székely Imre*, *Waigand József* és *Blauer Mór* fogják ismertetni. — A VIII. ker. ügyvédek legutóbb látogatott értekezletet tartottak, amelyen a kerület ügyvédeknek tulajdoni többsége dr. *Pollák Illést* jelölte az ügyvédi kamara elnöki tisztére. A kerület ügyvédei e hó 22-én a Józsefvárosi Kör helyiségeiben társasvárosi rendeznek. *Pollák Illés* tiszteletére, amelyen az elnökjelölt is megjelenik és hosszabb beszédben fogja programját kifejtetni.

SPORT.

Bécsi versenyek.

— Ötödik nap. —

Ma futotta ki *Jávor* azt a formát, amelyet a *Przedswitwen* vártak tőle a fogadók. Azonban a jól elkészített coup dugába dőlt, mert a kis esőőr bár horribilis sulyával igen akceptábilis teljesítményt produkált, vereséget szenvedett a sokat javult *Hindu*-tól, melyet istállója már múlt évben nagyra tartott, de mindig felsült vele. Ez a kis lezke nem ártott a kéversenysportot tiszta hasznosításra kibérlőknek. A *Cobenzli*-díj-ban *Éva* nem indult. *White clover* pedig istállója hagyományos szerencsésével sem tudott győzni s csak harmadik tudott lenni a sárga földig lefogadott *Libuska* és a most jövő *Au* mögött. *Vivianak* nem volt szerencsése *Vivid*-del, mert a verhetetlennek hitt *Baisarroch*-ménnek meg kellett hajolnia *Sophienalpe* előtt, pedig *Janek* mindent elkövetett, hogy lova győzzön. No de nem kell kétségbe esni, majd jól fog futni a handicapok hőse, ha a publikum figyelmén kívül hagyja.

Részletes eredmények:

I. *Erdbergi díj.* (Háromévesek.) Díj 3000 korona. Táv 1300 méter. 1. Br. Springer G. sm *Katapita* 54 kg (Carlslake), 2. Dávid E. pher *Herzkönig* 52 és fél kg (Baluska), 3. Geist G. pm *Csaba* 54 kg (Pretzner). Biztosan nyakhozszal nyerve, hat hozszal harmadik. Tot.: 10:15.

II. *Capo-Gallo-verseny.* Díj 3000 korona. Táv 3000 méter. 1. Capt. George 46 pk *Sophienalpe* 53 és fél kg (Varga), 2. Gr. Berchtold L. 46 sm *Vivid* 55 kg (Janek), 3. Bamberger I. 46 pk *Javorinka* 53 és fél kg (Izményi). Futottak még: *Ksiazé Pan*, *Spezi*, *Térence*, *Szomszéd*. Igen könnyen három hozszal nyerve, három hozszal harmadik. Tot.: 10:36, 20:26, 25, 78.

III. *Cobenzli díj.* (Kanczaverseny.) Díj 8000 korona. Táv 1800 méter. 1. Szemere M. 36 *Libuska* 46 és fél kg (Schuster), 2. Gr. Meran J. 36 *Au* 46 és fél kg (Gutmann) 3. Dreher A. 46 *White clover* 63 és fél kg (Varga). Futottak még: *Poppy*, *Csesebaba*, *Dank!* ... Sage. Biztosan egy hozszal nyerve, öt hozszal harmadik. Tot.: 20:27, 43.

IV. *Nyeretlen háromévesek verseny.* Díj 3000 korona. Táv 1100 méter. 1. Br. Springer G. sm *Macaulay* 57 kg (Carlslake), 2. Dreher A. sm *Bug* 57 kg (Varga), 3. Péchy A. stpm *Enniskillen* 57 kg (Winkfield). Futottak még: *Minister*, *In Dubio*, *Selavin*, *Fair play*, *Dara*, *Thudée*, *La Sorma*, *Budavár*; Biztosan másfél hozszal nyerve, egy hozszal harmadik. Tot.: 10:41, 20:30, 3, 27.

V. *Pardon-handicap.* Díj 5000 korona. Táv 1200 méter. 1. Baltazzi A. 36 sm *Hindu* 49 és fél kg (Gulyás), 2. Geist G. 46 sm *Jávor* 64 kg (Carlslake), 3. Mautner V. 46 pm *Titrel* 67 és fél kg (Korb). Futottak még: *Dovecot*, *Livtsu*, *Ambrosine*, *Winnetu*, *Magánzó*, *Wetter*, *Persost*, *Vignette*, *Parázs*, *Mirabeau*. Küzdelem után fél hozszal nyerve, egy hozszal harmadik. Tot.: 10:33, 20:48, 51, 34.

VI. *Eladók akadályversenye.* Díj 3000 korona. Táv 2400 méter. 1. Egyedi L. 46 sk *Bilincs* 57 és fél kg (Rybenski), 2. Br. Baich P. 56 pk *Formosa* 62 kg (Kiszváth), 3. Gr. Meran J. 56 stpk *Harmonika* 68 és fél kg (Huxtable). Futottak még: *Tchabouk*, *Orgazda*, *Casserole*. Könnyen három és fél hozszal nyerve, hat hozszal harmadik. Tot.: 10:36, 20:35, 54.

VII. *Handicap.* Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Baltazzi A. 46 sk *Pony* 56 kg (Gulyás), 2. Geist G. 46 pm *Pajtás* II. 47 kg (Baluska), 3. Ncvotny L. 36 sm *Villám* 47 kg (Guttmann). Futottak még: *Kamp*, *Menkő*, *Britannia*, *Lirnik*, *Love me*, *Theodora*, *Szaracén*, *Ulegie*, *Zeiserl*, *Alza*, *Tévedés*. Fél hozszal nyerve, három hozszal harmadik. Tot.: 10:36, 20:37, 54, 107.

Budapesti ügetőversenyek.

— Második nap. —

A hétköznapnak megfelelően meglehetősen publikum volt az Erzsébet királyné-uti pályán s a sport is — egyik-másik futamtól eltekintve — meglehetősen jó volt. A várt nagy mezőnyök még ma sem voltak meg, de ennek ellenében jobbra a favoritok győztek, habár például az első futamban a győztes *Doria* favorizálására nem volt semmi elap. Ryersan erős kezében azonban a *Freund Fritz*-még igen jól ment s folytonosan felvágó ellenfelei ellen fölnyírt nyert. Igen nagy favorit volt a *Nádor-díj*-ban *Gayton L.*, de hajtója annyira „tűzesített” a *Gayton*-még, hogy a versenyben egyik hibát a másik után csinálta s végül *Magnás* félelmetes speedjével igen kevéssel, de közben győzött. *Fantazya* csak *Switzer* ügyetlensége következtében nem jutott szerephez. Részletes eredmények:

I. *Iharosi díj.* Díj 1200 korona. Táv 2500 méter. 1. Mr. Oscar *Dória* (Ryersan), 2. Lurkó (Kieser), 3. Nini (Brown J.) Nem helyezett: *Hilda M.*, *Lárva*, *Váraskeringő*, *Róka*, *Impostor*, *Marschall*, *Held* (diszkv. IV.). Favorite. Tot.: 10:23, 20:33, 52, 60.

II. *Háromévesek eladóversenye.* Díj 2800 korona. Táv 1700 méter. 1. Pusztaberényi ménes *Hajnal* (Capovilla), 2. Lénai (Brown J.), 3. Makranczos (Feiser). Nem helyezett: *Schnegglöckchen*, *Betyár*, *Ingo* (diszkv. III.). Tot.: 10:25, 20:35, 45.

III. *Handicap.* Díj 1400 korona. Táv 2500 méter. 1. Brunner J. és tsa *Nord Express* (Stockbauer), 2. Primás (Brown J.), 3. Darabont (Ryersan). Nem helyezett: *Feeske II.* (diszkv. III.), *Brácsos S.*, *Díadal* (diszkv.). Tot.: 10:19, 20:28, 50.

IV. *Nádor-díj.* Díj 3000 korona. Táv 2200 méter. 1. Obersberger F. *Magnás* (Rauch), 2. Kontrás S. (Ryersan), 3. Prince *Revelstoke* (Moser). Nem helyezett: *Hugo*, *Gayton L.*, *Elyria*, *Fanzya*. Tot.: 10:37, 20:31, 46, 59.

V. *Csörgői díj.* Díj 1500 korona. Táv 1700 méter. 1. Sharovai ménes *St. Caradoc* (Ryersan), 2. Ludas (Capovilla), 3. Pampuska (Brown J.). Nem helyezett: *Lord Ryswood*, *Ida P.* (diszkv. IV.). Tot.: 10:16, 20:31, 52.

VI. *Szolnoki díj.* Díj 1800 korona. Táv 2500 méter. 1. Borzik testv. *Felszemű* (Novák), 2. Prokop (Ryersan), 3. Tonesi (J. Brown). Nem helyezett: *Sattelhofer*, *Lebemann*. Tot.: 10:55, 20:36, 23.

VII. *Kettesfogatu urkocsiverseny.* Díj 5000 korona. Táv 5000 méter. 1. Kamendini ménes *Darász-Dudás* (Orosz), 2. Furlang—*Lord Nutling* (Benrieder J.), 3. Fesztino—*Gyurka* (Horváth J.) Nem helyezett: *Kárász*—*Dallos*, *Ermanna*—*Vederemo*. Tot.: 10:22, 20:20, 21.

() **Káposztásmegyeri versenyek.** A legújabb kéversenytéren: Káposztásmegyeren most vasárnap és a rákövetkező kedden fog lefolyni az első meeting. A nevezések tegnap zárultak meglepően szép sikerrel, úgy, hogy mindkét napon igen jó sport várható. A versenyintézőség közhírré teszi, hogy az Urlovasok Szövetkezetének évi és szabadjegyei, továbbá éves sajtójegyei a káposztásmegyeri versenyeken is érvényesek.

() **Az olimpiai bizottság ülése.** A magyar olimpiai bizottság ma ülést tartott, amelyen *Muzsa Gyula* elnök bejelentette, hogy az ötös-bizottság a „Világjárás” utazási irodával a végleges szerződést megkötötte és a szerződést a bizottságnak bemutatta. Az amateurság kérdésében a svéd bizottság válasza, mely szerint a kérdésben egyedül a svéd bizottság akar saját szabályai szerint határozni, nagy megütközést keltett a bizottságban. *Stankovits Szilárd* indítványára elhatározta a bizottság, hogy ezen az eddigi gyakorlattal ellentétben álló eljárás ellen a többi nemzetek olimpiai bizottságaival együtt fog tiltakozni. A legközelebbi ülés május elején lesz.

— Erőltén testieknek és mindazoknak, akiket betegség, túlfeszített munka, idegesség elgyengített, csak egyetlen olcsó és kitűnő erősítő-szer használhat: az *Egger Emulsió*. Akiknek légző-szervei meg vannak támadva, kérdezzék meg orvosukat ezen szer iránt. Ára 2 korona, kapható minden gyógyszerárban.

KÖZGAZDASÁG.

Zavarok a pozsonyi kábelrészvények körül A *Pozsonyi Kábelgyár Részvénytársaság* legutóbb — mint ismeretes — az alaptőkét felemelte. A részvények átvételére a gyár bécsei bankárja vállalkozott, 1250 darabot azonban 725 koronás árfolyamon átengedtek a régi részvényeseknek is. Az elővételi jog áprilisban lejárt. Miután azonban az új részvények még nem készültek el, a befizetéskről a társaság bankja ideiglenes elismervényeket bocsátott ki. Eddig a dolog rendben volna. Azonban a zavar ott kezdődik, hogy sem a *Pozsonyi Kábelgyár Részvénytársaság*, sem fő részvényese és bankárja nem lajstromoztatták a tőzsdén az új részvényeket, minek következtében azok a tőzsdéi forgalom tárgyát nem is képezhetik. De ennek következtében az elővételi jogot a *Budapesti Giro- és Pénztár-Egylet* nem arangálhatja, tehát az egylet nem is fogad el szállításra új és teljesen befizetett ideiglenes elismervényeket. Ennek aztán az a természetszerű következménye, hogy az új részvénybirtokosok nem tudják a piacon értékesíteni ezeket az új értékpapirokat, hanem kénytelenek várni július 1-jéig, amikor a végleges részvényeket is kiadja a gyár és gondoskodni fog azok tőzsdéi jegyzéséről is. Nyilvánvaló, hogy az új részvényesek itt igen hátrányos helyzetben vannak. Más vállalatok és intézetek az új kibocsátásokat az elővételi jog lejártakor rögtön bejelentik a tőzsdetanácsnak, hogy t. i. a teljesen befizetett új részvények teljesen egyenértékűek a régiekkel s így szállítóképesek. Ezzel a részvénytulajdonosok kezében az új részvény azonnal tényleg forgatható értékpapírrá lesz. A pozsonyi kábelrészvényeknél azonban ez megfordítva történik. Itt a kibocsátók egyenesen megfosztották az új részvényeket forgalmi értéküktől, mert hiszen azok addig, míg a tőzsdén nem lajstromoztatnak, nem értékesíthetők a piacon, hanem csak a magánforgalomban. Természetes, hogy ezen az uton lehetetlen megőrizni a részvények forgalmi értékét és árfolyamát, mert hiszen ha valamelyik részvényes értékesíteni akarja részvényét, kénytelen azt a kibocsátó intézetnek följánlani esetleg tetemes árengedménnyel. Alig hihetjük, hogy ez legyen a célja a pozsonyi kábelgyárnak és bankárjának; de az tény, hogy az értékelte részvényesek voltaképpen kárt szenvednek egy hogy teljesen indokolt lenne, ha a tőzsdetanács ez ügyben a részvényesek érdekeinek megvédésére megtenné a szükséges lépéseket.

A Magyar Pénzüntézetek Földhitel és Ingatlan Bankja r. t. igazgatósága tegnap tartott ülésén megállapította az első 1911. évi csonka üzletév mérlegét. Az intézet, bárha a teljesen befizetett alaptőkével csak az esztendő három utolsó hónapjában dolgozhatott, 280.215.41 korona tiszta nyereséget ért el, ami az alaptőkének a befizetés határidejétől számított 10.46 százalékos kamatozásának felel meg. Ezen üzleteredménynek megfelelőleg az igazgatóság a közgyűlésnek pro rata temporis 5 százalékos kamatnak megfelelő osztalék kifizetését és ezenfelül 180.000 korona tartalékalap létesítését fogják javaslatba hozni. A közgyűlés május hó 12-én lesz.

A Hungária és a Katonai Biztosító érdeklődése. Vasárnapi számunkban említést tettünk már arról, hogy a Hungaria biztosító és az első katonai biztosító között érdeklődésesség jött létre. A két intézet érdeklődése első sorban majd abban jut kifejezésre, hogy viszontbiztosítási viszonyt létesítenek. A Katonai Biztosító kiterjeszti ügykörét a fölveszi üzletágai közé a gyermekbiztosítást is. Természetes, hogy az új üzletágak bevezetése jelentékeny tökélet igényel, amit a Hungaria bocsájt majd a Katonai Biztosító rendelkezésére. A Hungaria viszont az új összeköttetés révén életbiztosítási üzletét bővíti ki, amennyiben a Katonai Biztosító nagy kiterjedésű összeköttetései

TISZTVISELŐ-OTTHON

(PEVSIÓ) Budapest, Szentkirályi-utca 22. I. em.
Teljes penzióval vagy csak ellátás különösen tisztviselőknak
Lakás pensio 135 korona. Ebéd 42 korona. Vacsera 24 korona

róvén könnyű lesz ezt az üzletágat sikerrel kultiválni.

A „Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára“ cég örgróf Pallavicini Ede igazgatósági elnök elnöklésével ma tartotta meg XVI. rendes közgyűlését, amely egyhangulag elfogadta az igazgatóságnak a 846.354 K 39 fillérsnyi nyereség felosztására vonatkozó javaslatát. E szerint az 1911. évi osztalékszervevényeket május 1-étől kezdve fogják, mint a múlt évben, 14 koronával a Magyar Általános Hitelbanknál beváltani.

A Kassa—Oderbergi Vasut r.-t. vezérigazgatójára, Pulszky Garibaldi min. tanácsosra vonatkozólag egyik reggeli lap azt írta, hogy akkor, amikor Pulszky Garibaldi a MÁV. kötelekéből kivált, gondoskodott arról, hogy megfelelő nyugdíjban részesüljön. Erre a hírre vonatkozólag konstatálni kívánjuk, hogy akkor, amikor Pulszky Garibaldi megvált állásától és a Kassa—Oderbergi Vasut R.-T. meghívása és választása folytán annak vezérigazgatói állását elfoglalta, a MÁV-nál minden nyugdíj-jogosultságáról lemondott. Ennélfogva Pulszky Garibaldi miniszteri tanácsos sem a kereskedelmi minisztériumtól, sem a MÁV-tól semmiféle illetéket vagy nyugdíjat nem élvez.

A Lipótvárosi Takarékpénztár új elnöke. A Budapest-Lipótvárosi Takarékpénztár részvénytársaság lovag Falk Zsigmond udvari tanácsos elnöklése alatt ma tartott rendkívüli közgyűlésén elnökölő meleg szavakkal emlékezett meg gróf Wieckenburg Márk v. b. t. t., lelépő elnök érdemeiről és indítványára a közgyűlés köszönetének jegyzőkönyvbe való foglalását határozta el. Az üresedésben levő igazgatósági helyekre dr. báró Láng Lajos v. b. t. t., egyetemi tanár, volt kereskedelemügyi miniszter és domonyi Domonyi Odón nagyiparost egyhangulag megválasztották. Az ezután tartott igazgatósági ülésen báró Láng Lajost az intézet elnökévé választották meg.

Változások a Katonai Biztosító vezetésében. Annak a kapcsolatnak a révén, amely a Hungária és a Katonai Biztosító között létrejött, a Katonai Biztosító vezetésében változásokat von maga után. Az intézet központi választmányából ugyanis — mint értesülünk — dr. Kuzmik Pál, az igazgatóságból dr. Rajner Béla és Hutya Ferencz kiléptek.

A Fonciére Pesti Biztosító Intézet közgyűlése. A Fonciére Pesti Biztosító Intézet ma délután 11 órakor tartotta rendes évi közgyűlését, Kilenyi Hugó nyugalmazott miniszteri tanácsos elnöklése alatt. Elnök üdvözölte a megjelent részvényeseket és a határozatképesség megállapítása után, amennyiben huszonnyolc részvényes volt jelen, a közgyűlést megnyitotta s a jegyzőkönyv vezetésére dr. Mendl Arthur helyettes igazgatót kérte fel. A közgyűlés az igazgatóság jelentését felolvasolták névvel, tudomásul vette. A jelentés szerint a lefolyt évben az üzlet minden ága élénk fellendülést mutatott s különösen az életbiztosítási osztály fejlődése volt örvendetes. Az életbiztosítási ágazat 159.061 korona 54 fillér tiszta nyereséggel zárult, a tűzbiztosítási ágazatban 2.655.300 korona, a jégbiztosítási ágazatban 60.790 korona 55 fillér, a balesetbiztosítási ágazatban 48.111 korona és a szármánybiztosítási ágazatban 201.600 korona a tehermentes díjtartalék. Indítványozza ezután az igazgatóság, hogy az évi mérleg szerint feltüntetett 420.472 korona 37 fillér tiszta nyereségből a tartalékalap dotálása után fennmaradó 323.869 korona 96 fillérből a részvénytőke 5 százalékát, azaz 200.000 koronát és felülosztalék czimén további 3 százalékot, azaz 120.000 koronát, részvényenkint 16 koronát a részvényesek közt felosztanak, a fennmaradó 15.906 korona 32 fillért pedig új számlára vigyék át. A közgyűlés ezután egy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottság tagjainak megadta az alapszabályszerű felmentvényt. Ezek után a felügyelő-bizottság tagjait: Ribáry Lajost, Doktor Gyulát, dr. Feléky Bélát, Thiemann Márkot és Wolfinger Lajost a közgyűlés újra megválasztotta s az igazgatóság tagjainak köszönetet szavazott, amelyet az igazgatótársai nevében Kilenyi Hugó köszönt meg, mire a közgyűlést véget ért.

A pénzkrisis okai és hatásai. A pénzpiac helyzete napról-napra súlyosbodik. A magánkamatláb emelkedett ma nálunk is, Bécsben is s 4 és háromnegyed százalékra szökkent fel. Az összes piacokon szilárd a helyzet. A nagy pénzválságnak érezhető a hatása minden vonalon. A pénzintézetek óvatossá és különös figyelemmel járnak el az új összeköttetések megvalósításánál. Különben a legtöbb bank új összeköttetést nem keres, örül, ha korlátozott hitellel is eleget tud tenni régi üzletfeleinek. Ez az oka annak, hogy vidéki intézetek tömegesen kérnek a fővárostól reeszkompt hi-

telt, de sok esetben az itteni bankok elutasítják kérésüket. Vidéki intézetek ma — mint a tőzsdén beszélnek — 7 és egynegyed—7 és fél százalékot fizetnek reeszkompt hitelért. Ilyen viszonyok mellett éppen nem csodálatos, ha egyik-másik vidéki intézet válságba jut és kötelezettségeit rendezni nem tudja. Különben a pénzkrisisről érdekes cikket írt ma egyik német nyelvű lapba Walder Gyula, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár vezérigazgatója. A nagy közgazdasági érzékkel megírt cikk rámutat arra, hogy az esztendő a pénzdrágaság jegyében indult meg, holott más esztendőben éppen az év elején szabadultak fel azok a tekintélyes összegek, melyeket az év vége lekötött. Hiányzik az a 300 millióra becsülhető külföldi pénz, amely fél év óta elkerül bennünket. A külföldi tőke kivonulása által előállott nagy feszültséget tetőzi az a baj is, hogy a nagy osztrák reeszkomptáló intézetek éppen ebben a válságos időben szaktíják meg velünk az összeköttetést. Megvilágítja azt a helyzetet is, melybe vidéki intézeteink kerültek a hitel gyeplőjének rövidebbre vonása miatt. Ha követel is áldozatot a pénzkrisis, a vidéki intézetek át fogják uszni a válságot, mert a vidéki intézetek nagy része erős alapokon nyugszik.

A középeurópai közgazdasági egyesületek értekezlete. Brüsszelből táviratozzák: A középeurópai közgazdasági egyesületek értekezlete ma a nemzetközi egységes áruosztályozás megállapításának kérdésével foglalkozott a középeurópai vámtarifákban. Magyarország, Ausztria és Németország előadói közt élénk vita fejlődött ki amiatt, hogy a német előadó elutasító magatartást foglalt el Bazants és Földváry osztálytanácsos javaslatával szemben. Végül mégis közös határozatban egyeztek meg, amely szerint az értekezlet kívánatosnak mondta, hogy a középeurópai államok vámdíjszabásait tekintetében közeljenek egymáshoz. Az értekezlet utolsó tárgya a védjegyjogtalom egységesítésére vonatkozott. Pompéry Elemér miniszteri tanácsos, a magyar előadó élénk tetszés közben fejtegette, hogy az egységes szabályozásnak az egyes államok belső törvényhozásának megfelelő módosításából kell kiindulnia. Sadelauer elnök hálás szavakkal emlékezett meg a testvéregyesületek értékes közreműködéséről, azután Ottlik Iván államtitkár közölte a magyar egyesület határozatát, hogy 1913-ban Budapestre hívja össze a közös értekezletet. A meghívást élénk tetszés közben elfogadták s ezután az értekezlet véget ért. Este a belga egyesület hivatalos disztrakomát rendezett, amelyen részt vettek a legelőkelőbb belga személyiségek. A magyar egyesület nevében báró Hutvany Béla mondott köszönetet Belgium vendégseretetőit, kifejezve azt a reményt, hogy ezt a magyarak a jövő ősszel Budapesten viszonyozhatják.

A téglakartel tőkeszaporítása. A közönséges Tömör Faltéglákat Árusító R.-T., ahogy a téglakartelt nevezik, tudvalevőleg 1900-ban 1.000.000 korona alaptőkével alakult, amiből azonban csak 300.000 korona volt befizetve. Az április 30-ikára összehívott rendkívüli közgyűlésen újabb 200.000 korona befizetését fogják elhatározni, úgy hogy a téglakartel befizetett alaptőkéje 500.000 korona lesz.

Az Egyesült Téglak- és Csementgyár Részvénytársaság ma tartott közgyűlésén a tavalyival azonos osztaléknak, azaz részvényenkint 18 koronának kifizetését határozta el.

A népesedés politikai és gazdasági jelentősége. Katona Béla hírlapíró-társunk az OMGE. szociális bizottságában ma egy rendkívül nagy-érdeklő és igazán nagyszerű előadást tartott a népesedés politikai és gazdasági jelentőségéről. Az előadás valóban szenzációs sikerű volt s benne Katona Béla egészen új oldalról mutatkozott be.

A Tavasz Vásár programja. A budapesti áruminta vásár VII. tavaszi vásárját április 18-án nyitják meg Beöthy László kereskedelemügyi miniszter és Bárczy István polgármester jelenlétében. A vásár bezárólag április 23-ig tart. A vásár két napján, április 19. és 22-én csak nagybani árusítás van megengedve, egyébként a közönség a többi napokon este hétig léphet a kiállítás területére.

A belgrádi kiállítás. Belgrádból jelentik: A magyar áruminta-kiállítás mai ünnepélyes megnyitására jelen voltak a szerb kormány képviselői, a diplomáciai kar, az idegen konzulok, Ugron osztrák-magyar követ, a követség és a konzulátus sze-

mélyzetével, ugyesintén a szerb és a külföldi sajtó képviselői. A kiállításon 200 magyar iparos és kereskedő cég vesz részt.

Tavaszi áruminta-kiállítás. A székesfővárosi Vigadóban április 18-án nyílik meg a tavaszi áruminta-kiállítás, melynek posztó- és szövetosztályában ki van állítva az a nadrágszoritó ujdonság, amelyet Tassy Gyula, a Budapesti Közveti Vaspálya Társaság titkára talált fel. Ez a „Halley“ néven elnevezett, gummból készült új nadrágszoritó kétoldalt a csipőn nyer alkalmazást és a ruházatkodást kényelmessé és egészségi szempontból kifogástalanná teszi. Vikár Béla székesfővárosi bizottsági tag, a budapesti szabóiparosok termelőszövetkezetének elnöke, az új praktikus találmányt rendkívül meleg ajánló szakvélemény kíséretében küldte be a kiállítás igazgatóságának.

Fizetésképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Lamoth Sándor Delta. — Karsai és Társa Nagyvárad. — Aczél Salamon Szombathely. — Pers Vilmos Fadd. — Özv. Spitzer Riza Belovár. — Kantzler Emánuel Tiszafüred. — Neumann Fülöp Budapest, Rombach-utca 1.

Egybehívott közgyűlések.

Április 27. Magyar Általános Közvetány r. t. (r. k.)
 Április 28. Magyar Pénzüntézetek Központi Hitelbankja (r. k.)
 Április 29. Budapesti Közveti Vaspálya Társaság (r. k.)
 Április 30. Ganz és Társa (Danubius-czég) wagon- és hajógyár r. t. (r. k.)

Nyiltter.

Előváltan közzétetté nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Nyilatkozat!

A Pesti Napló mai, keddi, 91-ik számában „Gazdát cserélt a Törley-féle pezsgőgyár“ czím alatt egy közlemény jelent meg, mely elejétől végig légből kapott koholmány. Megszoktuk mi is és talán az újságolvasó közönség is az ilyen kacsák szárnyra bocsátását; mi a magunk részéről nem is tartanók eszékesnek a szóban levő közlemény demontálását, ha nem látnánk benne tendenciát.

Ha április elsején jelent volna meg a cikk, akkor rossz és éretlen tréfának minősítettük volna. Ma azonban rásütjük a rosszakaratu szándékosság bélyegét és a legerélyesebben tiltakozunk az ilyen manőver ellen!

Gyárunkat változtatlanul magunk vezetjük tovább saját nevéünk és cégünk alatt és annak üzembem tartásáról a jövőre is kizárólag magunk gondoskodunk.

Nem kérünk az illető részvénytársaság tárcgatásából!

A „Pesti Napló“ ezen közleménye megtanított bennünket, hogy nálunk Magyarországon iparvállalatot lehet megvásárolni eladó nélkül.

Budapest, 1912. április 16.

Törley Józ. és Tsa

pezsgőgyárak

cs. és kir. udvari szállítók
 József főherceg 6 cs. és kir. fensége
 udvari szállítók

VIZÁLLÁS.

április 15. április 15.		április 16. április 15.	
m é t e r		m é t e r	
Inn	Schärding 1.82 1.90	Risze	M.-Sziget 1.06 1.20
Duna	Passau 2.34 3.14		Tekeháza 1.28 1.65
	Linz 0.20 0.62		V.-Namény 7.18 7.20
	Bécs 0.62 1.26		Tokaj 7.10 6.95
	Pozsony 2.70 3.19		Tiszafüred 6.12 6.04
	Komárom 4.08 4.52		Szolnok 6.25 6.22
	Budapest 4.14 4.26		Csongrád 8. — 6.81
	Paks 3.95 3.73		Szeged 6.74 6.64
	Mohács 4.84 4.66		T.-Beosa 5.20 5.12
	Gombos 0. — 4.69		Titel 0. — 4.98
	Újvidék 4.81 4.28	Óndava	Hoor 0.60 4.90
	Pancsova 0. — 4.69	Tzoly	Bártfa 0.43 0.43
	Orsova 4.24 4.52	Bosnyó	Ladmóca 5.93 5.88
Norva	Norvafalu 2.98 3.07	Sajó	Zsolca 2.18 2.28
Vág	Zelna 1.16 1.48	Hernád	H.-Német 1.08 0.93
	Trencsén 1.02 1.28	Berettyó	Margitta 1.88 1.83
	Szered 1.50 1.80	B.-Újfalu	2.96 2.71
Rába	Szt.-Goththár 0.20 0.16	Kőrös	Csucsá 0.68 0.70
	Sárvíz 0.18 0.07		N.-Várad 0.65 0.53
	Győr 3.88 3.56		Belényes 0. — 0.75
Órava	Varasd 1.62 1.75		Tenke 0. — 0.66
	Zákány 0.09 0.02		Guraboncs 1.10 1. —
	Bárcs 0.80 0.72		Borosjenő 1.04 0.40
	Eszék 2.42 2.18		Békes 4.84 4.98
Mura	M.-Szerdah 0.04 1.08		Gyoma 5.80 5.96
Száva	Zágráb 0.44 0. —	Garo	Gy.-Fehérvár 2.65 2.80
	Szisztek 3.87 3.88		Branyicska 0. — 0. —
	Mitrovicza 5.88 5.22		Arad 1.24 0. —
	Décs 1.73 2.13		Makó 3.26 2.28
	Szentmár 4.28 3.24		Lugos 1.85 1.80
Kraszna	N.-Majtény 4.68 0. —	Temes	K.-Kostály 1.60 1.80
Latorczamunkács	0.68 0.85	Ságs	Kiszető 1. — 0.96
Laborecz	Homonna 0.52 0.87		Temesvár 0.05 0.10
Ung	Perecseny 0.63 0. —		Becskereka 1.28 1.20

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátözsde.

A készáru piacra ma kedvtelen volt a hangulat. Csekély kínálattal szemben a malmok tartózkodók voltak, nagyon csekély vételkedvet mutattak és később rosszabb árakat is ígértek. Mivel másrészt az árubirtokosok sem erőltették a dolgot, korlátozott maradt a forgalom, amelynek folyamán alig 10.000 q buza kelt el, eleinte változatlan tegnapi áron, később pedig ennél 5 fillérrel olcsóbban. A legdrágább eladási ár 12.20 korona volt 82 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 11.85 korona 78 kilós pancsovai búzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs 5 fillérrel olcsóbb, a zab és a tengeri változatlan. Forgalmába került: 1800 q rozs 10.30—10.37 $\frac{1}{2}$ koronás áron és 300 q zab 10.45—10.52 $\frac{1}{2}$ koronás áron. A határidőpiacra a mai üzlet szilárdan és a tegnapi árlatnál magasabb jegyzésekkel indult meg. A forgalom folyamán a vidékről beérkezett kedvezőbb időjárás hírekre mindazok, akik tegnap véleményes vásárlásokat eszközöltek, sürgősen realizálni kezdtek, minek folytán meglehetősen lanyhult az irányzat és lényegesen csökkentek az árfolyamok. Az áprilisi buza 2 fillérrel a tegnapi zárlaton fölül, 11.73 koronán indult, 11.76 koronáig javult, aztán 11.61-ig csökkent és zárlatkor 11.66 koronán maradt. Az októberi buza 10.96 koronás kezdő árfolyama nyomában a megnyitás után 11.01-ig emelkedett, aztán 10.90-ig csökkent, majd megint 10.95-ig javult és 10.92 koronán zárult. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza 5 fillérrel, a májusi buza 6 fillérrel, az októberi buza 5 fillérrel, az áprilisi rozs 11 fillérrel, az októberi rozs 6 fillérrel, az áprilisi zab 19 fillérrel, az októberi zab 5 fillérrel, a májusi tengeri 8 fillérrel csökkent.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	23.50—23.70
"	76	—	80	23.55—23.80
"	77	—	81	23.65—23.95
"	78	23.25—23.60	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	23.30—23.50
"	76	—	80	23.45—23.65
"	77	—	81	23.60—23.75
"	78	23.15—23.40	82	—
Festvidéki	75	—	79	23.30—23.50
"	76	—	80	23.45—23.65
"	77	—	81	23.60—23.75
"	78	23.15—23.40	82	—
Bánsági	75	—	79	23.45—23.65
"	76	—	80	23.55—23.75
"	77	—	81	—
"	78	23.25—23.50	82	—

Bácskai	75	—	79	23.45—23.70
"	76	—	80	23.55—23.80
"	77	—	81	—
"	78	23.25—23.60	82	—
Rozs	I. rendű uj	—	—	20.80—21.00
"	középmínőségű uj	—	—	20.60—20.80
Arpa	takarmány I. rendű	—	—	19.30—19.80
Zab	I. rendű	—	—	21.30—21.50
"	II.	—	—	20.70—21.00
Tengeri	belföldi uj	—	—	18.10—18.45

Kötöttet:
 Buza. Tiszavidéki: 100 q 82 k 24.40 K, 100 q 81 k 24.40 K, 100 q 81 k 24.40 K, 100 q 81.5 k 24.30 K, 100 q 82 k 24.25 K, 300 q 80 k 24.15 K, 100 q 80 k 24.15 K, 300 q 79.5 k 24.15 K.
 Pestvidéki: 200 q 80 k 23.85 K, 300 q 80 k 24.00 K, 260 q 79.5 k 23.94 K, 250 q 78 k 23.84 K.
 Bácskai: 2500 q 78.4 k 24.00 K.
 Felsőmagyarországi: 400 q 81 k 24.20 K.
 Pancsovai: 3000 q 78 k 23.70 K.
 Rozs: 150 q 20.70 K ppar., 100 q 20.70 K ppar., 1100 q 20.70 K ppar., 300 q 20.75 K ppar., 150 q 20.60 K ppar.
 Zab: 200 q 21.05 K kpf., 100 q 20.90 K kpf.

A határidőpiacra kötöttet:
Délelőtt:
 Előfordult kötések (100 kg.-kint) 1912-re.
 Buza 1912 áprilisra 23.46—52—22—36—
 Májusi buza 23.36—38—16—26—22—
 Buza októberre 21.92—22.02—21.80—90—82—
 Rozs áprilisra 21.98—28—10—
 Rozs májusra 0.70—68—
 Rozs októberre 18.16—22—17.98—18.06—
 Zab áprilisra 20.72—32—
 Zab októberre 17.72—70—78—54—68—
 Tengeri 1912 májusra 18.20—28—34—12—17—10—
 Tengeri júliusra —18.30—28—32—06—14—19—
 Tengeri augusztusra 18.30—22—1—

1 óra 30 percetkor sárvának:

Buza áprilisra	23.32—23.34
Buza májusra	23.18—23.0
Buza októberre	21.84—21.86
Áprilisi rozs	21.08—21.10
Rozs októberre	18.—18.02
Zab áprilisra	20.32—20.34
Zab októberre	17.64—17.66
Tengeri 1912 májusra	18.1—18.14
Tengeri júliusra	18.62—18.14
Tengeri augusztusra	18.10—18.12
Káposztarepeze augusztusra	32.90—33.10

Budapesti gabonaforgalom.
 1912. április 14-től 1912. április 15-ig.

	Érkezett méter mázsa	Elszállított méter mázsa
Buza	45842	5000
Rozs	1761	1309
Arpa	255	—
Zab	23683	27681
Tengeri	39322	21495
Liszt	—	8988
Korpa	—	999

Értéktőzsde.
 A mai előtőzsde a belpolitikai helyzet bizonytalansága és néhány kisebb bank folytatódólagos realizálása nyomán lanyhán folyt a vásár, de a piacra került áru a bécsi piac és a külföldi tőzsdék barátságos magatartása nyomán, bár némi engedménnyel, de simán volt elhelyezhető. A ve-

ző piacon a Magyar Hitelrészvény, a helyi piacra a Közuti, a Jelzalog, a Rimamurányi és a Magyar Bankrészvény 2—3 koronával csökkent és gyöngén zárult. A készáru piacra az árnívó tartott, a magyar cukoripar-részvény újra tetemesen emelkedett. A zárlat nyugodt volt. A déli tőzsde elgyöngült s a nemzetközi piacz értékei lemorzsolódtak. A helyi értékek is tetemesen csökkentek. A készáru piac nyugodt volt, de a zárlat teljesen elgyöngült.

Előtőzsdén kötöttet: Osztrák hitel 636.50—637.75, Magyar hitel 826—827.25, Osztrák-magyar államvasut 727, Jelzalogbank 466—467, Leszámitolóbank 510—540.50, Rimamurányi 716—717.25, Közuti vasut 777.50—780, Magyar bank 660.50—661.50, Agrárbank 525.50—526.50, Budapesti általános villamossági 528—529, Magyar cukoripar 3220—3230, Magyar ruggyantagyár 581, Magyar villamossági 495.
A déli tőzsdén kötöttet: Osztrák hitel 655.75—656.50, Magyar hitel 825—826, Jelzalogbank 465—466, Leszámitolóbank 539, Rimamurányi 715.50, Közuti vasut 774—776, Városi vasut 409, Hazai bank 300, Magyar bank 660—662, 4 százalékos koronajáradék 80.10, Hazai sorsjegy 120.50, Agrárbank 524—526, Magyar cukoripar 3230—3245.

Bécsi gabonátözsde.

Bécs, április 16. (Saját tudósítónktól.) A hideg időjárás és a külföldi árjegyzések ellenére gabonaneműekben bágyadt volt az irányzat, mert a konzum tartózkodott a vásárlástól. Buza és rozs 5 fillért veszített, árpa tartott, tengeri még 5 fillérrel javult.

Jegyzetett buza: Tiszavidéki 12.45—12.80, bánsági és bácskai 12.30—12.60, mosoni és győri 11.80—12, felsőmagyarországi 11.80—12, délviasuti 11.75—11.95, marchfeldi 11.80—12.05.
 Rozs: Felsőmagyarországi 11.00—11.30, csepeli 10.95—11.10, pestmegyei 11—11.20, délviasuti 11.90—11.10, különféle magyarországi 11—11.25, marchfeldi 11.05—11.30.
 Árpa: Morvaországi 10.25—10.80, felsőmagyarországi 9.70—10.80, délviasuti 9.65—10, maláta 9.75—10, takarmány 9.50—9.75.
 Magyar tengeri 9.65—9.90, Cinquantin 10.75—11.15 K.
 Magyar zab: válogatott 11.30—11.65, elsőrendű 11.10—11.40, közepes 10.80—11.15, alsóausztriai 10.90—11.25 K.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, április 16. (Magyar értékek zárlata), 4 százekeos arany-járadék 108,50 Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 295.50, Magyar hitelbank részvény 825.50, Magyar leszámitoló és váltó részvény 5.8.—, Rimamurányi 715.85, Magyar cukoripar 3240, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 89.—, 4 százalékos magyar földterh. kötvény —, Magy. nyeres.-kölcs. sorsjegy 426.75, Kassa-Oderbergi Vasutészv. —, Magyar jelzalogbank —, Magy. kereskedelmi bank —.
 Bécs, április 16. (Osztrák értékek zárlata), 4.2 százekeos papír-járadék 89.40, 4 százalékos osztrák arany aradék 113.60, 1860-as sorsjegy —, Osztrák hit el sorsjegy —, Angol osztrák bankrészvény —, Bécsi Bankverein 631.60, Osztrák-magyar bank 1980, Déli vasut 106.25, Dunagőzhajózási r.-t. 1.45, Dohány részv. 327.—, Cs. k. arany (vert) 11.38, Német bankv.

ÉKSZER, EZÜST, ÓRA

Eredeti szabott gyári árak

gyári áron beszerezhető, készpénz és angol-rendszerű részletfizetésre is.

Eredeti szabott gyári árak

SÁRGA JÁNOS

osász. és kir. udvari szállító, ékszerész és műtövsnéi

BUDAPEST
 IV. ker., Kigyó-tér 5. szám.

KOLOZSVÁR
 Mátyás Király-tér 13. szám.

Szabad megtekintés vételkényszer nélkül.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vidékre készséggel küldök választékot.

617.83. Osztr. Lloyd 546.— 4.2 szaz. ezüst jár 89.40— 92.75 Osztr. koronajáradék 89.35, 1864-es sorsj. — Osztrák hitelintézeti részvény 637.75, Union-Bank 611.50 Osztrák Länderbank 531.65, Osztrák-magyar államvasút 126 —, Elbavölgyi vasút —, Alpési részvény 936.50 20 frankos 19.17, Londoni váltóár 241.25 Lipótkohó 623.— Török sorsjegy 243.25.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, április 16. (Értéktőzsde.) Magasabb jegyzések, a vaspiazzokról érkezett kedvezőbb jelentések és a pénzpiacz állandó javulása szilárd megnyitást eredményezett, amelyet a Titanic katasztrófája semmiképp nem befolyásolt. Kanada- és Ilianza-részvények kivételével, amelyek ismét az érdeklődés központjában állanak, főleg a török sorsjegyek és bányászati értékek, rombachi, harpeni és Phönix favorizálásával igen élénk üzlet tárgyai voltak. Jobban tartották magukat továbbá déli vasút és Prinz Heinrich vasút, míg villamosági értékek eleinte el voltak hanyagolva, később azonban szintén emelkedtek. A további folyamatban az üzlet esekély áringadozások mellett meglehetősen szűk határok között mozgott, de az alapirányzat szilárd maradt, amire a magánkamatláb újabb csökkenése is hozzájárult. A készpénzpiacz ipari értékei tulnyomórészt szilárdak és magasak voltak. Napi pénz 3 százalék, magánkamatláb 3 ötnyolcad százalék.

Berlin, április 16. Zárlat. (Saját tudósítónktól. Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papíráradék 92.90, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 96.60, osztr. hitelrészvény 199.20, Déli vasút 16.30, orosz bankjegyek 215.80, 4 százalékos új orosz kölcsön 91.20, Discontó Commandit 184.20, Dinamittruszt 188.—, Harpeni —, Unifikált török járadék 91.75, 4.2 százalékos ezüst jár. 89.50, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.20, Magyar koronajáradék 89.—, Osztrák-magyar államvasút —, Bécsi váltóár 847.75, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 263.—, Gelsenkircheni 197.40, Laurakohó 180.—.

Frankfurt, április 16. Zárlat. 4.20% papíráradék —, 4 szaz.-os osztr. ar.-jár. 96.50 Magyar ar.-jár. 91.40 Osztr. hitelint. részv. 199.18 Osztrák-magyar államvasút 153.17 Északnyugati vasút —, Bustieh radi vasút —, Londoni váltóár —, Bécsi Bank verejé 133.90 Villamos részvény — 3 százalékos magyar aranykölcsön 74.20, 4.2 százalékos ezüstjáradék

92.25. Osztrák koronajáradék 89.60, Magyar koronajáradék 89.— Osztrák-magyar bank 141.20 Déli vasút részvény 17.38, Elbavölgyi vasút —, Bécsi váltóár 847.75, Párisi váltóár 811.66, Union bankrészv. —.

Hamburg, április 16. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 92.—, 1860. sorsjegy —. Déli vasút 17.20 4 százalékos aranyjáradék 96.15, Osztrák hitelrészvény 199.— Osztrák-magyar államvasút —, Olasz járadék 94.50, 4 százalékos Magyar aranyjáradék —. London, április 16. Angol consol 78.

Páris, április 16. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 92.50. Osztr. aranyjáradék 99.30 Magyar arany járadék 94.35, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről — 3/4 százalékos Olasz járadék 94.40 Déli vasúti elsőbbségi kötv. 272.—, 5 százalékos marokkói járadék 526.— 4 százalékos 1890. román köles 96.40 4 százalékos amort. románjár. 1905. —, 5 százalékos orosz járadék 106.50 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 101.45 4 százalékos spanyol jár. 95.20 4 százalékos unifikált török jár. 89.50 Török sorsjegy 206.75 Török dohányrészvény —, Osztrák földhitelintézet —, Osztrák Länderbank —, Magyarjelzálog bank 493.—, Banque de Paris 177.50. Banque Ottomane 686.—, Osztrák-magyar államvasút —, Déli vasút 122.—, Meridionalvasút 599.—, Hartman gépgyár 782.— Rio Tinto 19.72, Sucrerie d'Égypte 90.—, Tula 940.—, Uríkányi község 180, Chartered 40. 5, De Beers 512.—, East Rand 81.75, Jagersfontein 167.50 Trans. Land Compan 47.25 Váltó Amsterdamra (rövid) 209.—, Váltó német piaczokra (rövid) 1:3.18 Váltó Bécsre (rövid) 104.56, Váltó Belgiumra (rövid) 10/32 Olasz arany váltó (rövid) 1 1/4 Váltó Svájcra (rövid) 3/16 Csekk Londonra 252.40 Magánkamatláb 3/4.

Üzleti tudósítások

Buzakorpa.

Table with 2 columns: Item description and price range. Includes Finom korpa, Durva korpa, and their prices for different periods.

Zsiradékok.

Table with 2 columns: Item description and price range. Includes Disznózsír budapesti, Szalonna, and Városi zsírok.

Kőbányai sertéspiac.

Április 16. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 157—158 fill.

lér. Fialat közép (páronkint 251—320 klg.-ig terjedő súlyban) 160—162 fillér. Közép (páronkint 240—280 klg.) 168—172 fillérig.

Sertéslelészám: 1912. évi április 14. napján volt készlet 30461 drb., — 1912. április 15-én elszállított 162 drb., — 1912. április 16. napjára maradt készletben 30299 drb. A hizott sertésüzlet irányzata változatlan.

Budapesti szurómarhavásár.

Április 16. Felhajtott: 1174 drb élő borjú, 1 drb leölt borjú.

Árjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 116—126 fillérig, kivételesen 121—136 fillér, középmínőségű élő borjúkért 104—114 fillérig, silány és rugott borjúkért 90—102 fillérig

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbiztonsági igazgatóságától. 1912. április 16-án.) Előző napi eladatlan maradvány 338 drb sertés. Pótfelhajtás 174 drb sertés. Mai felhajtás (egy negyed 4-ig) 961 drb sertés, 15 drb süldő. Összesen 1473 drb sertés, 15 drb süldő. Eladott 1037 drb sertés, 4 drb süldő. Mai maradvány 436 drb sertés, 11 drb süldő.

Árjegyzés. Zsírsertés. Öreg I. rendű 350 klg. felüli ételsúlyonál 148—152 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felüli ételsúlyonál 152—166 fillér. Fialat közép 220—300 klg.-ig ételsúlyonál 164—174 fillér. Fialat könnyű 120 klg.-ig ételsúlyonál 174—180 fillér. Hussertés nehéz 300 klg. felüli ételsúlyonál 154 fillér. Hussertés könnyű 140—300 klg.-ig ételsúlyonál 162—182 fillér. Süldő 50 klg.-ig beföldi ételsúlyban 126 fillér. A vásár irányzata lanyha. Az árak 4—6 fillérrel csökkentek.

Bécsi sertésvásár.

Április 16. A mai sertésvásárra 13.937 darabot jelentettek be, melyből a vásár kezdetéig felhajtott 9162 fiatal és 8740 hizott sertés.

Árak: elsőrendű 141—144 fillér; középnéhez 135—140; könnyű hizott 126—133 fillér; fiatal sertés 106—140 fillér; kilogrammonként, ételsúlyban, fogyasztást adó nélkül.

Felölös szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Main financial table titled 'Budapesti értéktőzsde' with multiple columns for various securities, banks, and exchange rates. Includes sub-sections like 'Allamadósság', 'Bankok', 'Takarékpénztárak', 'Biztosító társaságok', 'Gőzmalomok', 'Iparvállalatok', 'Sorsjegyek', and 'Közlökedési vállalatok'.

Étvágytalanságnál

Dr. Hommel-féle Haematogen biztos eredményű! 20 éves sikert! **Óvás! A Dr. Hommel nevet hangsúlyozni kell.**

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 16. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter Hild György adóhivatali főosztályát a fehértemplomi adóhivatalnál, jelen állomáshelyén és a IX. fizetési osztályban való meghagyása mellett, adóhivatali ellenőrré; Kendresy János pénzügyi irodatisztát a szegedi pénzügyigazgatóságnál, a X. fizetési osztályban való meghagyása mellett, pénzügyi irodavezetővé a segesvári pénzügyigazgatósághoz; Schmidt Lipót segélydíjas pénzügyi számvizsgálókat a zombori pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségénél, a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű pénzügyi számtisztát a pécsi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez; Bokotey Tódor felsővisői adóhivatali gyakorlókat a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tisztát a moesi adóhivatalhoz; Baulovits Miklós eperjesi adóhivatali díjnyújtó ideiglenes minőségű segélydíjas adóhivatali gyakorlókat a felsővisői adóhivatalhoz; Winterstein Viktor líptőszentmiklósi lakost ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számvizsgálókat a líptőszentmiklósi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez;

a közös pénzügyminiszter a közös pénzügyminiszterium bosnyák-hercegovinai osztályában Dostál János számtisztet számvizsgálóvá;

az igazságügyminiszter Fürst Péter szegedi ítélőtáblai díjnyújtó a billéi járásbíróshoz innokká; a beregszászi munkásbiztosítási választott bíróság helyetteselnökévé dr. Gulácsy Pál beregszászi törvényszéki bírót három év tartamára;

a fiunei és magyar-horvát tengerpartj kormányzó, mint a tengerészeti hatóság elnöke Battestini Andrást, értesítéssel ellátott díjnyújtó a tengerészeti hatóság személyzeti létszámába fizetés nélküli irodasegéd-tisztát; a budapesti ítélőtábla elnöke Bojtok Károly árpádhalmi lakos, végzett joghallgatót, Antóni János turkevei lakos, ügyvédjelöltet a budapesti ítélőtábla területére joggyakorlókká;

a sátoraljanjhelyi törvényszék elnöke Balla Bertalan sátoraljanjhelyi törvényszéki napibéres szolgát a homonnai járásbíróshoz hivatalosul nevezte ki.

Áthelyezések. A pénzügyminiszter Szász Dénes ideiglenes nyugdíjazott adóhivatali ellenőrt ebben a minőségében és a X. fizetési osztályba való sorsolással.

a tényleges szolgálatba visszahelyezte a nyarászterdai m. kir. adóhivatalhoz;

az igazságügyminiszter Grusz Sándor lemesi kir. járásbírósi jegyzőt a sátoraljanjhelyi kir. törvényszékhez, Krahulecz Pál lemesi kir. járásbírósi innokot az eperjesi kir. járásbíróshoz, Rubovics Sámuel lemesi kir. járásbírósi végrehajtót az eperjesi járásbíróshoz helyezte át.

Megbízás. Az igazságügyminiszter dr. Lányi Tivadar jászai járásbíróst a rimaszombati kir. törvényszékénél fölmerülő törvényszéki orvosi teendők elvégzésével bízta meg.

Előléptetés. Bosznia és Hercegovina országos kormányának főnöke dr. Saaf Milán kereskedelmi szakiskolai tanítót létszámon felül, a IX. fizetési osztályba léptette elő.

Névmagyarázatok. A belügyminiszter Groz Sándor budapesti lakos Nagya, Klein Árpád szolnoki lakos Kálmánra, kiskoru Klein Mórca budapesti lakos Korányira, Friedsam Sándor debreczeni lakos, valamint Alfréd és Margit nevű kiskoru gyermekei Faragóra, kiskoru Panik József budapesti lakos Szigetire, kiskoru Piribauer János pécsi lakos Patakira, kiskoru Spiegel János halasi lakos Luczaira, kiskoru Csajkovits Tivadar halmi lakos Hajósa, kiskoru Búdi Árpád halmi lakos Budaházira, Baumgartner Gusztáv máv. váltókezelő, komáromi lakos Gyöngyösire, Muresián László máv. vonatfőkező, kolozsvári lakos, valamint Muresián László, Erzsébet, János és Mária nevű kiskoru gyermekei Marosira, kiskoru Trabalka József tanítóképzőintézeti tanuló, pécsi lakos Táborra, Adler Gyula budapesti lakos Áesra, Keszler Sándor marosvásárhelyi illetőségű, ugyanottani lakos Farkasra, Schwarz Mór budapesti lakos, valamint Ipore és Erzsébet nevű kiskoru gyermekei Fekete névre, Rosenbaum Sándor temesvári lakos Róza névre, kiskoru Lévinger Ilona budapesti lakos Balla névre kért átváltoztatását megengedte.

Használjon szaggatás, fejfájás, oldalnyílás, hátsó- és deréktájdalmak ellen

Dr. BOROVSKY-féle kellemes illatú

BOROLINT,

Ára 80 fillér, próbaüveg 60 fillér.

Mosakodásra, széplő és legjobb fertőtlenítő. **Hyálkaoldásra, köhögés és rekedtség ellen**

BOROLIN-SZAPPANT, BOROLIN-CUKORKÁT.

Ára árbontként 80 és 80 fillér. Ára csomagontként 20 és 40 fill.

Kapható mindenütt.

IDŐJÁRÁS.

Uz elmúlt nap időjárásának áttekintése.

Hazánkban az idő változékony, többnyire borult és a Nagy Alföldnek, meg Erdélynek déli felén csapadékos volt; ma reggelre északon derülés állott be.

A hőmérséklet észak felől ismét süllyedést mutat, éjjeli fagy pedig az ország északi felén sokhelyütt fordult elő; a maximum 14 C fok volt Czirkveniczán a minimum pedig 7 C fok Tatrafüreden.

Prognózis a következő 24 órára:

Erős éjjeli lehülés és délen még némi csapadék várható.

(Sürgöny-prog.: Éjjeli fagy, délen elvétve csapadék.)

Állomás	Légnymás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerinti	Szélirány és erője	Felhőzet		Csapadék mm.		Hőmérséklet	
				max.	min.	max.	min.		
A-Szatmár	69.6	0.8	SE	2	1	—	13	2	2
Ungvár	67.4	2.0	NE	1	0	—	10	6	3
Késmárk	69.9	1.0	N	2	0	—	4	8	4
Losonc	67.7	0.5	N	1	0	—	12	4	2
Ógyalla	67.1	3.5	E	1	3	—	7	2	1
Budapest	67.5	3.0	NW	2	3	—	9	1	2
Herény	67.9	1.7	N	2	3	—	9	2	1
Keszthely	67.5	2.3	N	2	3	—	9	1	1
Pécs	66.8	4.0	NE	2	4	—	7	1	0
Zágráb	66.7	4.0	NE	1	4	—	5	1	1
Fiume	62.0	8.7	NE	4	4	—	15	4	0
Szeged	66.5	2.4	NE	2	4	1	7	0	1
Temesvár	66.0	4.0	E	4	0	9	7	1	1
Nagyvárad	65.9	3.8	E	4	0	—	7	1	1
Kolozsvár	68.1	0.9	NE	1	4	2	7	3	2
Nagysebzen	67.0	1.6	E	8	8	3	9	2	2
Szatmár	—	5.2	NE	1	2	—	7	1	1
Eger	—	3.4	NE	2	1	—	8	3	3
Arvad-Aralja	—	1.8	NW	3	0	—	1	5	7
Selmeczbánya	—	0.7	NE	1	1	—	1	7	1
Komárom	—	8.2	E	1	2	—	2	1	1
Magyar-Ovár	—	0	NW	1	4	—	0	0	0
Sopron	—	0.0	—	0	0	—	0	0	0
Eszék	—	0.0	—	0	0	—	0	0	0
Cirkvenica	—	5.0	NE	4	4	—	15	6	0
Debrecen	—	1.3	NE	2	4	—	9	7	0
Kecskemét	—	2.0	NE	4	0	—	7	0	0
Orszáza	—	2.2	N	0	0	5	7	1	1
Arad	—	—	—	0	0	3	—	—	—
Zombolya	—	8.8	NE	1	4	10	7	1	1
Verecz	—	4.0	E	2	0	11	6	1	1
Orsova	—	5.0	NE	2	4	8	13	1	1

„EGYETÉRTÉS“

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: **PAJOR MÁTYÁS.**

A NAGY NAP.

— REGÉNY EGY KÖTETBEN. —

Irtta: **JEAN DE CARRE.**

Az ajtó hirtelen megnyílt, utat engedve a királynak, aki vadászöltönyben rontott be a szobába, porlepetten lihegve, lóportól fekete kezekkel lépett be.

— Mit hallok, Manuel? — kiáltott fel. — Párisi ügyvivőd megérkezett?

— Itt áll, felséged előtt — felelte Godoi és Izquierdora mutatott. Ebben közölni akarta velünk a magával hozott azeneteket.

IV. Károly inkább lenyulatott, mintsem leült egy zsolyéire, míg a királyné folytatta férje megjelenése miatt félbehagyott szavait.

— Beszéljen, don Eugenio, látja, hogy türelmetlenül lessük szavait.

De a király szavába vágott a diplomatanak.

— Miért nem válaszolt a császár leveleinkre? — kérdezte tőle.

— Felség — felelte mély tisztelettel Izquierdo — a császár azért nem válaszolt, mert félt megszomorítani felségedet. Meg kell azonban vallanom, hogy ez nálam csak föltevés, nem kegyeskedett velem közölni hallgatása okát. Csak egyetlen egyszer tett czélzást előttem felséged soraira s akkor kijelentette, hogy nem találja helyénvalónak a közbelépést a királyi család czivakodásaiba. Erre a szóra a király felpattant.

— Czivakodásnak nevezi fiam fellázadását s a szigorúságot, melyet gyakorolnom kellett?!

Izquierdo hideg nyugalommal meghajlott és tovább beszélt.

A császár úgy véli, hogy ezek a czivakodások — a saját kifejezéseit használom; — gyöngyözik és lealacsonyítják a királyi tekintélyt.

— De biz' Isten, úgy veszem észre, hogy leckéztet minket!

— Nézete szerint felségednek véget kell szakítania ezeknek az egyenlenségeknek, amire különben szerencsés voltam azt válaszolhatni, hogy ő királyi fensége az aszturiai herceg visszatért a kötelesség útjára és hogy felséged megbocsájtott neki.

— De hiszen ez nem lehetett ismeretlen a császár előtt, — viszonzá a király.

— Tudattam vele, hogy fiam megbánta bűnét, amikor megkértem számára annak a kis Bonaparte-lánynak a kezét. És e tárgyban mik a szándékai?

— Nem tudom, felség. — A császár fentartotta magának, hogy személyesen fogja megmondani, amikor majd találkozni méltóztatnak egymással.

— Találkozunk! — kiáltott fel IV. Károly. Hol történnek ez a találkozások?

— Azt beszélik, hogy a császár legközelebb Bayonneba utazik és meghívja felségedet, hogy ott értekezzenek.

— Nem akarok kimenni országomból.

A királyné meglepetten nézett a férjére.

— Jobb szerencsed, ha a császár jön ide, Károly?

— Ez megtisztelőbb volna reánk nézve.

— És veszedelmesebb is. Napoleon Spanyolországban akkor, amikor már több, mint százezer katonát küldött ide? Nem tűnnek ez úgy fel, mintha meghódította volna?

— Én is a királyné gondolkodását osztom, — szólt de Ja Paix herceg.

— Ugy, hogy ha engem a császár Bayonneba hív...

— Nem tudom, hogy milyen okokra való hivatalozás mellett tagadhatná meg felséged az odamenetelt, — vágott a király szavába Godoi herceg. Azután a következő fordult s megkérdezte tőle: — Nincs egyéb mondandó nekünk, Eugenie? Egyedül ezen újságok közlése miatt hagytad el Páris?

Erre a kérdésre Izquierdo habozni látszott; alattomban integetett Godoinak, de a királyné észrevette ezt az integetést s méltósággal mondá:

— Manuelnek nincsenek titkai előttünk, don Izquierdo. A király előtt semminek sem szabad ismeretlennek maradni.

A diplomata elszánta magát a válaszadásra:

— Elhagytam Páris, mert a császár megküldte nekem a parancsot. Lehetetlen volt kitalálnom, hogy miért változott meg velem szemben a hangulata, de tény, hogy megváltozott. Napoleon vonakodott fogadni távozásom előtt. Jelenlétem nem volt többé kellemes neki. A küldetés, melylyel megbízott, csak ürügy volt eltávolításomra — folytatta Izquierdo. — bocsásson meg nekem, felség, ha szavaim növelik az aggodalmat, de bűnös volnék, ha elhallgaltam azt, amit igaznak hiszek. A császár — ez az én meggyőződés, — czéljával tüzte ki a spanyol korona megszerzését. Muratot bízta meg akaratának végrehajtásával és Murat már ki van jelölve a korona viselésére. A dolgot ő maga sem nagyon titkolja.

— Én már régen megsejtettem Napoleon szándékait! — kiáltott fel a királyné. — Figyelmeztettelek, Károly. Rámattantam a veszedlyre mindjárt aznap, amelyen a francia katonák átlépték a határt. Nem akartál meghallgatni, pedig hát igazam volt. A király nem esüggedett el, nyugodtabb maradt, mint neje.

— Talán nagyon is korai volna, megjedniünk, — felelte. — Még eddig mindig csak a bizalom és érdeklődés megnyilvánulását éreztem a császár részéről.

— Azért tette, hogy jobban megeshasson.

— Még vonakodom elhinni, de ha ennyire rászédett volna, népemhez fordulnék. Mellénk sorakozna, hogy megvédelmezzon.

(Folyt. köv.)

SZINHÁZAK.

Szerda, 1912. április 17-én.

II. KIR. OPERAHÁZ.

Tosca.

Meződráma 3 felv. Zenéjét szerz. Puccini G. Szövegét Sardou V. drámája nyomán írta: Illica L. és Giacosa G. Ford.: Várady S.

Személyek:
 Tosca énekesnő V. Krammer
 Cavaradossi Mario Körny I.
 Bártol Scarpia Takáts
 Angelotti Cesare Kornai
 A sekrestyés Hegedűs
 Spolella Kertész
 Sciarone Kárpát
 Birtónő Ney B.
 Pásztorú Háber Gy.

Kezdeté 1/2 8 óraker.

NÉPÓPERA.

Az Olasz operatársulat vendégjátéka.

La Bohème

(BOHEMELET)
 Dalmú 4 képből. Zenéjét szerzette: Puccini Giacomo. Szövegét írta: Giacosa és Illica. Fordította Radó Antal.

Személyek:
 Rodolphe P. Navia
 Schunard U. Carozzi
 Marcel Demares E.
 Colline L. Lucetti
 Musette M. Dorai
 Mimi Ida Quaiatti

Kezdeté 1/2 8 óraker.

KIRÁLY SZINHÁZ.

A gésák.

Vagy egy japán teaház története. Operett 3 felvonásban. Írta: Owen Hall. Zenéjét szerzte: Sidney Jones. Fordította: Faj J. Béla és M. Kai Emu.

Személyek:
 Fairfax Luxosy
 Fronville Krasznay
 Stauley Fényes A.
 Imári Márk Horos
 Van-Gel Rátkay
 Mimóza Fedák E.
 Juliette Lonzai A.
 Molly Seamore Berkly L.
 Lady Constant B. Rády G.

Kezdeté 1/2 8 óraker.

VIGSZINHÁZ.

A kalandor.

Színjáték három felvonásban. Írta: H. H. Herges. Ford.: Ferencz.

Személyek:
 Mahony Fenyvesi
 Elin, a felesége Varsányi I.
 Greenaway Hegedűs
 Joncherolles Köröndy
 Gordon Tany
 Gray Balassa
 Samuel Sarkadi
 Howel Győző
 Mrs. Efrangin Hiraszthy H.

Kezdeté 1/2 8 óraker.

ROYAL-ORFEUM.

VII. ERZSÉBET-KÖRUT 31. TELEFON 110-22.

Minden este 8 óraker legelsőrendű színházi és varié előadás.

Ma és a következő napokon: **WIESENTHAL** Elsa és Berta, a világhírű táncművésznők rövid vendégjátéka.

PAUL BECKERS „Das Original” teljesen új szolóműsorral. Fred Marion, Oscar & Suzette, The haunted Castle, Les Averinos, Maggie May, Szenzációs Kínos Szkecses, Bernáték kikocsiznak! Heltnai Jenő tréfája. Tűz 4 Orig. Cliftons, Les 6 Bravouroffs. K. Solti Hermin és Viragh Jenő új kuplékkal. Sorello D'Alme, Perez Grimaldi és a többi pompás áprilisi attrakció!

A téli kertben **Royal-Cabaret** Belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj. **Kuko Vince** és zenekara hajnalig muzsikál. 45 új, szenzációs ének- és tánc attrakció. Vasárnap, április 14-én délután 3/4 óraker mérsékelt helyáru nagy családi előadás teljes esti műsorral.

OMNIA A város legnagyobb és legelsőrendű mozgóképszínháza. Bejárati: József-körút 51. sz. Telefon 123-40.

„Slager ciklus” XVIII. soroz. A karbonár. Katonadráma 3 felvonás. történelmi műkép Tom, az életmentő. Amerikai színmű. Maxi az ebédnél. Vigjáték Max Linderrel a cim-sz-repben.

Ezenkívül több kitűnő vigjáték, természet utáni felvételek és aktuálisok.

Helyárak: Erkel-pály 2 K, Páholy 1.50 K, I. hely 1 K, II-III-IV 0.50 K. Előadások kezdete hétköznap d. u. 8/9 óraker, vasár- és ünnepnap délután 3/4 óraker.

NEMZETI SZINHÁZ.

Rang és mód.

Vigjáték 3 felvonásban. Írta: Szigeti József

Személyek:
 Bannai Gábor Gál
 Claris o. neje Vizváry M.
 Irma, leánya Verdi A.
 Bannai Gerő Szacsavay
 Krászbet, neje Blaha L.
 Sándor, fiuk Garamszeghy
 Auerburg gróf Ujházi E.
 Eitzi Oszkár báró Nádya
 Tauer, ekzszerész Horváth J.
 Wéber, halász Hajdu J.
 Klein, kezeskedő Abonyi Gy.

Kezdeté 1/2 8 óraker.

ÚJ SZINPAD.

Tavaszi mámor.

Proletártragedia Írta: Batta Lajos.

Személyek:
 András szolga, éjny Palaky J.
 Hirtelen, a gazdája Harsányi
 Az utkaparó Garas
 Esküdő Antalfy
 Veji Pesti
 Simon Hajdu
 Lőrincz Gellért
 Weisz, korcsmáros Darvas
 Cigányprímás Erődi

Kezdeté 1/2 8 óraker.

Kacagni — meghalni.

Egyfelvonásos. Írta: Max Daut-hendey. Fordította: Erdősi Dezso.

Személyek:
 Irette Bernard Simonyi M.
 Bernárd, az atyja Pesti
 Pierre, M. fiót Garas
 Calmet abbé Harsányi
 Claire Saláh Etel

Irodalom.

Egyfelvonásos. Írta: Schnitzler Artur. Fordította: Harmos Ilos.

Személyek:
 Clamens Antalfy
 Margit Harmos I.
 G. Ibert Gellért

Kezdeté 8 óraker.

MAGYAR SZINHÁZ.

A Frankfurtiak.

(Die fünf Frankfurter).

Vigjáték 3 felvonásban. Írta: Rössler Károly. Ford. Molnár F.

Személyek:
 Gudala asszony V. Ferral R.
 Anselm Vágó
 Nánán Szirmai
 Salamon Sebastyán
 Carl K. Riesz
 Jacob Pető
 Charlotte Nagy T.
 Gustav hercegre Törzs
 Christoph örfog Dobi
 Eveline hercegnő Toti J.
 Agórdó hercege Partos
 A hercegnő Csatal J.
 A brauberg gróf Papp

Kezdeté 1/2 8 óraker.

VARSZINHÁZ.

Nincs előadás.

URANIA SZINHÁZ.

Monte-Carlo és a Riviera.

Kezdeté 1/2 8 óraker.

BUDAPESTI SZINHÁZ.

Mayerék.

Böhözat 3 felvonásban. Írta: Fritz Friedmann-Frederich. Fordította és magyar szre alkalmazta: Szomorj Emil.

Személyek:
 Mayer Adolf Moric Feld
 Mayer Mórioné Dellné
 Mayer Irén Mányoky L.
 Mayer Frigyes Pillinszky
 M. Iyer Izák Fekete
 Mayer Jakab Fenyvesi
 F. Ató Vilmos Kienovics
 F. Ató Vilmosné Veszprémié
 Elit, leányuk Hollos T.
 Császár Roche lovag Gábor Ernő

Kezdeté 1/2 8 óraker.

APOLLO-PROJEKTORAF.

Városliget, utca 3-3. Telefon 68-39.

Szenzációs előadások. Rendes helyáru. — Mozgófényképsajg (heft aktualitások.) Az érony-oszósz (dán humoreszok). A tojás (szenzációs természetrajzi felvétel). A zenetanár (humoreszok). Veszélyes játék (társadalmi dráma 3 felvonásban).

Előadások kezdete hétköznapokon d. u. 6, vasár- és ünnepnapokon d. u. 4 óratól éjfélig, olytatolagosan.

A nm. vallás és közokt. miniszter elismerő leiratával kintüntetve.

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső

FOGORVOSI INTÉZETE

áthelyezve: Károly-körút 10. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása Szájpadlás nélküli műfogak, Tartós fogtömések. aranyhidak koronák. Jól használható fogsorok elkészítése és behelyezése.

Foghasások (altatásban is).

Jótállás mellett mérsékelt szabott áron.

Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

Fővárosi Orfeum

VI. Págymező-utca 17. WALDMANN IRÉN, igazgató.

Ma

GIAMPIETRO

a berlini Metropole-színház illusztris tagjának

vendégjátéka.

16 egyéb attrakció.

Az előadás kezdete 8 óraker.

TROCADERO

Telefon 15-50

VII. KIRÁLY-UTCZA 77. Pénztárszűrés 5-ker

NEMZETKÖZI KABARET.

Az áprilisi teljes új remek műsor!

Hilda Reiman József Schaffer Lafayette előadó művésznő. előadó művész. előlépek.

Hans Edelweiss tiroli énekesnő. Elise Giess szubrette

!!! Die unromalische Wohnung !!!

Schwand in 1 Akt von Ablender Engel. Tóth Maresa cabaret énekesnő. The 3 Hardinis zenejelent. Hilda Ernau táncművésznő. 12-14-ig 14 tánc attrakció fellépő szabad bomenat mellett. 1-5-ig keringőverseny pécsi Hegedűs Gyula zonganyzenekarral. Tegyelettel Zipser és Könignél Andrassy-ut 4. Kezdeté fél 9 óraker

Nyitva!

Angol-Park

Városliget. Hermina-ut 61-65.

A szezon szenzációja. Új sport. SKATING RINK. Kerekos korosolyapálya. A ragyogó óriási teremben: katonazene

Nyitva! Délelőtt 10-1 óráig is. Nyitva!

Az első kerekos korosolyapálya.

Angol tanítók és tanú ónók. — Nagyszerű korosolyák. Amerikai parrett. Pazar buffett. Kávéház. Vendéglő. A pályára váltott jegyek a parkba is érvényesek. Alpeli falu a lekedélyesebb hely. — Magas vasut — Meodrom. — Rodill — Csodakerék. — Varázskastély. Minden nap katonazene. — elépő-díj 20 fillér. Kapunyitás d. u. 8 óraker. — Kedvözményes jegyek a trafikokban.

Nyitva! nyitva!

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám.

Igazgató: Keleti Henrik. Főrendező: Rott Sándor

Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/2 9 óraker.

Ujdonság! Ma! Ujdonság!

„IN DER KANTINE“

és

„A vén kecske“.

Jegyek elővételben kaphatók: Folies Caprice Révay-utca 18. d. u. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig. Hirsch nagyzöldde Ambrassy-ut 19, és Sopronyi nagyzölddeben Rakóczi-ut 1. 12 óra után az 1-5 emeleti „Casino de Parisban” teljesen új műsor a világ legelső tánc-attrakcióinak felleptével.

Kíváitunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket a azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.

..... (Főpostával szemben)

„Altvater“

Gessler Budapest

CIRKUSZ-BEKETOW

Városliget. Telefon 107-48.

Mindennap este 9/10 óraker nagy sport és művészi előadás

50 művész és művésznő, 80 lo.

Fenomenális műsor. Macri Soldotti 9 oroszlan 3 tigris. Gerliardi Mohr az ugrók királya. Csütörtökön (félhétárrakkal) és vasnap gyermekeknek félhétárrakkal. Déltűn 4 óraker teljes előadás.

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31 TELEFON: 110-22

Ma és a következő napokon a felléimulhatatlan áprilisi műsor keretében:

Wiesenthal

Elsa és Berta, világhírű táncművésznők rövid vendégjátéka.

Paul Beckers

„Das original” teljesen új szolóműsorral.

Fred Marion. Maggie May.

4 Orig. Miftons. Oscar & Suzette

Les 6 Bravouroffs.

„Bernáték kikocsiznak” Szenzációs Kínos Szkecses. Itta: Heltnai Jenő.

A kísértetek kastélya!

(The haunted Castle) világhírű rejtjelmes látványosság.

Los Averinos Sorello D'Alme Perez Grimaldi

K. Solti Hermin és Viragh Jenő új kuplékkal és a többi pompás áprilisi attrakció!

A téli kertben **Royal-Cabaret** Belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj. **Kuko Vince** és zenekara hajnalig muzsikál. 45 új, szenzációs ének- és tánc attrakció. Vasárnap, április 21-én, déltűn 3/4 óraker mérsékelt helyáru nagy családi előadás teljes esti műsorral.

BRISTOLSZÁLLÓ

Legmodernebb berendezés

Fényes társalgótermek

Naponta tea hangverseny

DUNAPART-BUDAPEST

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31 TELEFON: 110-22

Ma és a következő napokon

Wiesenthal

ELSA és BERTA a világhírű táncművésznők rövid vendégjátéka.

Paul Beckers „Das Original”

új műsorral, azonkívül a teljes áprilisi műsor.

Rendes helyáru.

Jegyek az összes előadásokra — elővételi díj nélkül — vált-hatók a Royal Orfeum jegypénztáránál.

Erzsébet királyné

SÓSFÜRDŐ

ujjonnan átalakítva április 1-én nyit meg. Kitűnő gyógyeredmények főleg női bajoknál. Elő- és utóidőnyben mérsékelt szobaárak. Elő- és utóidőnyben mérsékelt szobaárak. Az elismert természetes budai Király keserűvíz (ezelőtt Matton. kiviteli telepe.

A fürdőigazgatóság.

STEINHARDT MULATO

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Ujdonság! 11 óraker Ujdonság!

Pillanat felvételek.

Böhözat. Írta: Korcsmáros Nándor.

9 óraker: 9 óraker:

CSINGILINGI.

Böhözat, írták: Olingor és Taussig. Ford. és átdolg. Steinhardt.

STEINHARDT, HUNYADI és GALAMBOS új kuplékkal.

Vasár- és ünnepnapokon déltűn mérsékelt helyáru előadás. Kezdeté fél 4 óraker. Ejjel után a remek téli kertben Sarkózi Pista zenekara, cabaret és tánc, belépti díj nélkül. Jegyek: d. u. 10-1-ig és d. u. 3-6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch-féle nagyzölddeben és a Hungaria fürdő pénztáránál kaphatók

BUTOR készpénzért és részletre
Nem kell banknál törleszteni
és semmiféle kamat nem számít-
tatik. Háló, ebéd, úri és
szalonberendezések, óriási vá-
laszték, egyszerű és
modern kivitelben.

FÜGGS BÓDOG butornagykereskedő
Budapest VII. Erzsébet-körút 32. Árjegyzék ingyen.

DARANYI LEGUJABB MODELLEK Számloló
ÉS LÁTHATÓ IRÁSU
összeadógépei

nem szorulnak reklámra.
Díjmentes
bernutatás
az ország
bármely
helyén.
Telefon 132-54.

DARANYI MIKSA
Első Magyar Számló- és Összeadó-
Kereskedelmi Vállalat, a Szállítványozási
és Iparbank részvénytársaság arzenáljára
Budapest, VI., Váci-körút 37.

CIMBALMOT
10 koronás részletfizetésre
10 évi jótállás mellett,
az általánosan elismert legzoli-
dabb kiviteléről híres

Reményi Mihály
cég, a magyar kir. zene-akadémia
házi hangszerkészítője szállít.

Budapest, Király-utca 58.
Kérjen árjegyzéket és prospektust.

MAGYAR KÖNYVTÁR Szerkeszti
RADÓ ANTAL.

Áprilisi újdonságok:

657-658. szám. *Shaw G. B.*
**SZOCIÁLIZMUS MILLIOMOSOK
SZÁMÁRA** és egyéb tanulmányok.
Fordította Benedek Marcell. Ára 60 fill.

659. szám. *Szomaházy István*
JÁNOS MESTER ÉS A FELESÉGE.
Elbeszélések. Ára 30 fill.

660. szám. *Lagerlöf Zselma*
**AZ EZÜSTBÁNYA
ÉS EGYÉB ELBESZÉLÉSEK.**
Svédből fordította Osváth Kálmán.
Ára 30 fill.

Kaphatók:
LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál
Budapest, VI., Andrassy-út 21.
és minden könyvkereskedésben
ahol a gyűjtemény teljes jegyzéke kívánatra
ingyen megkapható.

Teljes szikvizgyári berendezéseket,
szikvizgépeket, és az összes hozzá-
szifonokat valókat legjobb mi-
nőségben szállítanak

Dr. Wágner és Társai
Egyesült Gyárak Részvénytársaság
Budapest, IX., Tinódy-utca 3. szám.
Legnagyobb gyár e szakmában.

Tessék 1. sz. árjegyzékünket kérni és
ismertetést egyéb gyártási ágazatainkról.

HOFFMANN S. és V.
BUDAPEST, V. Zoltán-u. 18.

ADRIA
m. kir. tengerhajózási r.-t. vezérügynöksége.
Helyesbített hajójáratjegyzék.
1912. március havi hajójárat jegyzék.
FIUMÉBŐL:

Hova	Gőzös neve	Kelut
New-York	Laozia	1
Malta, Tunis, Algir, Oran, Gibraltár, La- rache, Tanger, Casa- blanca, Mazagan, Mogador*)	Széchenyi	5
New-York	Carpathia	9
Hamburg**)	Kythnos	1-10
Liverpool	Bulgarian	1-10
London	Nagy Lajos	5-15
Rotterdam, Antwerpen*)		5-15
Lisszabon, Leixoes, Bordeaux*)	Baross	5-15
Rouen*)	B. Kemény	5-15
Liverpool**)	Andalusian	5-15
London, Hull	Livorno	10-20
Liverpool	Pavia	10-20
New York	Saxonia	20
Pernambuco, Maccio, Bahia, Rio de Janeiro, Santos*)	Szent István	20
Malta, Tunis, Algir, Oran, Gibraltár, Larache, Tanger, Casablanca, Mazagan, Mogador*)	Adria	21
Hamburg**)	Róma	15-25
Liverpool**)	Arabian	15-25
Greenock	Buda II.	15-25
Hamburg**)	Bagdad	21-31
Rouen*)	Szeged	21-31
Glasgow*)		21-31
Hamburg**)	Austria	21-31
Liverpool	Thracia	21-31
London, Hull	Clio	21-31

A *gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triestet is érinti.
A **gal megjelölt kikötők érintésétől az igazgatóság el-
tekint, ha a gőzös elindulása előtt 8 nappal elegendő rakomány
nem jelentetnek be.

EREDETI SVÉDORSZÁGI SZAB. ROBUR NYERSOLAJMOTOR
számtalan előnyeivel fogva a
világ legjobb üzemgépe 200-300
lóerőig.
Megbízható, olcsó üzem.

Malomműemre, iparvállal-
atoknak, mindennemű
gazdasági és cséplési
célokra legjobban ajánl-
tatik.

Üzemköltség 1 1/2 fill.
Pénzügyi ellenőrzés

nincsen. Használt gőzgépek, motorok becsere-
lhetnek. Kedvező részletfizetés. — Teljes jótállás.
Árjegyzékkel és szakosított felvilágosításai szolgál:

LANDLER ÖDÖN
motortelepe, Budapest, VI., Lovag-u. 2

Heti műsor:

Április hó	Magy. Kir. Operaház	Nemzeti Színház	Népopera	Vígyszínház	Király Színház	Magyar Színház	Uj Szinpad	Budapesti Színház	Várszínház	Uránia
18	Csütörtök	Carmen	A csárnó	Triavata	A kalau'or	A gésák	A rablólovag	Tavaszi mámor Kaczagni — megháni Irodalom	—	Isteni színjáték
19	Péntek	—	A felhők	A kornev illai harangok	A ka'andor	A gésák	A frankfi tiak	A Mari Abátor Kasszián	—	Isteni színjáték
20	Szombat	Téli rego	A felhők	Rigoletto	Innocent	A gésák	Blanco Posnet elárutitása A sors embe e	A pénztárca Thermidor	—	Az országos színművészeti akadémia elő- adása
21	Délután: Vasárnap Este	A bibliás ember	A boszorkány	Troubadour	Györgyike, drága gyermek Tu'audot	Leányvásár A Gésák	Az a ibi Blanco Posnet elárutitása A sors embe e	Kaczagni — megal-i Irodalom A pénztárca Thermidor	—	A gymesi vadvirág

Valódi brünni szövetek
az 1912. évi tavaszi és nyári idényre,
Egy szelvény } 1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú } 1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához } 1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág és mellény) } 1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak } 1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K-ért,
szintugy felöltőszövetet, turistalódent, selyem-
kamgarnt stb. gyári áron küld mint megbízható és
szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.
Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha
szövetvásárlását közvetlen Siegel-Imhof cégnél,
a gyári piacon rendeli meg, igen jelentősek.
Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék.
Mintahú, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb
rendelésnél is, teljesen friss árban.

Közvetlen keleti behozatal.
Valódi **Perzsa és Smyrna szőnyegek**
nagy választékban kaphatók, budapesti la-
kóknak árfel-
emelés nélkül **részletfizetésre is.**

SZŐNYEG-UDVAR BUDAPEST, KIRÁLY-U. 32.
(az udvarban.)

Finom úri fehérneműek
legmodernebb kivitelben

SÓS BERNÁT

uridivat czégnél
VI., Budapest, Andrassy-út 50. sz.

UJ IDŐK
SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI
ÉS
MŰVÉSZETI KÉPES HETILAP.
Szerkeszti: HERCZEG FERENCZ.

Április elsejével új évfolyamot kezd az Uj Idők.
Ebben az évfolyamban is, mint mindig a szer-
kesztőség apparátusa azon működik, hogy minél
változatosabb és előkelő színvonalú számokat
adjon. Herczeg Ferencz nagyszerű új színművét:

„ÉVA BOSZORKÁNY”
az Uj Idők közli először, folytatásokban. Eredeti
regényt KRUDY GYULÁ-tól

„A FRANCZIA KASTÉLY”
címmel közli, akinek főmunkáját, gazdag színű
elbeszélő-vendéget régióli ismeri és szereti a közön-
ség. Herczeg Ferencz írása mellett csupa oly
novella, ismertető czikk, tanulmány és vers jelenik
meg az Uj Időkben, amit elsőrangú belletristák
egyenesen e lap számára írtak. Az eredeti regényen
kívül egy fordított regényt is közli, amely a kül-
földi irodalomban egy érdekes és poétikus műve.
A hat aktualitásairól Mühlbeck Károly humoros
fejtéczei számolnak be, amelyek hamar megszerz-
ték a közönség rokonszenvét s az Uj Idők illusz-
tratív részének külön érdekességei. Képeket, rajzo-
kat elismert neves művészekről hoz a lap, s a köz-
érdeklő eseményeket eredeti fényképfelvételekben
mutatja be. Az UJ IDŐK előfizetési ára negyven-
két 5 koróna. Előfizetni lehet a kiadó SINGER
és WOLFNER-nél (Andrassy-út 10.)
vagy bármely könyvkereskedés útján.

GUMMI-HALHÓLYAG ÓVSZER Valódi angol és francia különlegességek. tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 K. 3 tucattal 20% engedmény.

NAKIRA törv. védett, valódi indiai paragummi férfikülönlegeség tucattal 12.- korona. 3 tucattal 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és feljebb. ! Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. 1000 ábrával ingyen bérmentve és diszkrétan küldünk. !

UTERUS-SPRAI feltétlen megbízható női fecskendő különlegesség 14 kor.

PESSAR-OCL. rvsztilag rendezve 3, 5, 6, 8, 11 kor. 3 darab. 10% engedmény.

BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

Egy hónap alatt több mint **15.000** példány kelt el!

Humortól ragyogó, élvezetes, szatirikus olvasmány!

Második kiadás! **Irodalmunk jeleseinek karikatúrái!**

A MODERN KÖNYVTÁR legújabb száma: + KARINTHY FRIGYES Igy irtok ti IRODALMI KARIKATURÁK!

Major Henrik és Dezső Alajos rajzaival. **Ára 1 K 20!**

Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, Kemény Simon, Szabolcska Mihály, Szép Ernő, Gellért Oszkár, Kafka Margit, Füst Milán, Herceg Ferenc, Bródy Sándor, Molnár Ferenc, Móricz Zsigmond, Eötvös Károly, Mikszáth Kálmán, Wilde Oszkár, Ibsen Henrik stb., stb. művészi karikatúrái.

Az Athenaeum Irodalmi és nyomdai r.t. (Budapest, Rákóczi-út 34) kiadja. Kapható minden könyvkereskedésben!

Sajnos, de való,

hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, akinek vére és testi nedvei meg vannak fertőzve és aki fiatalon könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotban csak egy lehet gyökeresen segíteni, ha az illető olyan lelkiismeretes, nagy tapasztalatu specialista orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a neml életre vonatkozólag és az esetleg már meglévő bajokon is tud segíteni, akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magas tisztségen dr. Palócz v. kórházi orvos, egészségügyi tanár országos híri intézete (Budapest, IV., Múzeum-körút 13.), ahol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, hulyag-, hólyag-, ideg- és hátgerinczbajokat, az önfertőzés és szifilis utóbajait, mazómlést, elgyengült férfit (impotentiát), kezdődő elme zavart, aranyeret, sörveket, vérhajókat, bőrbetegségeket és a női neml szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak leveleire kimerítő felvilágosítást afelől, hogy otthon mi módon gyógyítható ki gyökeresen a bajából (a levélben csak válaszbélyeget kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik vagy kiváratra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10-12-ig d. u. 3-5 óráig, (vasárnap déli 12-ig) ENRICH 606 karát is végeznek. Cím: Dr. Palócz, specialista-orvos, Budapest, IV. kerület, Múzeum-körút 13.

Lekésott!

mert nincs jó órája, pedig megbízható, pontos járási órá!

POLGÁR KÁLMÁN műorásnál,

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 29. szám.

részletfizetésre is vásárolhat szigorúan szabott áron. Javítások és vidéki megrendelésekre különös figyelem! Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetk.

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Budapesti közuti vaspálya társaság.

Hirdetmény.

A Budapesti közuti vaspálya társaság

XLVII-ik rendes közgyűlése folyó évi április hó 29-én d. u. 3¹/₂ órakor a társaság igazgatósági épületében, Budapesten, V. kerület, Lipót-körút 22. szám alatt fog megtartatni.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság évi jelentésének előterjesztése és erre vonatkozó határozat; előterjesztése az 1911. évi zárszámadásnak és mérlegnek és a felügyelő-bizottság jelentésének és ezekre vonatkozó határozat; az osztalék megállapítása; határozat a felmentvény megadása tárgyában.
2. A XIV. engedélyokirati függelék előterjesztése és határozathozatal ezen engedélyokirati függelék tárgyában, valamint határozat az ezen engedélyokirati függelékben engedélyezett építési és üzletberendezési költségeknek fedezése iránt.
3. Az alapszabályok 5. §-ának módosítása.
4. Egy részvényes által beadott indítványok:
 - a) a meneti díjak,
 - b) az alapszabályok 13. §-ának módosítása,
 - c) a közlekedés javítása,
 - d) a társasági vagyon kettéosztása,
 - e) a Budapesti közuti vaspályatársaságnak a affiliált közlekedési vállalatok közgyűlésein való képviseltetése tárgyában.
5. Az igazgatóság kiegészítése.
6. A felügyelő-bizottság és a választmány megválasztása.

Szavazati jogot adnak a társaság közgyűlésén (alapszabályok 15. és 20. §§.) a társaság részvényei és illetőleg élvezeti jegyei, ha legalább négy nappal a közgyűlés előtt letéteményeztetnek; 20 darab részvény vagy élvezeti jegy után egy szavazat gyakorolható, oly megszorítással azonban, hogy 50 szavazatnál többet egy részvényes sem gyakorolhat sem saját nevében, sem pedig megbízásból.

Felhivatnak tehát a t. e. részvényes urak, kik a jelen közgyűlésen résztvenni óhajtanak, miszerint címléteiket a szelvényekkel együtt beleértve a folyó év május elsején lejárt is, szám- és névjegyzék kíséretében bezárólag folyó évi április hó 25-ig a társaság főpénztáránál (V. kor., Lipót-körút 22. szám), a Pesti magyar kereskedelmi banknál Budapesten, vagy a Magyar általános hitelbanknál Budapesten hétköznapon a hivatalos órák alatt tértívény mellett letenni méltóztassanak.

Budapest, 1912. április 13.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Az igazgatóság.

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrényeket
tűz- és betörésmenteseket ajánl Budapesti Pénzszekrénygyár. Mintanaktár V., Széchenyi-utca 7. Gyár IX., Rákos-utca 4. szám. Telefon 116-40. 11261

Férjhez menni óhajt
26 éves kath. árva 180,000 vagyonnal, 38 éves francia k. a. 100,000 vagyonnal, 22 éves csinos török hölgy 100,000 vagyonnal, valamint még sok száz vagyonos özvegy és hajadon. Komoly ajánlkozónak, ha vagyontalanok is, díjtalan felvilágosítást ad Schlessinger, Berlin 18.

Gyorsírás és gyorsírást
és gyorsírást. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szaktanfolyamát lényegesen megnagyobbított modern hygienikus új helyiségekben (Andrássy-út 12.) tartatnak. Legálapsabb kiképzés gépirás-magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Beiratkozás naponként. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, 'Kartothek' amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, ésszerű- és számológépek kezelése. Párhuzamosan esli tanfolyamokat is tartunk. Végzet növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk **Elgowskij és Társa**, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-út 12. szám.

Rózsafák
Tíz darab kétéves magas rózsasző ujdonságok 20 korona. Tíz darab kétéves legjobb fajok 16 korona. Tíz darab bokorrózsák 7 korona. — Kezessek fogalmazásért, virágzásért. Szállítás utánvétellel csomagolással együtt bérmentve bárhová. Kérje díjtalan gyakorlati tanácsadó képes árjegyzékemet. Ifjabb Wilk kivitelezés, Fekete-halom 298.

Sütőde
egy emeletes bérházzal együtt eladó. Legmodernebbül felszerelve, 4 kemence és villanyerőre működő dagasztó-géppel. Napi 700-800 korona forgalommal. Bővebbet Kemény Dezső, VII., Hernád-utca 54.

Juniperus
(nemes borovicska) 4 H teres tartályban 11 korona bérmentve. Csemegekonzervekről árjegyzék ingyen. Felkai konzervgyár, Barta József, Felka, (Szepes megye.)

Rózsa, szegfű,
magastörzsű rózsafák, csak ujdonságok, 2 éves korával, 10 drb 20 K, magastörzsű rózsafák 2 éves korával, csak régiek, legjobb fajták, 10 drb 16 K, bokorrózsák, 2 évesek, csak ujdonságok, 10 drb 10 K, bokorrózsák, 2 éves, csak régiek legjobb fajták, 10 drb 8 K. Császárszegfű, folyton virítók, 10 drb 5-10 K. Szetkülde mindenható, csomagolás beleértve, bérmentve, utánvétellel. Kezessek díjtalanul fogalmazásért, érték vagy pótlásért, valamint gazdag virágzásért. Képes árjegyzék díjtalanul. Krausz T. kivitelezés, Fekete-halom, Brassó mellett.

Parti-árakat
szövet- és fehérnemű-árakban, bármily nagy mennyiséget, helyben és vidéken veszek készpénzért. Ajánlatokat e lap kiadóhivatalába 'Parti-árkereskedő' címmel küldjék.

Diszkort kedvelők
kérjenek árjegyzékét az Első magyar diszkort iskolától. — Tulajdonosa: Copony Ede Körmenen. 120 fajta túlevélű fák, lombfák, sorkák, díszeserjék kaphatók. 8168

Gyümölcsfa
díszfa és rózsaszőlőgyekekél ingyen szolgál Weber faiskolája, Békásmegyeren. (Budapest mellett).

Mérlegképes
könyvelő esti foglalkozást keres. Szives ajánlatokat S. B. V., Sziget-utca 4-6., II. 25. alá kérek.

Zongorák,
pianinók átalakítását, hosszú zongorák rövidítését, hangolását, jótállással vállalom. Szerecsen-u. 33. Kernács. 12187

Zálogcédulát,
brilliantot, gyöngyöt, ékszer, aranyat, ezüstöt és régiséget veszek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz csonttárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszek Kertész ékszerész és régiségek kereskedő, Király-utca 85. Telefon 95-45 Meghívásra jövök

Ajtók, Ablakok
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-ÚT 123.
Telefon: 62-98.
Alapítottát 1888-ban

Az Athenaeum Könyvtárban
legújabbban megjelent:
Londonnak és Párisnak ezer színben ragyogó és sötétlő képe a francia forradalom idején:

Dickens: Két Város
Regény. Fordította Ballai Mihály (448 old.) Ára 1.90

Köbor Tamás:
Komedialk. Novellák (424 old.)

Biró Lajos:
Novellák (448 old.)

Balzac:
Az amarnör. Regény (387 old.) Fordította Harsányi K.

Zola:
Pascal orvos. Regény, (448 o.) Fordította Gerő Attila.

Anatole France:
A Pingvinek szigete. Regény

Csehov:
Az orvos felesége. Novellák

Bölsche:
Szereltem az élek világában. stb. stb.

Zöld cukorborsót,
spenótot, sósakát, kárfolt, új burgonyát, öt kilót 3 koronáért szállít Wellisz. Csongrád 6176

Nagyértékű
antik butorok, minden darab műremek, sürgősen eladók. Ugyanott értékes képek és drága szőnyegek. Megkeresések 'Four' jelleg alatt Tenczer Ir. detőjébe Budapest, IV., Szervita-tér 8. szám.

Parlamenti
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatott szaktanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama, nyilvánosságijoggal. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás-közvetítés. — Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Hegedűs Sándor-u. 7., saját épületben; előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája irógép-ékektől s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64-68.

Öreg
hamis fogakat, zálogcédulákat bármiről, butorokat és mindenféle tárgyakat vesz Wischogrod Jakab, Akácfa-utca 45. I. 5. Levelezőlapra jövök.

Soha nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butorokat részletfizetésre.

Modern lakberendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Gerőczy-utca 7. sz.
Olyan butor-album 1 kor.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek-tere 3 télemelet. Vétel és eladása használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, uriszobák, angol börgamitörak és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillarak. Telefon 82-13. 28598

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem.

Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Isabella-utca sarkán.

Szóló-spárgát,
czukorborsót, kárfolt, spenótot, zöld hagymácskát, új burgonyát 5 kilónként 2 korona 60 fillér házilag főzött barack-lekvár kilóját 2 kor. 40 fillérért szállítja Szabó Géza Csongrádról.

20,000 nemes rózsa
a legkedveltebb válogatot fajokban, kétéves korával. 50-80 dm. félmagas törzs 10 db. 8 kor., 100 db. 70 kor., 90-120 dm. magas törzs 10 db. 12 kor., 100 db. 100 kor., 130-150 dm. magas törzs 10 db. 15 kor., 100 db. 130 kor., solitair 160-180 magas törzs 10 db. 20 kor., 100 db. 180 korona. Alacsony cserje és rózsatörvek 10 db. 4 kor., 100 db. 30 korona. Utánvétellel szállítja Fr. Spora, Klattau. (Csehország).

Hungária
beszélő-gépek

tölcsernélküliek is kizárólag eredeti első-rangu gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,

Deményi és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 4.
Kérjen árjegyzékét.

Soványosság
Az egyedüli eredménytől kísért háziasz a dr. William Hartly tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek — Hölgyek renek keblet. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jóállást. Verszegénység, gyengeség, idegesség, elen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszér. Kiténtetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 firt 10 kr. Használati utasítással. Foraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., Isván-ut 11. II/1. Telefon 156-80.

Feltalálók
Utmutatója szabadalmazáshoz értékesítéshez nélkülözhetetlen. Díjtalanul küldi Áron és Molnár szabadalmi és értékesítési osztálya Budapest, József-körút 9. földszint.

Pianinót
vagy zongorát keresek megvételre. Forgács, József-körút 17. 12189

Pénzt
akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárookra és mindenemű kereskedelmi árnkra, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauber-czéghez, Baross-tér 17. sz. Telefon: 149-00. 29387

Singer varrógépek
Kerékpár, gramofonok, hanglemezek legolcsóbban kaphatók

Haban József
Budapest, Almásy-tér 14. javításokat olcsón készít. Képes árjegyzékét ingyen küld.

Kitűnő
házikoszt kapható intelligens családnál. Esetleg házonkívül is. V. Sziget-utca 4-6. II. 25.

Kitűnő fegyverek
Öröklnek, önvédelemre, vadászatra és szabadszerek. Wernl gyalogrsági fegyver 5 kor., szurony hüvelylyel 1 K Wernl lovassági karabély 16 korona, Kropatschek-karabély, 8 golyóra tölthető, szuronyal 25 K fegyverszij 1 korona, töltény darabja 10 fill. Katonai puskműves által kipróbált jó fegyverek. Tiller Mór és Társa udv. szállítóknál, Budapest, Váci-utca 35. Fegyver árjegyzék kívánatra díjmentesen.

Csillárok
részöl és galvanizált, gáz- és villanyhasználatra a legújabb eljárás szerint gyártva, legjutányosabb áron szállít

Schulz-csillárgyár
Rózsa-utca 109. Podmaniczky-utca mellett. Telefon 108-07.

LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselyi-ut. 51/E. Telefon 113-46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nemi bajoknál
hugyosfolyás, tripper, kankónál csak az illés-féle Santalocapsulák ez-elt Larioin Capsulák, mint legbiztosabb óvszert mindenki használja. 2 korona beküldéssel ingyen postaköltséggel. Készíti: **Illés Antal** gyógyszerész, Szabadka, és székföldési foraktár: **Hunnia** gyógyszerár Erzsébet-körút 56. Budapest.

BÉRCZI-VITRAGE
60/85 cm. nagy borsotülre Point-Lace szalag munka rézruddal és gyűrűkkel darabja 1 kor. 50 fill.
Bérczi D. Sándor
BUDAPEST
Földzet: Dessewffy-u. 5. sz. — Földzet: VIII., Üllői-ut 4. szám

Tisztviselő otthon
Pensió Budapest, Szentkirály-utca 22., I. em. Lakás penzióval vagy csak ellátás különösen tisztviselőknél. Teljes penzió 135 kor. Ebéd 42 kor. Vacsora 24 kor.

Száz királyság Technikum Mittweida.
Igazgató: A. Holz, tanár. Magasabb technikai tanítók, elektro- és gépészmérnökök, technikusok és művezetők kiképzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépjártó laboratóriumok. Gyári tanulóműhelyek. 3610 halgató a 36. lakotál evben. Program stb. díjtalanul a titkár-ság által.

MAKAY BÉLA
új könyve:
A LÁP VIRÁGA
és egyéb írások
Ebben az új könyvében is megmarad a természet bübájos világában, amelyet nálánál senki sem ismer és nem érez át jobban, de már nem csupán természeti leírásokat és vadászképeket ad, hanem történeteket is kerékit ki.
Ára 4 korona.
Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-út 21, valamint minden könyvkereskedésben.

Készpénzért
vagy hitelképes egyó- neknek kedvező feltételek mellett szállítok teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosítom, hogy ilyen

olcsón
sehol nem kap modern háló, ebédlő, uri és szalon szobákat stb. Győződjön meg, tekintse meg szűfolt raktárat, itt jutányosan

vehet
A leggyorsabbúttól a legdrágábbúttól minden fajta **BUTORT** Nagy Imre lakberendezési vállalkozó cég
BUDAPEST, Váci-körút 9. szám (Bejárati Szerecsen-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K.